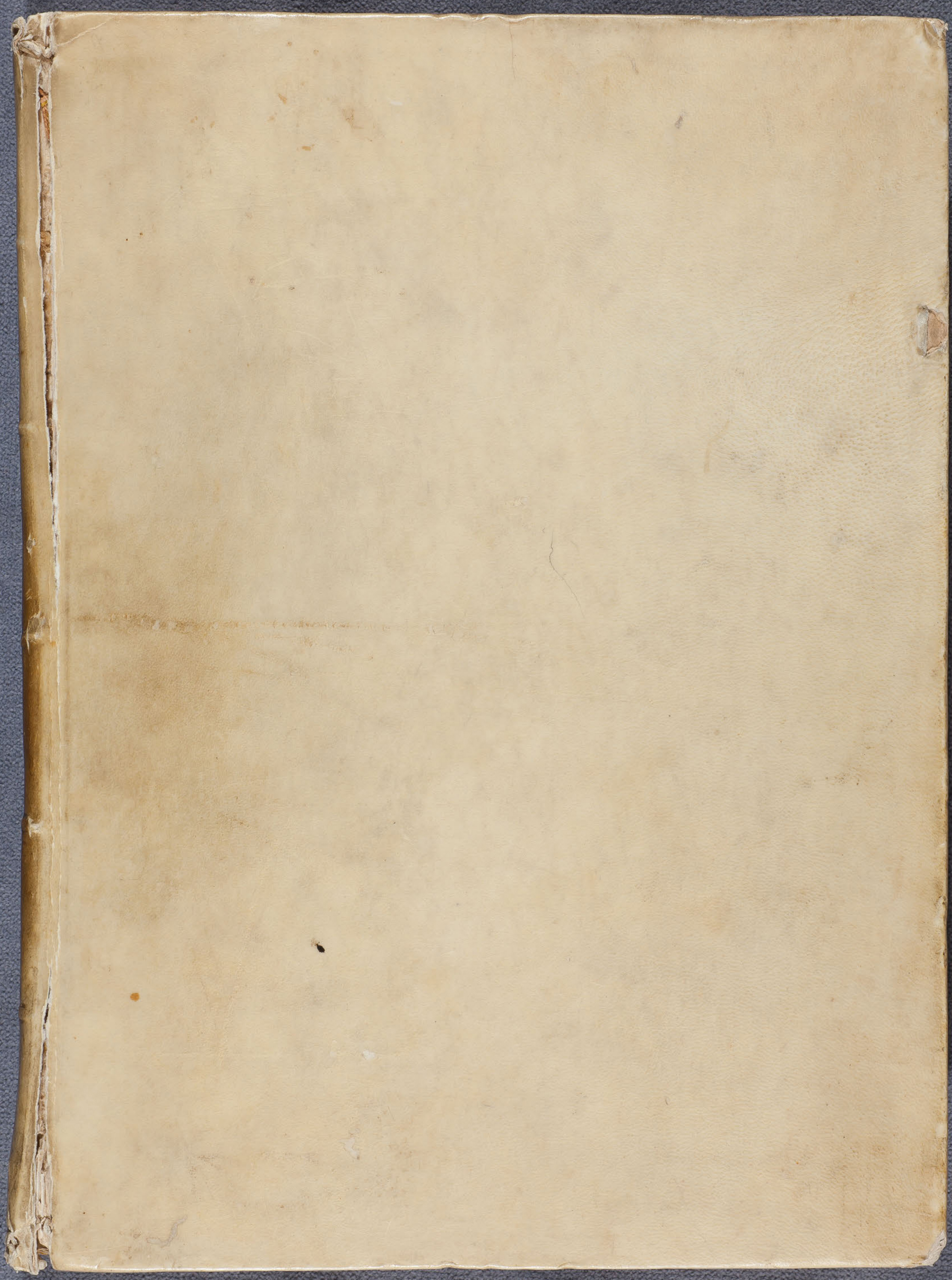

H. T. De la Beche

Rome. Jan.[y] 24. 1829.

YALE MEDICAL LIBRARY
HISTORICAL
LIBRARY

Incipit tabula nominum herbarum masculinarum. Et animalium quadrupedum. Et herbarum feminarum in sequenti opere depictorum. Et primo de masculis.

1	Betonica	Personatia ul' lapacio maior	37
2	Plantago	Fragaria	38
3	Quinquefolium	Altea	39
4	Verminaca ul' berbena	Cauda equina l' yposeta l' equiseta	40
5	Simphoniaca ul' simphoniaca	Malua silvatica l'	41
6	Anemona	Lingua bovis l' buglosa	42
7	Asarus	Scilla ul' cepe marino	43
8	Leutopodion ul' plantasium	Cotiledon ul' cimbalaria	44
9	Botrachion ul' apium risus l' scelerata	Sanguinaria ul' galliat	45
10	Botrachion i. stacion alia species	Marrubium	46
11	Artemisia media	Xifion l' gladiol sagittal' flos ciruo	47
12	Artemisia maior	Ymolum	48
13	Artemisia minor	Eliotropium. eliotropia maior	49
14	Lapacium ul' acutum	Crias ul' canon l' cimino	50
15	Dracontea	Policariam	51
16	Satirion	Astula regia	52
17	Gentiana	Papaver silvaticum	53
18	Ciclamen	Enarum l' marinos l' uvus agrestis	54
19	Proserpinata l' corrigiuola	Narcisus l' cepe ... l' albi ...	55
20	Aristologia longa	Splenion l' splenon i. scolopendria l' ...	56
21	Nasturcium	Polion	57
22	Bulbus ul' yetabulbus	Victoriola	58
23	Apollinaris	Asteron	59
24	Camomilla l' camemilon	Pes leonis	60
25	Camedris l' camedreos	Dictamnus	61
26	Cameleon l' camelonta	Solago maior	62
27	Camepiteus l' camepitios	Solago minor	63
28	Camedafone l' laureola	Peonia	64
29	Ostrego	Peristereon l' trigonos	65
30	Brittanica	Brionia l' uvis alba	66
31	Lactuca silvatica l' tacdina	Ninfea l' ...	67
32	Agrimonia	Ecrion	68
33	Alcanthus	Isatis	69
34	Oxilapatium l' acutum domine	Senecion	70
35	Centaurea maior	Veronica l' tapsus barbatus	71
36	Centaurea minor	Herba ... l' malva	72

Tractatus secund' de noībus aīalium quadrupedum 7 bipedū ī sequti opere depictorum. et pmo de qdrupedibus.

Explicit tabula nominum tam herbarum quam animalium inferius depictarum ·

In hoc volumine continentur tres libri medicine s. ypocratis. platonis. et diascoridis.

Id est ypocratis. platonis apoleiensis urbis. et dyascoridis [illegible] de diversis libris [illegible] [illegible] ex [illegible] et ex diversis auctoribus [illegible] libris dyascoridis ex libris [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] imbecillitates hominum [illegible] has [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Iam in primo libro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libro qua[illegible] to apoleiensis urbis [illegible] [illegible] [illegible] medicine et [illegible] [illegible] curis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] describere.

Omnia tps hnt cu tpe cuncta thnt
Qui nescit tps discat hic zetam.

Oportet sic nosce oia pondera medicialia

Nam dragma est pond' uniu denarij
argenti .i. scrupula tria. Obulus est
sexta pars dragme .i. dimidium scrupu
lum. Quartus est drag x pars .i. scrupu
la xxx. Acceptabulu est ps drag xv.
.i. scrupula xlv. Esclaruz e ps drag
dimidia .i. scrup 7 semis. Mina
u° sunt dragme. c. i. scrup^a ccc.

Ypocrates Mecenati · S. vob' salt · Libellum q̄ rogaueri tibi pmissio
num curā adhibui · ita descriptū misi ordinatissimū tue sa
luti custodem q̄ debes cū diligent i tuā q̄ scriptū est curatio
nem c' tui corporis omīa explorata sunt · quā cū rev effectū
feceris celeri' opleri tuā intuēri rōnem debebis · Namq̄ ego
q̄ diligenti cura h' sūma breuitate ophendi · s · singla gnā curationū
sic prime intposito cesari nr̄o feceraz · q̄ ptr sine expte 7 extimate
potis · Sapientib' c' ratio uere i cōsilio osueuer · Oē itaq̄ corp' hoīs
et pecudū sui alitū q̄ quatuor aliis gnibus ostitat · s · papue hoīs ·
calido · frigido · sicco 7 humido · Nam i frigido otinet' unde spiramus.
In calido otinet' anima qua uiuimus · 7 inde est p quā uita uiuimus ·
Sz sicca dicunt' esse ossa que quidē uires faciunt ad sustinēdū la
borez · Insup humidus est sanguis q aiām cū uenā sustentat · Ipē aūt
aeris est q ossa neruis munita p'modū uirtutē corporis pstant · Sz
sanguis cū habundat nimiū i cor' 7 dox ualitudinē uitiat · Inde ex eo
nascit' sanies quā in uulnerib' fectis esse uidemus · Nascit' ibidē orrupti
ta q̄ otinue q̄dam nausiā facit · Et nascat' etiā bilis acida et amara q̄
quidē dr̄ esse mat' oīum morbor · s · cū bilis est nīs potest calorez ·
s · pituitat ocitat ofricationez 7 ibidem nascat' q̄ restrinxerit fac' eo
rem intestinor · Orit' 7 ibidē iflatio q̄ qdē corpus extēdit 7 q̄ ruīpi
uī · Sanguis aūt a nimio cibo nimiaq̄ potatione supra habundans
s · cruditate postea corrumpit' qui cū euagat' ex cursu sue nāē
tē ifert aliqua uitia corpis 7 in quacūq̄ pte corruptus inbuerit
tē mbr fatigat et ledit · nā sāguis aūz uitiat 7 inde ptā ors hois
icendit · icip't q̄ ualde fetere · at cū ē iteger ipē sanguis tūc aīam
sine dubio ofirmat ut p'mod possit frigus caloremq̄ fortius sustinē
ē i corpē habūdat · Cūq̄ calor aīe sanguinē ocitauit calorē tē fri
gus fac cor'is magnū langorē · Et aīa q̄ malū gnat dolorē q' facilī
icg comodis ualitudibus pseruamus ac icomoda uitemus, pnosticā · i ·
ipā pauretia uitia ut sigis nālib cognoscamus cogitamus emēdemus
7 mortifferā uis' cor'is parit origiē · ondit s · a capite 7 torace · uētre
7 uesica · ut ita notas cognoscamus si homīes sanent · Nā urina q̄ est
mane alba 7 an prādiū rufa · Sz prādis rursus cādida · Itē aūt ce
nā rufea · nc ego tū necessitatem prādendi imposui · s · mag' urina
tpa nālia ondit · Sz candida urina debet tūc esse ubi cruditas nō
manet · s · i qeto corpoē · Demū ipē motus 7 ambulatō it'dū urinam
miscet i uessicca q̄ urinā expellimus · Itēq̄ tē coloratorē ipāz faciam
cē urinā · Et qm̄ si mane mutauit colorē tē ondit ibidē febee uitium

Quod autem genus sit morbi uitium sic intelligimus. cum ipse a capite morbus oritur
quia tunc dolor capitis solet temptari te et scilicet alia tota uaria ondunt tem-
pora saliunt. aures sonant. oculi lacrimantur. nares sunt replete et odorem non
sentiunt. et cum ex his aliquid acciderit te caput purgat. Et te oportet hac ratione ysopi aut
corone bubule fasciculum unum defervere facias siue defervere. deinde ipsam aquam ore
continebis et caput calidum habens ut inde fluat victuitas. Quod si siquis ne-
gligat facere te caveat ab epiforam aut dentium uel aurium dolorem. Et itidem
parotides que nascuntur et alia uitia que circa fauces eueniunt quia oriri solet. Iterum distillit
siue contundo (?) [illegible] et alia ulcera in capite nascuntur. cum et alii capilli omnes def-
fluunt. Cum autem a thorace morbus nascatur te incipit caput sudare. lingua fit
grauior cum os amarum cum tempora illa dolet et oscitatio sequitur sine sono et quete gra-
uitas corporis a nimio dolore periculo eueniunt. Tunc brachia manusque intu-
mescunt. febris atque et tussis arida. Cum ergo uobis aliquid ex his acciderit te euitabi-
tur (?) si te nomimus (?) facere siue uomimus. siue post cenam uel et in balneo. sed
uel [illegible] si ieiunus bibe uehemens quia causa dicimus esse materiam morborum. Sed qui
uomere noluerit uel non potest quia stomachus laborat te talis decimo die abstine-
at et te oportet uitium euitabit. Nam frequenter uomitus solet stomachum corrumpere. Et
si a uentre morbus oriatur tunc talia sunt signa que nerantur uentrem conturbant et
[illegible] sentit dolorem. et tunc albi et pedes sibi amarum uinum. genua sudant. labi-
[illegible] et in scapula [illegible] et totum corpus [illegible] [illegible] fit tardant pedes genua
[illegible] [illegible] renes dolescunt. statimque incurrit febricule siue febricule. his itaque co-
gnitis prima est abstinentie utilitas cum aliis medicaminibus si sanus est allevi-
are [illegible] leuaminis adiuuet. Quod si morbus maior [illegible] uideat
te abstines [illegible] die in abstinentiam. si tamen uires tue hoc patiuntur ferre. Sed si minus
te leuissimo sumere cibum sic sunt oua sorbilia aut aliquo omnino simile. Sed si ita hoc facere
neglegit postea incurrit et fiunt abati cum terminosi aut dissinteria et in post-
modum nascuntur febres [illegible] et tales sunt podagra ciragra et in morbo ar-
ticularis accidere solet et qua in sanguis a naso currere solet. ideo oportet bene custodire
et dare urina a uesica quia inde nascitur morbus. Et hec signa plene intelliguntur et [illegible]
fatum [illegible] siue inflationes uentris et in frequenter te uiri oscitare uel oscitari
si tamen os detinuerit. Sequitur in toto corporis stupori sonus [illegible] quasi [illegible]
[illegible] cum sit urina turbida et [illegible] quam nunc facit [illegible] calculosi
fiunt. Sed hec uitia sic emendantur. Recipe feniculum et apium cum uino austero uel in [illegible]
herbarum radices. et teres cum duobus ciatis scilicet de uno tantum cum aqua calida
uel dauci semen et ex [illegible] pusillum tritum cum uino ciatis duobus et tantum
aque calide uel in acetum album et non anetum madefactum uino ut [illegible]
et illud bibas. Vel radices asparagi. uel herbum cratici siue serpullum de
quoque coque aqua et uino mixtum bibe. Sed qui hoc negligunt leuiter fiunt

ydropia. Sequit(ur) q(uod) et renu(m) et uesice dolor. fiu(n)t q(uod) et calculosi seq(ui)t(ur) stragu
ria ac q(uod) uent(er) tumescat. Intuer(e) aut(em) q(uo)d eg(r)i u(i)res ut possit sustine(re)
medicina(m) ita ut febre et cruditate careat. Ideo fiu(n)t cataplasmat(a)
et adhibent(ur) que q(ui)de(m) sint apta capiti et uentri et cruditati uesice
et frigori et calori p(ro)ut t(em)p(u)s erit. Si(n)t q(uod) rosa cu(m) aceto oleo et uino t(ri)to
cu(m) melle lingua(m) friget. l(ege) nitefolio. Reliq(ua) diligenti medico p(er)mittenda
s(un)t. q(uia) morbus acutus e(st) (et) i(n) petendi cor(pus) sanu(m) et ibealli p(er) uena(m) notas
set. Ideo adiecta curatio(n)u(m) (con)silia. Nu(n)c et (com)pones medicaminor(um) ac additame(n)
uni(us) ne nascat(ur) cor(poris) uitia alt(er)i(us) alit(er) ii emendatio ad sanitate(m) p(er) qua(m)
adu(er)sus om(n)es impet(us) morbor(um) deueniunt(ur). Duo naq(ue) s(un)t remedia cer
tissima et p(ri)mu(m) e(st) et (secu)ndu(m) q(uo)q(ue) ii o(mn)i(n)o abstineas a uino cibo et potatione
deinde postero die aliq(ua)ntulu(m) laberis cibo q(uo) firmo utaris. et sic facies. q(uia)
neq(ue) o(mn)i(n)o uino accedat ut p(er)petua sanitate utaris. Alia u(er)o res e(st) potio
salubris. lenitudine(m) (con)firmat. q(uia) potione(m) eu h(abe)t intus (com)pone(re) pa(n)et(ur)
sia(m) q(uia) q(uia) pl(ur)es amicissi(m)e Mecenas (et) Cesare m(e)o morari meministi et h(oc)
faciendo nu(n)q(uam) i(n) nullu(m) corporis langore(m) decidisse potuit n(ec) n(u)m Augustu(m). Itaq(ue)
me tecu(m) h(ab)ebis et libellu(m) meu(m) legendo tibi adiecta. Et q(uod) i(n) ultio libello le
gens te dignat(us) es h(ab)ere q(uod) s(un)t crescentib(us) n(ost)ris luna(m) ossiues cu(m) tolleris et
impones curato. q(uia) si ita n(on) feceris ad diminutio(n)e(m) lune h(oc) face(re) distuleris
te mi(n)us uale(re) h(oc) scire q(uia) q(uia) (et) ip(s)u(m) mare p(er) luna(m) augeri et minui et ce
rebra ho(m)i(nu)m auge(n)t(ur) crescente luna. Cu(m) aut(em) luna et unaq(ue)q(ue) cata(m) re(rum) dimi(nu)
tione(m) sentit. q(uod) h(oc) recognoscat(ur) et hostiis cottidie i(m)molant(ur) quib(us) uides o(mn)ib(us)
et auge(n)t(ur) et minue(n)t(ur) p(er) luna(m) q(uia) ita est. In h(ab)ebit(is) q(ui)q(ue) (com)ponendi ac medica
mi(n)a sin melius eadem p(ro)bate h(ab)ere sane ac diu a(n)i(m)u(m) toc(us) tibi scripsi p(er) quor(um)
u(i)res suas quib(us) reb(us) aut uti debeat aut abstinere. Incipim(us) naq(ue)
ab hyemis (con)u(er)sio(n)e q(ue) fit solstitialia diei .viij. k(a)l(endas) Ianuarij q(uia) te i(n)cipit
humor se diffunde(re) et crescens usq(ue) ad (con)u(er)sione(m) ueris et te utendu(m) est
calidis et aptis t(em)p(or)ib(us) ac a uino est aliq(ua)lit(er) i(n)dulgendu(m). Su(n)t aut(em)
dies supdicte ueris (con)u(er)sio(n)e(m) xcij. Et i(n)cip(it) (con)u(er)sio ip(s)i(us) ueris .vij. k(a)l(endas) ap(ri)lis
ex eo q(uod) flemma crescat et sanguis Ideo tu(n)c utam(ur) reb(us) u(e)l h(ab)eb(is) b(e)n(e) olentib(us)
et acrib(us) reb(us) et o(mn)ib(us) alijs cor(pus) exercere labore. Ideo debem(us) usq(ue) ad ortu(m)
pliadu(m) dieb(us) s(cilicet) xviij q(uia) tu(n)c oritu(r) s(cilicet) .vj. yd(us) m(a)ij. Ex supdictis aut(em)
usq(ue) i(n) hac diem fel cottidie crescat et amaritudo eu(m) augent(ur) ex qua post
mod(um) febribus s(ub)ministrat(ur) a(l)io usq(ue) ad estiua(m) (con)u(er)sio(n)e(m). [illegible]
dulcib(us) i(n) uere et p(ar)uu(m) labore. [illegible] cor(pus) exercitam(us). Su(n)t aut(em) su
p(ra)dicti dies ad supdicta(m) (con)u(er)sio(n)e(m) .xxviij. s(cilicet) (con)u(er)sio ueris estiua .viij. k(a)l(endas)
iulij et tu(n)c incipit m(a)g(is) fell(is).

Ei sancta tellus rer nat^re pares q cta gnas 7 regnas sydo qz sola p
stas gentib; tutela celi ac maris diuu arbitraqz oium p qstib; na 7
seuu cap treq; luce repa 7 nocte fugas. Tu ditissima umbras tegis et
iniusos chaos. uentos. ymbres. tepestates qz gtines. Et dibet dimicas 7
misces freta. fugas q; solez et pcellas gcitas. Itaqz cum uis ylare pmit
tis diem 7 alimeta uite tribuis ppetua fide. Et cu recessit aia in te refu
gium ita quicqd tribuis ite cucta recedut. Ideo merito uocaris magna.

Hunc omes potetes hbas. et exoro maiestatez dei uri 7 uos quas par
ens tellus gnauit et cuctis gentib; dono dedit. et medicina sanitatis
i uos gtulit. potestateqz dei pcepto oi gnu hu sitis auxiliu utilissimo. Sz h
supplr deposco pcorqz huc semp adestote c uris uirtutib; qz qui creauit
uos ipe pmisit michi ut colliga uos fauete ipo. Et cu ia medicia tradita

ĩ q̃tq; uñã uirt' p̃ p̃râe cõferatis medicaʒ bonã cũ sanitatis gr̃ã · Inuocq;
deprecor ut p̃stetis michi p̃ uirtuteʒ uñaʒ ut omnib; uirib; quod p̃mod' ex
uobis fecero aliqʒ u° ĩ hoi dedero hẽat effectũ celerrimũ ac euẽtus bo
nos · ut etiã semp̃ michi liceat fauẽte maiestate dei q̃ possiʒ uos collig̃e
pugnaq; uob fruges et gr̃az agã p nom̃ maiestatis ñr̃i dei q̃ uos iussit
nasci ⁊ ad p̃fecm̃ deduc. Amen ·

Antonius musa · ad · agrippe salt · Cesari augusto p̃stantissimo omniu; mortaliu;
se ⁊ iudicibus ipsius p̃xi̅ aux̅. qʒ artis mee clarissimi cesari iudicio q̃ p̃
ses eē tecũ q̃ p̃ huc emẽtarum artis mee puerire ad te uolo meũ muner̃
culũ · spe itaqʒ mereri an habeb · ad · agrippa op' uob' offer̃e meũ expim
tuʒ ex omiʒ sumor' medicor' disciplinis deũo ordinatuʒ me uelit p̃stetez
semp hr̃e · musa tuũ cũ p̃positũ michi medicaria dicẽ pia di gr̃a exti
maui transire effem · ⁊ betonice cui' salubritatis ht̃ corib; aliã r̃ẽ ut que
mat oĩa tñ an p̃tates ei' dicere st̃ n; remediis · tñ eĩ aspia mat̃ ẽ q̃
sin oĩ offensa sto̅ prosit · Nõ gustat' asp̃o' offert egrotantib; remedia tor
mitas ordiorcri qã lenitate parata n° dulcedini fastidiũ n̄ acrimoniã
offensa p̃stat · Itaqʒ prodesse effes sanitati alligãtis · nõ ũ aleon ul' absin
thiũ quor ñẽ ñ ẽ tanti sentire aux̅ ũ amaritudiẽz sentias · betonica
ipã tñ pot ũ ea potius laborãtes sumãt · sʒ ⁊ tã amabili ueld ignorã
tem cogas suspicari hba ⁊ utilẽ corpori eius · tñ p° effectis ut ⁊ nuñõ
xlvij morbos liberat remediat · licet ig̃ fieri possit ũ mitis oĩb; p̃sit
maxĩe est ad sanãdas mulieres ipãq; hba ualde apta est · Ig̃ p̃posito
putaui qb; salubrib; remediis q̃ subiecte st̃ prosit · hanc at hba · s · beto
nicaʒ pauci nouerũt medici ⁊ siqui sciũt nõ ad itimũ p̃scripser' quib;
utile uirib p̃cedit nouerĩ prodeẽ · ad organa aũt ydraulica quib; uti ne
sciũt s; h dintu' ploqui necciũ nõ putaui ũ solus effes tp̃ hbe s · be
tonice noscẽt · hanc aũt hba siue tp̃e proprio colliges · i · ĩ mẽse agusto q̃
tũc cete herbe maturescũt siue incipiũt cũ semĩe ⁊ radicib; suis ⁊ col
ligas eaʒ sine ferro · eãqʒ de tra excussã ne p̃mod' tre adhereat postmõ
eã ad umbrã arescẽ facias atqʒ eã teras cũ radicib; suis · s · cũ cribro
aromatico ĩ pluriũ mollissiõ redacto ⁊ cũ uolũs eã uti sic utẽris
ut iuenies inferius scriptum ·

Dmiles dixit eã cestres. Alij cecene uocant. Tusci uõ indice dixit. Alij
Colimice. 7 hispani psicetes. Alij tinatiga. Syri perpomon. Alij
theriopirion. Alij uõ pandoma nũcupãt. prophẽ ueraca dixit. Sz ro
mani dixit eã betonica. Et 7 galli betonicaz eaz uocãt. Sz ytalia uo
cant eã serratulã. Virtutes eius isfrascripte sũt hec. Nam betonica nascit
ĩ pratis 7 ĩ mõtibz et ĩ locis mũdis 7 opacis circa fructices. aĩas hoĩz
7 corpora plene custodit. Nocturnas ambulatões 7 loca sc̃ta 7 sepulta. ac
iã uisus timidꝰ 7 oĩ rei sana. sz colligas eã sic Incipit prĩatio ꝑ uirtute herbe
Herbã bectonicã q̃ primo inuẽta est ab esculapio. his pabz betonice.
ĩuocabis eã. adesto m̃. ut pete a te. magnꝰ herbar dñã 7 dicas p illũ
deũ qui te iussit crearĩ o remedijs plimis adeẽ ornatã his isfrasc̃ptis uiũc
f. xlvij m̃ adesse digneris qz Dñã h̃ creatur mũdi. sz an̄ solis ortũ sep
colligas eam 7. 7 ĩ mense augꝰ. qz tẽ herbe maxĩ pfcẽe s. Nã prima cura
eius ẽ ad capitis fracturã
Herba bectonica contusã 7 sup capꝰ ictu quocũqz p̄cussũ 7 supposita
ipsz uulnus mira celeritate cõglutinat 7 sanabit. Sz 7 melius 7 ple
nius fac si tão die ipsaz refectaz sup ipm̃ uulnꝰ fũit posita. i. ipãz re
centiorẽ isupponas donec sanet. sz 7 uirtꝰ exprta eẽ fert. ut 7 ossa frac
ta de capite sua potẽtia exhibẽ dez. Secũda ad oculoꝵ uitia ul' dolorẽ. ℭ
herbe betonice radices cũ aqua usqz ad tciã ptez decoqz postmodũ
cũ dc̃ã aqua oculos patiẽtis fouebis. sz 7 folia ipiꝰ trita 7 sup frõtez
posita 7 insup si sup oculos eis ponas mirã rem sentires. iij ad auri
um uitia ul' dolores. ℭ herbe betonice folie eius recẽtes p se aut ĩ aqª
aliqtulũ maditã pro triduo sucũ eiꝰ expremes. deĩde adiecto de oleo rosaceo
aliqtulũ ipm̃ tepefaties 7 ĩ aures patiẽtis istillabis cũ lana tẽ qz sup
posita tũc dolorez auriũ uellocitꝰ tollit. iiij ad caliginez ocl'oꝵ. herbe
betonice drag̃ i cũ aqua calida ciatos iiij. patiẽs ieiunus bibat. 7 tũc
oẽz caligiẽz ocl'oꝵ ac iferiorẽ ptez q̃ caliginez ocl'oꝵ facit mire extenu
at. v ad oculos lacrimosos. herbã betonicã patiẽs comedat. qz mox aũẽ
ocl'oꝵ claritatẽ reddit. vj ad sanguinez de narĩbz pfluẽtez. herba betõica
contrita paululũ salis adiecto cũ duobꝫ digitis. pollice s. 7 emedio q̃ꝰ tol
li põt ĩpone. postea nares patiẽtis obturabis 7 statĩz sanguĩez resistere
fac. vij ad dentiuz uitia. herba beca cũ uino ueti ul' aceto ad tciã ptez
decoq̃ pˀiuꝰ patiẽs ĩ ore teneat mox dolorẽ discutit. viij ad uoituz
et suspiriosos 7 toracis dolorez. herbe betoce drag̃ j. 7. s. cũ aq̃ tepide cia
tis v patiẽti bibẽdũ si dederis tẽ mirabis eiꝰ effcũ boniũ. viiij ad thi
sicos ul' putridelĩn reicũt. herbe bece drag̃ iij dabis patiẽti cũ melle coclea
riuz j sed ieiunus edat. x ad dolorez stoci. herbe bece drag̃ iij data

mãducare patiẽti p triduũ cũ aqua frigida ciatos iiij da ut bibat · xi ad
ioinneris dolorez · herbe be^ce drag̃ iij cũ aqua calida ciatos iiij da patiẽti
ut bibat p iij dies · xij ad limosos ul' spleneticos · herba beto^ca cũ uino
decocta et patiẽti potui data mox limosis siue spleneticis sibi pdesse sẽtiẽt
xiij ad renũ dolores · herbe beto^ce drag̃ ij et mulsæ ciatos ij si patiẽs bibe
rit mox sanus erit · xiiij ad lateris dolorẽ · herbe betho^ce drag̃ iij cũ uino
ueteri date ciatos iij cũ g̃nis piperis xxvii cũ ea trita et calefca tñ ieiunꝰ
patiẽs bibat · xv ad lumbor dolorẽ · herbe beto^ce drag̃ iij cũ uino aminneo
ciatos iij cũ g̃nis piperis xvij cõtrite et calefẽe postmodũ patiẽs bibat ieiuno
stomaco · xvi ad uentris dolorez · herbe be^ce drag̃ i cũ duobꝰ ciatis aq̃ calide
patienti bibendũ dabis · his aũt dũ taxat qz h' apta erit qꝰ quoꝝ cũ
delitate intestina eiꝰ torquent^r · xvij ad alueũ gatandũz · herbe be^ce drag̃
iiij et hydromelicos ciatos viiij patiẽti bibẽ dabis qz uentrẽ stati mouet ·
xviij · ad colliũ dolorez · herbe beto^ce cũ uino bauste simul bibat pmodũ
accipe de eis q̃z mer' cõtinet aque et stati sumpta pficiet · xix · ad tussiz
curandã · herbe beto^ce cũ melle uncias ij mista recipies p viiij dies sic
ut puluĩe et mel igni ignibꝰ coquat^r · xx · ad febres cottidianas · herbe be^ce
drag̃ ij et arnoglose drag̃ i · et cũ aq̃ calide ciatos iij dabis ut bibat pa
tiẽs qz mire sanabit · xxi ad terçianas · herbe beto^ce cũ herba puleij tẽp
singlas cũ aq̃ calide ciatis x · cũ uino ueteres et patiẽti sb accessiõe bibẽ
dabis et hoc fẽe maximũ effectũ sentiet · xxij ad febres quartãs · herbe
beto^ce drag̃ iiij et mell' att^e ʒ i · et aq̃ calide ciatos iij cũ uino ueteri pm^o
cũ accessionẽ dabis q̃rtanario bibẽ et sine aliqua difficultate sanabit · xxiij
ad dolorẽ uesice · herbe be^ce drag̃ iiij et apij radices iiij decoquez sil' aq̃
usqz ad mediã ptẽ et cũ betonica decocta fuit tu ipe pmiscebis et da
bis patiẽti bibẽ qz dolorẽ ipiꝰ ppetuo sanabit · xxiiij ad cauculos ·
herbe be^ce drag̃ iij cũ aceto scilitico cũ uncia melis et aqua calida ciatos
viiij et patiẽti dabis bibẽ qz cauculos mox desecat · Ad muliẽs q̃ mi'/ xxv
tũ ĩ ptu laborãt · herbe be^ce drag̃ ij cũ aqua calida ciatos iiij tũ cũ
febricula mulier fuerit tũc ex mulso dabis bibẽ · xxvi ad paralisiz · herba
beto^ca trita et patiẽti impolita stati neruos ui poles glutinat et sanare
phibet^r · xxvij ad omĩes horrores · herbe be^ce drag̃ ij cũ aqua calida cia
tos ij patiẽti sb accessione dabis bibẽ p triduo et stati liberat^r · xxviij
ad insiẽs lotosos quibꝰ loca sua a frigore morũt^r · herbe be^ce drag̃ iiij
cũ aqua calida ciatos iij patiẽti ieiuno stomaco dabis bibẽ et triduo
sanabit^r · xxix ad illos qui sanguinẽz p os eiciũt · herbe be^ce drag̃ iij et
vini ueteris ciatos ij · et h' calefca dabis patiẽti bibẽ triduo et statim
sanabit^r · xxx · ut ebrius hõ nõ fiat ad ebrietatẽ · Na herba be^ce · cũ q̃

bibat pius de ea aliquid recipiat. xxxi cura ad eiso de uebiclo. herbe betonice drag.
iii cum uino ueti bone ciatos iii. et calefacta patienti dabis bibere et sanabitur. xxxii
ad ictericos i. ad morbum regium qui fuit auriginosi. herba betonica cum uino ciatis
iii si cum uino frequenter fuit sumpta uere proficere expertissimum. xxxiii. ad carbun
culos. herbe betonice drag. i et aq. calide ciatos ii patienti dabis bibere. Iterum
ipsa betonica cum axungia trita si plage fuit imposita mox mirabiliter
sanat. xxxiiii ad illos qui in perstitionibus laborant. herbe betonice unciam cum ui
no ciatis iii bibat ex ea patiens per triduum et sanabitur uelociter. xxxv. ad
lassos de uia. herbe betonice drag. i cum oximell' ciatis iii. patienti potui da
bis et sanabitur. xxxvi ad eos qui sunt fastidiosi egritudine. herbe betonice drag.
ii cum aq. mulse ciatis iii. da ut patiens bibat. et mox fastidium abiciat.
xxxvii. ut quis de facili coeat. herbe betonice drag. iii. et mell' drag. i pro
dequoque ipsum mel donec indurescat. et cum aq. calida ciatos duos dabis
patienti ut bibat quia satis prodest. xxxviii. ad eos qui non retinent cibum sed
reiciunt. herbe betonice drag. iiii cum melle unc. i. fiant pastilli ex hoc ad mo
dum auellane et de dictis pastill'. patiens unum comedat per diem usque in tri
duo cum aqua calida ciatis. ii. da ut bibat. et liberabitur. xxxviiii ad
tumorem uentris et dolorem. herba betonica cum uino trita. Inde tumores fo
uebis primo. postmodum ipsam trita super locum patientis pones et potentur cu
rabitur. xl. ad tumorem uentris et dolorem. et ipsum uenenum. herbe betonice
drag. iii cum uino bono ciatis iiii. da patienti ut bibat. et hoc facto mox rei
ciat. xli si quis uenenum sumpserit. herbe betonice drag. iii et uini eminas iii
delorum et illi potum datum mox omnium serpentium morsus sanat. xlii ad ser
pentium morsus. herbe betonice drag. iii cum uino nigro ciatis iii. sil'tum
et linita super morsum serpentis statim proficere mereret. nomina serpentis cel'tes. ad
eiusdem serpentis morsum. herba itaque betonica contusa sola si morsui canis
rabidi imposueris mox mirifice sanat. xliii ad morsum canis rabidi.
herba betonica bene contrita inde cuniculas facias et cum ea palulum salis im
pone. simulque miscebis et super locum patientem imponis mox sordem intro
mirifice purgat. xliiii ad fistulas. herbe betonice drag. ii cum mulso potui
date si non febricitant dabis cum aqua calida et mox dolorem lumborum uel et
coxarum sanare credit. xlv. ad lumborum et coxarum dolorem. herba betonica decoc
ta usque ad tertiam partem tunc ipsa aqua patienti potui data ipsaque trita ipsis
pedibus apposita mirabiliter ipsum dolorem linire et tollere nos ipsi experti sumus
xlvi. ad podagram. herba betonica cum uino decocta primum rectum mos sanabit.
xlvii. ad dolorem dentium. herba betonica cum uino bene decocta et postmodum po
tata mirabiliter dolorem stomachi tollit. xlviii ad dolorem stomachi.
Explicit tractatus esculapii medici de uirtutibus herbe que dicitur betonica.

Incipit herbularium platonis platonis apoliensis. Incipit epistola.

Poliensis plato ad cives suos. Ex pluribus paucas vires herbarum et curationes corporis ad fidem vitatis monumentis publicas tradimus. ut scilicet stupiditatem herbarum professionis dicimus quod medicorum vendicationis petiusque curae. Et iam omnes homines in tanta plerique cum imperitia nec certe lucre petas vires der nuncupari qui et a mortuis mercedem expetunt ut agant. nichil expetant et occasionem scilicet fatuit redditus diu tempus curationum exhibant scilicet puto quod seniores ipsis morbis sit exitum. Proponam ergo remediorum titulos quos vel nec vel maxime tempus excludit conducat ac civibus meis sociis quidem et et peregrinis quibus aliquando vexatio acciderit scilicet corporalis nostra littera scientia iuntur et iam medicas profuisse plenius videatur.

Explicit epistola platonis apoliensis missa ad cives suos

Sed. II

Herbe platago.

Agreeas dicunt arnoglosa. Omnes dicunt annon. Rusia vocant pharion. Alii dicunt arnoglosa. Corinthii eptaleuron. Galli vero tarpidopni. Hispani ticaticon. Siculi dicunt polireuron tursion. Prophete vocant vires neumones.

Egiptij asae uocant. Alij thetanon. Daci sempax. ytalia plantago lata. Romani plantago maior. aliqui alij septenervia ipsam uocant nascitur namque in paludis pratis et locis aquosis. Prima cura eius est ad capitis dolorem. Herba plantaginis radix eius in collo patientis suspensa mox dolorem capitis tollit. Secunda ad uentris dolorem. Herbe plantaginis sucum tepefactum ex ipso fermentato locum mox dolorem uentris tollit. Et si etiam ibidem tumores fuerint tunc trita herba tunsa et super locum inposita mox tumorem tollit. iij. Tertia ad dolorem interiorem. Herbe plantaginis sucum si potum patienti dederis mox omnes interiores dolores corporis sanat et thorace hominis perfectissime purgat. quarta ad dissintericos. Herbe plantaginis folia eiusdem herbe in umam locum facies et cum lente decoque postmodum dabis ut patiens comedat quia mox stringet ipsum uentrem. V. ad eos qui purulentum excreant. Herba plantaginis contrita et expressus inde sucus illis dabis sibi bibere et mox mirifice sanabitur. vj. ad omnia uulnera. Herbe plantaginis semen tunsum cum puluerem inde factum ac postmodum in uulneribus aspersum mirifice patiens sanabitur. et eadem herba tonsa et supposita multum uulnus refrigerat et loca que nimio calore urgentur perfectissime sanat. vij. ad uentrem stringendum etc. herba p. in aceto decocta siue in uino bono dabis patienti bibere mensuram unam siue unius cyati et mox uentrem stringet. viij. ad morsum serpentis qui uocatur spedon. Herba plantaginis trita sucus eius cum uino sumptus ac si eadem herba comedat mox resistet omni ueneno. ix. ad scorpionum morsus. Herbe plantaginis radices contrite et loco percusso ipso site mox sanat. Et hec nos ipsi experti sumus. x. ad lumbricos necandos. Herbam plantaginem contundas. et sucum inde expressum accipe coclearium unum et dabis sibi bibere. ac ipsam herbam tonsam sibi in umblico inponas et mox ipsos ipsos interficiet ac foras expellet. xj. si qua duritia in corpore fuit. Herbam plantaginem pistam cum axungia sine sale confectum inde malagma si super locum inponas mox omnem duritiam corporis dissoluit. xij ad febres quartanas. Herbe plantaginis sucus et in aqua mulsa ante horam accessionis si patienti potum dabis mox inualescens effectum eius. xiij ad podagram et ad omnium neruorum tumorem et dolorem. Herbe plantaginis folia contusa sine pista cum melle ac super locum patientis inposita optime proficiat et hoc probatum est. xiiij ad febres tertianas. Herbe plantaginis radices iij conteras et sub accessione cum uino uel cum aqua patienti bibere ieiuno stomaco dabis. xv. ad sciaticam dolorem. Herbe plantaginis semen contritum et patienti cum uino potui datum prodesse certissimum est. xvj. ad omnia uulnera recentia. herba plantaginis pistata cum axungia ueteri sine sale et superposita mire mox sanat. xvij

si pes

si pes p iter tumuerit. herba plantaginis ɔtusa cū aceto ⁊ sup īposi
ta mox tumorē tollit ⁊ dolorē. xviij. si qua uulnera secus oculos ul' na
res fuerint. herbe plantaginis succū expssū ⁊ cū lana molli madefac
tum ⁊ sup uulnus īpositum p dies viij ɔtīe mox efficiet' sanus. xix.
ad disintericos. ⁊ tinniosos. herbe plantagis semen eius ɔtritū p po
lenta cū uino calido si patienti dabis bibere mox sanus erit. xx. ad
pariotidas. herbe plāt cū axungia ueti pistata ⁊ sup locū īposita mox
mirifice sanat. hbe plantagis succus si ī ore patiens tenu̅it. l' folia eī
⁊ manducabit mox mirifice sanat. xxi ad oīa ulcera
oris. hbe plant succū si sup locū fistule multis diebus ɔtinuus īfunderis
mire sanabit'. xxij ad fistulas sanandas. hba plant ɔtusa ⁊ sup lo
cū inposita patiētis fualime ipm morsū ad sanitatē pducat. xxiij
ad morsū canis rabiosi. hb. plāt folia eius cū radice' ɔtusa fiu̅nt simil'
⁊ inde succus ⁊ patiēti potu datus mox fortit' medet'. xxiiij ad uesice
difficultatem. Tertium nom̄ hbe sequentis qnq̄folium.

Pomeos dicūt pseudo selinon. Dacij ⁊ Galli pentaston uocant. Alij solo
ton dicūt. Alij aspation. Siculi u̅o timatitis. Tusci adesophi dicūt. Alij
u̅o. Thelxotis. Alij u̅o callipetalon. ytalia dicūt psileon. Alij pitacym
on. Alij u̅o timatis uocant. Egyptij diffusi dicūt. Democrites u̅o theone

stron. pphe. ybetisomy. Dmeos thxombeos. Aly pentadatilon. Sz eius
zoam quiqfoliu uocant. Et omeos manumatis dnt. Gallia pipedo
nuz. Sz dacij uocant eam pala. nasat quitez i locis opacis 7 ꝯ cul
tis et in pratis q quide est tactu molli. sz gustu aspa. prima cura ei
ad duritia articloz ul' siquis pcussus fuit. Nam herba qnqfoliu tu
sa cu axungia ueti sine sale 7 loco imposita mox pfectissime sa
nat. ij ad uentris dolorez. Herba qnqzfoliuz tusa et ex ea sucus ex
pssus fuit postmodu dabis patieti bibe 7 sine mora dolore tollit. iij
ad uitia oris siue lingue aut gule. herba qnqfoliuz i puluere zedacta
7 imixtu cu ea mel inde os pfrica siue lingua 7 etia arteria siue i
fauces. qz statim oez sordez ni purgat. iiij. ad capitis dolorez. Hba
qnqfl'. si ea arcuscribis t' digito medio 7 pollice sblato ac i tertio
capiti uulna efficacit' sanat. siue zadix eius ipi capiti alligata. hc
itm mire facit. v. ad sanguez de narib3 nimiuz pfluetez. Hba qn
qfol' sucu patieti dabis 7 i fronti illinituz mox restrigit sanguez.
vj ad ad angre remediuz. herbe qnqfol' de suco eius si dabis pa
tienti ciatis iij mox ze expiens. vij ad morsu spetis q uocat' si
pedon. herba quiqfoliuz cotrita 7 sucus eius inde expssus cu ui
no patieti potu dato mox mirifice morsu dci spentis cu uene
no eius resistit. viij cura ad oe ꝯbustuz. herba qnqfol'. ꝯtusa 7
inde sucus expssus fuit 7 potatus mox pdesse plures affirmat.
viiij. cura ad cancru extirpanduz. hba qnqfol' cu uino 7 cu adipe
suille siue porcelle ꝯtrite simul sine sale de ligno i ligno cu uino
ueti. sano aspsus 7 sic sup locu patietis apposius i modu medi
caminis mox zem uera expiens.

Quartu nom herbe hic infra depicte. Vrminantia. qua quidem
uulgo magistrellam dicunt.

Aḍacez uocat berbena que uerbena l' ueruena. q i ul' getobota
num non est berbena.
A gas diast' ferobotanen
Siculi dnt hec peristereon.
Aly uo uocant diosatin.
Dmeos tigronion
Punice sanguinariam
Aly dnt pecozomon
Aly di uocant Collesis.
Romani Sydentis.

Secunda ... cu ... i. cu duo ... aly ... quartana ... cotidiana ... folia ... cu uino ...

hinc no adibet' fides.

Aly uero | cyparissi.
Prophete | psesomon.
Tusci | Demeta.
Aly uero | pancomia.
Egipty | pepethar.
Pitagoras | Eusceptri.
Ytalici | Vminatia.
Aly aut | lianam
Aly uero | lustrago.
Campani dicunt | columbina
Aliqui aly | militaria
Aly uero | uertipedum.
Nascitur ubiqz | s. i plantaris et
i locis aquosis.

Prima cura eius ad uulnera et parotidas. Herbe Vminacie radix eius in collo patientis suspensa mirifice sanat. ii. ad idem et ad strumas. Herba uiminacia tusa cum axungia sine sale et loco supposita mirifice sanat. iii ad eos qui habent uenas ualde induratas et non bene cibos capiunt. Herbe Vminatie sucus si patienti datur bibere et postmodum miscetur cum uino et melle

et aqua simul buliant. 7 item dabis illi bibe mox sanabit. iiij ad
epatis dolorem. Herba vmminatia tpre solstitio collecta 7 i puluere re
dacta patieti bn forti 7 robusto dabis coclearia .v. cu uini ciatis iiij. q3
ottime potu supta tuc mire pficere uidebit ac cetis pro quoq3 uiribus
sic dabis. v. ad calculosos. Herbe vmminatie radix eius otusa 7 cu mul
so ottimo 7 tepido patieti dato credibilit ipis calculosis succurrit. 7 no solu
calculosis s3 7 quicqd esse uidet q urina sibi impediat emitte. q2 ad ex
benda ipa3 celerit pduat fora. vj ad capitis dolorem. Ex herbis vmminaty
patieti corona fca 7 iposita i capite patientis mox capitis dolore tollit.
vij ad serpetu morsus. Herba vmminatia cu folijs suis 7 radice quisqs of
fuleta cunctaq3 secu portauit uere ab omnibus spentib3 suisq3 piculis ibit
tutus. viij ad pcussu araneor quos greci spalagioes uocant. Herbe uer
minatie fasciculu unu i uino decoctu3. s3 an trita 7 patieti potu data
7 eius folia otrita 7 plage imposita ulcera ipa mature ad sanitatem
pducat. ix. ad morsu3 canis rabidi 7 tirofolia. Herba uminatia si sup
morsu3 canis rabiosi posueris cu trita gna .xiij. aut .xv. sup uulnus
donec du orre mollita repleant. Et postmodu pdca gna sic tumida p
ces comededa galline. supa no comederit. alia grana apponas qacus
potens. Et si galline ipa comederit utilissimu3 remediu3 erit. si at ipa
grana gallina no comede uoluit piculosu3 7 mortiferu signu erit. x
x. cura ad uulnra recentia. Hba vmr cotrita cu butiro 7 uulneri iposita
mox patiens sanabit uelocit. xi. ad morsu serpentu3. Herbe vmminatie
ramulos cu uino decoctos 7 cotritos mox siccauit. plage cu tumore iposita
appenet. na po exulceraat. dem cruda cu melle 7 trita sil 7 ulceri iposi
ta. 7 donec ad sanitate3 pducat cottidie ponat. xij. ad ictericos qui hnt
morbum regium. qui auriginosi uocant. Herbe vmminatie drag .i. 7 nar
di obolos iij cu suco expsse. et cu eis paululu3 mirre trite cu aqa ciatos
iij. 7 patieti potu data. pmo excel pellendi ipm morbu certissimu e. s3
colligas eam mese augusto.

Nom Hbe simphoiaca

A grecis dicitur hyosciamum. Itali latarium. Romani siphoniaca. Alii dicunt phyto
mica. punica canicularem. Democritus tiabrion. prophete vero sicanazon vocant.
Ostanes galion. Zoroastres tifonion. Romani insanam et insanum dicunt. Egyptii
vero saphu. Galli dicunt bellinotem. nascitur in locis cultis et sabulosis vel mortis
sive in maceriis. sed est alia que est subnigrior et est foliis sordidissimis et venenosis
sed illa que est candidior habet infrascriptas virtutes. Nam primo eius est ad aurium do
lorem. Herbe itaque simphoniace sucus eius tepefactus cum oleo roseo si in aures
patientis stillabis mox aurium dolorem mirifice tollit. Et si ibidem vermes
fuerint necabit illos. II. cura ad tumorem genuum vel tibiarum vel crurum. vel si ibi
dem talis humor fuerit. Herba simphoniaca tonsa cum stercore porcino cum
modico aceto quasi malagma factum et super locum imposita mox tumorem tol
lit. III. ad dentium dolorem. Herbe siphoniace radix eius decocta cum vino
austero si teneatur in ore propter dentium dolorem mox dolor ipsorum dentium tollitur.
IIII. ad inguinum dolorem. Herbe siphoniace radix eius alligata in femore sta
tim dolorem inguinum tollit. ad pedum dolorem. Herba siphoniaca radix eius
in pedibus alligata dolorem pedum aufert ita ut super dolentem posita pedem po
sita sit. VI. ad pectinem mulierum. Herbe siphoniace sucum eius expressum si dabis pa
tienti bibere mirifice sanabitur. VII. ad pulmonis vexationem. Herbe sipho
niace sucum mixtum cum aceto si patienti dabis in potionem mox miraberis
effectum eius.

VI nomen herbe — Sequitur viperina.

Nascitur et secus flumina
lyes mollibus sed
ad vipere morsus etc.
cum vino et potui data
sanat ac omne vene
num excutit. sed colligas eam

aut in segetibus et est fo
gustu aspero. Valet enim
herba viperina trita
mirifice morsum vipe
rinum totaliter dis
nisi mense aprili.

VII nomen herbe achorum

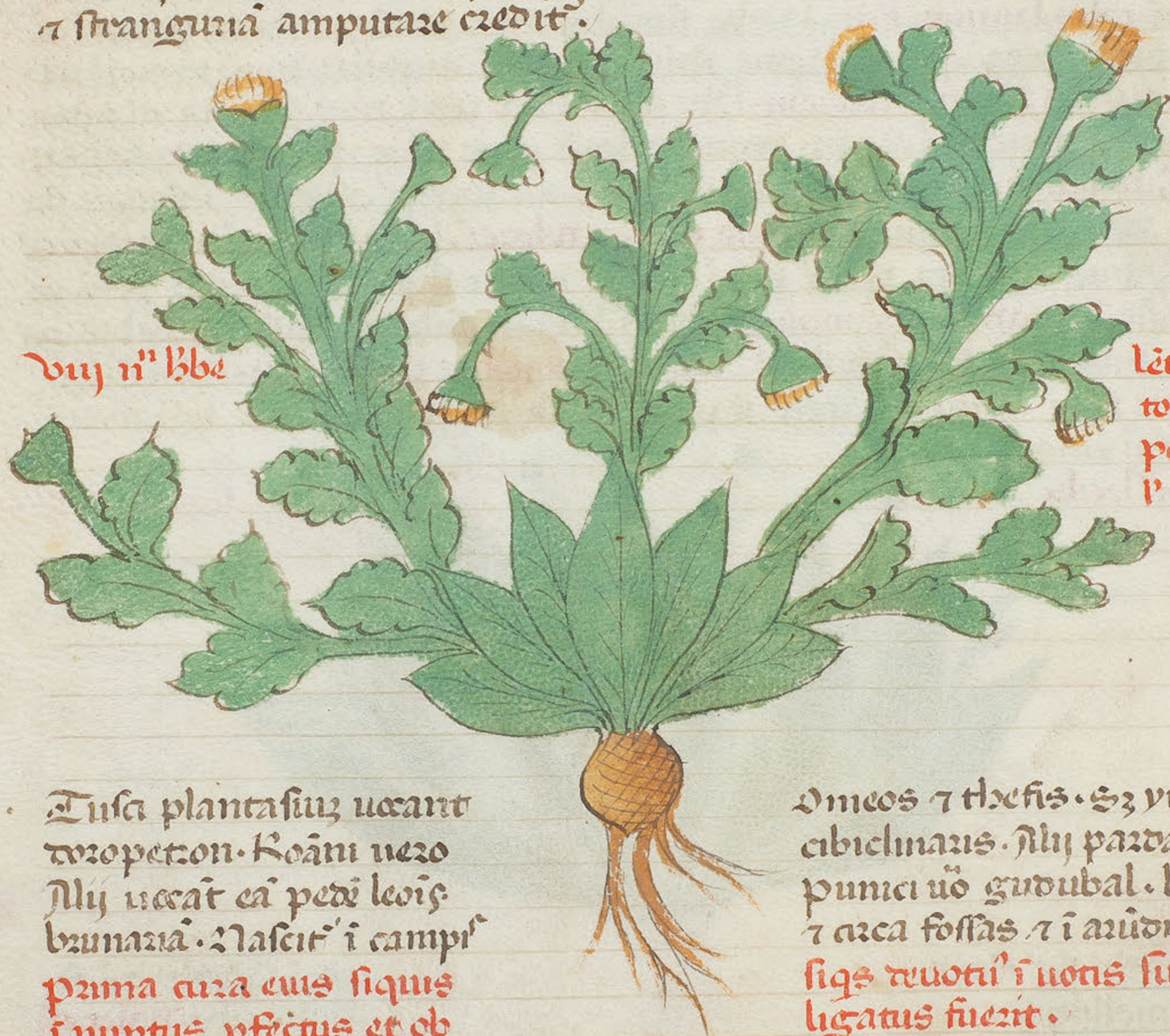

A grecis dr̃ achorū. Alij uocant affrodisi. Gallici pipapiū. Italia u' uenerīā uocant. Roāni aūt radix minuta. S3 aliq alij singētianā uocāt. Nascit' nāq3 ī locis cultis 7 ortis siue ī t'ris aratis s3 colligas eā m̃se augusto. Pra cura eius ne apes examinēt' uł effugiāt. Herba achor siue sīgētiana si ī uas apui siue ī cupellis posita fuīt tūc apes ni nūq3 effugiēt. Hec h̃ba raro īuenit' nec eā scire potunt nisi cū flosculū suū misit. ij. ad duritiā urine siquis facere nō potit 7 si strangiria uacāt. Herbe aquor siue singentiane radix eius cū aq̃ decocta usq3 ad t'ciā ptē3 fuīt. postmodū patiēti bibē dabis p triduū3 mox urinā sine difficultate reduat 7 stranguriā amputare credit'.

viij nº h̃be

Letopedion. l'. leptopetalon. l'. letopodiō. l'. totipetri p' leothcozō.

Tusci plantasiū3 uocant doropetron. Roāni uero Alij uocāt eā pedē leois. brunariā. Nascit' ī campis prima cura eius siquis ī nuptijs pfectus et ob

omeos 7 thefis. S3 ytali dīūt cibiclinaris. Alij pardalion. punici uō gudubal. latini 7 circa fossas 7 ī arūdinetis. siqs deuotū' ī uotis suis īligatus fuerit.

huic fides nō adhibet'.

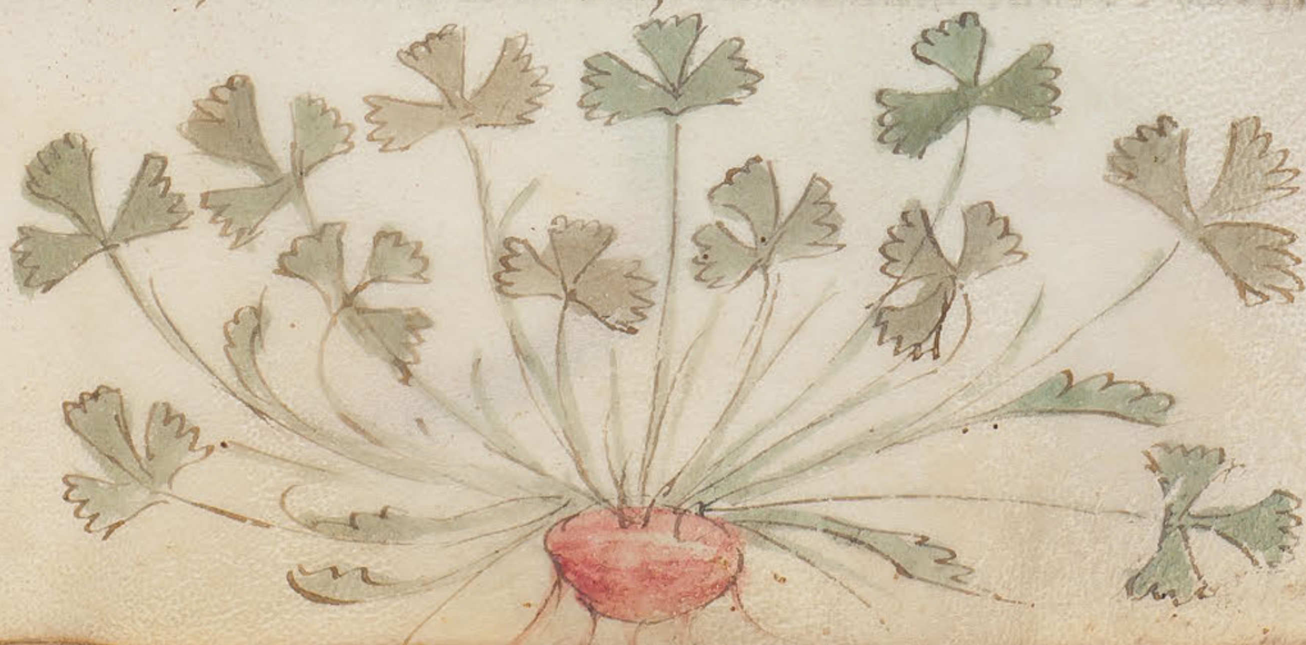
Herbe pede leonis frutices vij. sine radicib3 coquāt' cū aqua luna decrescēte. tūc idē lauabis eū 7 te ipm q hec facis añ limi dom' p̃ma nocte. h̃bāq3 ipā3 sup patiētē īcende aristologiā 7 fumigabis eū. postmodū redi ad domū. nec post te respiciatis q2 iā resoluisti eū.

Nomen herbe lutracion.

Omeos choras dicunt
Tusci vero Julion.
Alii articcoris
Alii russelmon
Alii epistion
vero dicunt selmonagrion
Romani apium risus dicunt
Italia vero apium rusticum. pa
Nascitur namque in locis aquosis vel in mortis.

Alii elorefis
Alii staticen vocant
Alii vero elorofir
Alii catalacez
Alii licopnu. Siculi
Egiptii enecon.
Gallia scelerata vocant
Cura eius ad ulcera chronia.

Herbam que dicitur scelerata tunsa cum axungia sine sale si ponas in vulnere totum excoquet sed siqua fuerit sors totam expurgat. Sed non eam diutius patiaris quia necesse est ne ex corpus sanum totum excomedat. Sed potius si augurium rei expire volueris tunde eandem herbam et super manum sanam impone alligata et statim incipiet rodere eam. Siquis vero ignorans eam collegerit et constrictam in manu per horam tenuerit mox eam corrodere incipit. ii. ad strumas et furunculos vel apostemata que apparent deforis ut sine ferro aperiantur. Herbam que dicitur scelerata tonsa et subacta cum fimo porcino si imposueris super strumas et furunculos vel super apostemate mox intra paucas horas omnia mire discutit sed eam potius collige omni tempore. Nomen herbe botracion staticen. x. Omeos uram vocant. Alii vero tutada dicunt. Alii vero botracion staticen. Nascitur que in locis scab

losis . et in campis arenosis . Radix eius est uerticulo similis habensque paucas radiculas et tenuissimas . prima cura eius ad lunaticos . Herba botra cion stracen si alicui lunatico in ceruice ligetur cum lino rubeo luna cresce te cum erit signum tauri uel scorpionis parte prima illa mox sanabitur . ij ad nigras curadis . Herba botracion tonsa simul cum sua radice et mista cum aceto et impones alicui habenti nigras mox hec fedo exiunt ea sine exiunt et similiter cum corpore facit colorem .

Cxj nomen herbe artimisia monoclonos .

Omeos uocant eam — Caristellum .
Alij dicunt — Toxotes .
Alij uocant — Ephesia
Alij autem nominant — Aristobetiam
Alij appellant eam — Parthenion
Alij uocant eam — apollissos .
Lisimathi dicunt — artemisia
Alij autem — Sogusa
Alij etiam — Lycopras .
Prophete dicunt — Cantropu
Alij uocant eam — Cecresie .
Alij nominant — Dycantis riga .
Alij appellant — Theonissis
Alij nuncupant — Bubastes
Alij dicunt eam — Ostrantropu .
Alij uocant eam — Emezonu .
Alij dicunt eam — Conofestus .
Alij uocant eam — Silacerionmega .
Pitagoras — Fexassa dicit
Egiptij dicunt — Alsabasar .
Et alij uocant — Thoroloblus .
Nascitur in locis scablosis — uel montuosis .

Prima cura eius ad iter . herba namque artemisia si quis iter facere uoluerit si eam secum portauerit uel non sentiet illius itineris laborem fugat et et demonia si in domo fuerit posita prohibet . et et mala medicamenta ac et aduertit quis habuerit eam cum ab oculis malorum omnium . ij cura ad pedum dolorem . herba artemisia tunsa cum axungia et iposita super pedes mox dolorem tollit . iij cura ad intestinorum dolorem . herba artemisia tunsa et in puluerem redacta cum aqua mulsa postmodum potui data mox intestiorum dolorem tollit . ac et diuersis infirmitatibus mox mire subuenit .

Cxij nᵃ Herba artemisia maior. Omeos dicunt Bulsantemis. Egiptij nu... dicunt. Romani taurnu. Alij uero cunacitan. Et alij tanacipan uocant. Prima cura eius ad uessice dolorem constringendum. Herbe artemisie tangentes de suco eius scripulos ij. Et uini ciatum unum bibere dabis si non febricitanti. si febricitanti dabis cum aqua calida ciatos duos. ij cura ad coxarum dolorem. Herba artemisia tagantum eam tundas cum axungia et aceto subigis et ponas super locum et ligabis si tercio die sine aliqua difficultate sanabitur. iij. ad neruorum dolorem. Herbam artemisiam tagentem tonsam cum oleo et bene subactum si super locum posueris sanabitur. iiij. ad dolorem pedum siquis ualde uexatur. Herbe artemisie radicem si cum melle dabis manducare post cenam qui liberabitur quod quidem uix credi posset ipsam tantam uirtutem habere. v. si aliquis febre uexatur. Herbe artemisie sucum mistum cum oleo roseo si patiens perunxerit. febres statim tollit. vj. ut infantem ylarem continuo esse faciat. Herba uero artemisia super infantem incende ac inde fumigabis infantem et mox ab eo omnes inruisiones tales statim aduertet. ac ilarem ipsum infantem faciet.

XVI. nom herbe artemisia minor q(ue) et leptafilos d(icitu)r

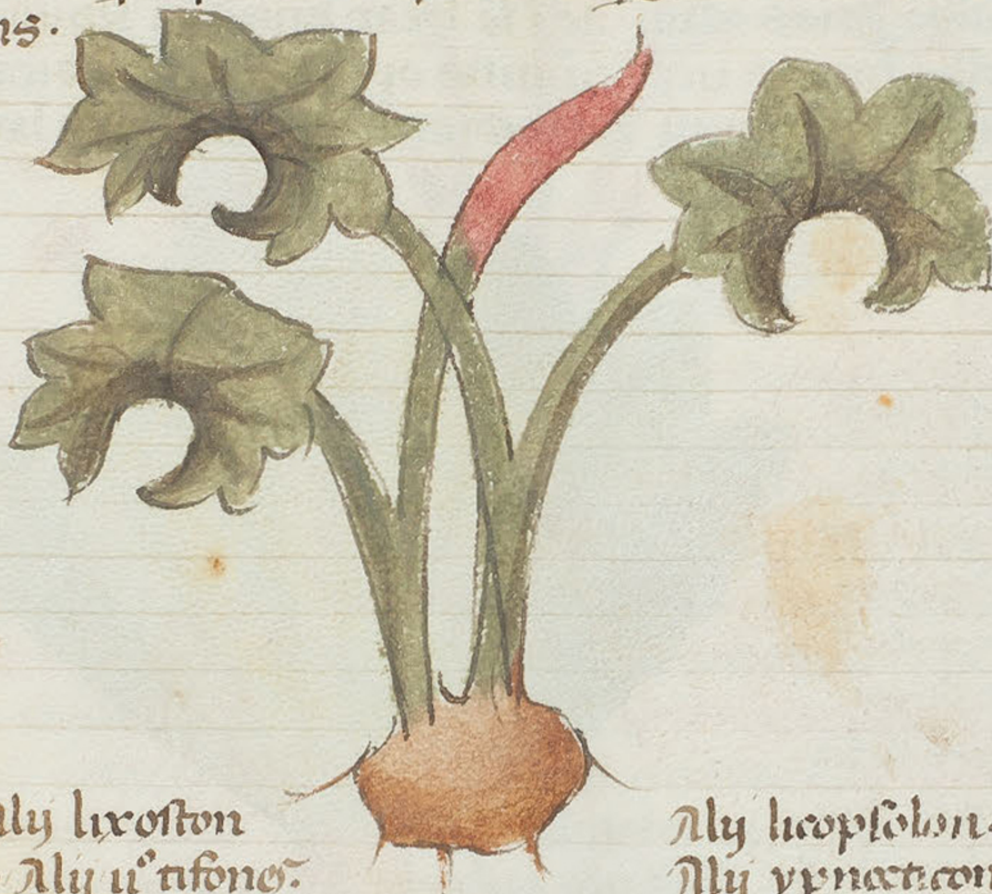
Nascit(ur) nanq(ue) p(re)dicta circa fossas et sepes u(e)l aggeres. F. flores ei(us) et folia habene etruceris sansuci odore(m) te(n)e habet. p(rim)a cura ad sto(m)a(ch)i dolore(m). herba(m) artemisia(m) leptafilu(m) tunsa cu(m) oleo amigdalino et b(e)n(e) s(u)bacta more malag matis postmodu(m) inducas i(n) pa(n)no mu(n)do et inde locu(m) inlinie(n)s mox q(ui)nto die sanabit(ur). Et et si ibide(m) fuit ip(s)i(us) artemisie radix sup(er) limen hedificij sus pensa illi domui nullus de cet(er)o noc(er)e poterit. II. ad n(er)uor(um) dolore(m). herbe artemisie leptafillis sucus eius cu(m) oleo rosaceo mistus si punges locu(m) eu(m) desinet dolor et tremor. ac o(mn)e uitiu(m) i(n)firmitatis ab eo tollit. Na(m) has tres artemisias diana d(icitu)r i(n)uenisse et uirtutes ear(um) et medicamia(n) chiro centauro t(ra)didit. q(ui) q(ui) p(ri)mus de his h(er)bis cu(m) u(er)bis medicamia(n) istitut. has aut(em) h(er)bas ex no(m)i(n)e dyane. s(cilicet) istius artemisie totalit(er) nu(n)cupauit.

XVII nom herbe seq(ue)ntis lapatiu(m). Alij rumice(m) d(icu)nt

N(omen) h(er)be al(i)is d(icitu)r pumicem.

Romani rumicē dnt · pphe ematifonos · Egiptij etitus · punici rumicē silt dnt · Nascit' i locis sclabosis · l' i aggeribz nl' aquosis l' cca fossas · pma cura ei' ad pānicl'as q' i igne nascunt' · herba lapatiu cōtidas cu axugia i du plo sit q3 hba · 7 bn simul' cōmistiz · inde facias tunicl'as postmodu inuolua' eu i foliu cauli siue colicl'i · 7 mittas illa sb cinere calido · 7 cu caluut pos tea ponas sup pānicli · 7 cu alio pāno sup locu ligabis · q3 hec expim tum eximiuz ē · 7 ottimu · ij · ad aposteata · hba lapatiu tusa cu axun gia · 7 inde fcin qui qda medicamētuz · postmodu inducas illd i lenteolo nudo · 7 iponas sup apostema · q3 · an ea spgit · aut fac fieri collectōz ac · 7 · 7 apit uulnus ·

· xv · nom hbe dracōtea dr · Dnicos dnt asclepias · Alij uocāt ea pithomon · Alij appellāt athermanis · Alij dnt pancromaton · Alij uocant affilsia · Alij nūcupāt therion · Alij dnt Evonice · Alij noiant augon · Alij lucion · Alij lixoston · Alij licopsolon · Alij dorcadion · Alij egecōtas · Alij u' tifono · Alij yppnecticon · Alij teuifonon · Alij aūt emunion · Romani colubrina uocant · ytalia dracōtea · Alij encl'a asinina · Alij agrafot · daty adila · na dracois sanguie nata ee dr · Ideo dracōtea uocat · Nascit' q3 i sumu' mōtibz ubi sūt · 7 fiūt loca luas maxie locis scis tēsa i apulia sup saxos tm molles molli ē gustu 7 mordaci · Sz radis ei' yma cap' dracois · ht · pa cura ad oiuz spentiu morsus · 7 qui uocat' aspis · herbe dracōtee radix ei' cu uino tuta 7 tepefca dabi' i potiōez patieti q3 mox oia ue nena dissoluit · 7 h quidē frēqt' nos ipi temptauimi · ij · cura ad oia ossa fracta i corpore · nom spētis · speton · herbe dracontee radix cum axungia loco iposita in fcin q3 malagma mox oia ossa fracta de cōpe educit ac lapidē in exibit · si colliga' ea3 mse uino ul' uilio · · xvj · n' herbe huī satirion dicitur ·

14

Alij uocāt eā ginos. Alij entarion. Omeos uº cinocoron. Alij sarapias. Sʒ Romani dicūt eā priapiscus. Siculi nō orcis. Alij testiculū leporis. Egiptij uº dnē neme. Alij uōt ura. Nascit̄ ī montibꝫ ⁊ locis sobolosis siue solidis ⁊ pratis et in locis marittimis sʒ debꝫ colligi mēse iunio ⁊ iulio. I. prima cura eius ad omnia sanāda. Herba priapisca radix eı̄ tonsa ⁊ sup pōita mox ipā expugnat ac ꝯ eā mirabilit̄ curat. II. cura ad lippitudinē oculoꝝ. Herbe priapisca sucus eius cū melle optimo sup oculos īunxeris mox ipās lippitudinēs ⁊ dolores mī tollit sine mora. III. ad mulierē q̄ nō p̄t obligarē sibi affectū. Herbe priapisca radicē .s. testiculū dextrū qui grādē ē a° alto terras cū pipe albo granas xlvij. ac ī se habeat dimidiā semunciā cū herba supradictā. ⁊ mellis uncias iiij°r cū uino optimo qd̄ medicami sit ponderis scrupula viij. Et p triduuꝫ hec medicaminā recipiat. ⁊ hoc facto mox mulier ipm̄ affectabit.

Serapio de simplicibꝫ auctē diascoridis dt̄. hēt folia silia folijs minoris. ł plātaginis ł lactuce. ⁊ color eorū tēdit ad rubedinē sanguīs ⁊ a medietate ipoꝝ supiꝰ usqꝫ ad sūitatē īcisa īcisione minuta sic bra. ⁊ hēt astā īterius cauā ⁊ leuē ⁊ grossā ut digitus. longā brachio ⁊c.

XVII nº herbe supdicte dr̃ ē gentiana.

Punici dicūt gentiana. Alij uº dādanion. Alij atnias prinon. Romani eā gentianā uocāt. Ytalici insup dicūt eā comitialē.

Omeos aliugalliaꝫ. Tusci dicūt eā alottis. Nascit̄ namqꝫ ī gemellis mōtibꝫ. sʒ hᷓ herba multū facit ad oīa antitoda ē ⁊ tactu molli sʒ gustu amara.

I. pa cura eı̄ ad sꝑpētū morsus. Herbe gentiane radicē siccā ⁊ ī puluerē redactā pōderis drag. i. dabis patiēti cū uino bono ī potu ciatos tres et mire sibi proderit. II. facit ad auris malas. Si dederis patiēti ut supdcm̄ est in potu tē mirabis uirtutē eius.

Cxviii nom herbe ciclaminos. Dmeos cesicion dicunt. Alii anon-
Alii cassofillos. Alii uero cle tomon. zoreastres. siparoes.
Prophete dicunt asphet. Alii ostanes. Tusci. rraalpa. Egi
ptii. patalia. Sz romani tiemaliu. ytalia orbicularez. Alii rapum terre. Sin clau
gia. Alii rapum porcinum. Nascitur in locis cultis et montuosis. i. ad cura eius ad
caput replend. herbe orbicularis de succo eius ciatum unum cum aceto optio
si i naribus mittatur mirabiliter proficit. ii. ad alneum cotatandum. herbe orbi
cularis de ea collirio facto ex eo inecto catarticum e. iii. ad splenis doloez.
herbe orbicularis succus ciatum unum cum aceto optimo coclearia .v. cottidie
diebus .vii. potui dabis et te uidebis mirabile effectum eius. Item radix eius
i collo suspensa ita ut contra splenem pendeat efficaciter medetur. Nam et su
cum eius siquis anni sui ex eo tetigerit te mira celeritate solutionez al
uei experietur.

Nom herbe proserpinatia

Nom herbe aristologia
longa et rotunda

Cxviii n^a. herbe supposite proserpinata. A grecis dicitur poligonos. Alii uocant eam erimo
syamen. Alii poligonatos. Alii aspaltyon. Alii policarpon. Alii autem carceron. et
alii clopodion. Egiptii mirotopethalon. Alii uero zedia. Alii megalion. Egip
tii uocant eam teryn. Omeos peruisie. prophete. Sonos herionos. punici uero
zunzur. Romani sanguinalem. Alii stonaria. Alii semai. Alii et scorpina
cem. Nascitur ubique locis cultis et aggeribus uel in pratis. et potis colligitur
eam omni tempore. Prima cura eius ad hos qui sanguinem eiciunt per os. Herbe pro
serpinatie sucus cum oleo rosato eius cum uino optimo et austero et tepefactum
patienti ieiuno bibere dabis per dies viii continue et tunc miram rem experie
ris. ii. ad lateris dolorem. Herbe proserpinatie sucus cum oleo rosato si locum
sepius perunxeris mire dolorem tollit. iii. ad mamillarum dolorem que nimis
de lacte habent. Herba proserpinata si ante ortum solis uel post occasum tonsa
et super locum patientis imposita cum butiro bene subacta mox discutit omnem do
lorem et tumorem tollit. iiii. ad omnia uitia oculorum uel tumores. Herbam proser
pinatam si ante ortum solis uel post occasum ipsam apprehenderis ac eam circum
scripsis cum anulo aureo. et super eam dicas ea que in capite libri nota
ta sunt. scilicet dea sancta telus etc. Postera autem die uadas illuc ante solis or
tum et colligas eam postmodum circumdabis illam collo patientis. et prestita
et diligenter. v. ad aurium dolorem. Herbe proserpinatie sucus tepefactus et
postmodum in aure stillatus si fuerit mox dolorem discutit. et de hoc nos ipsi
experti sumus. et etiam ulcera que in aure sunt sanat. vi. ad dissintericos. Herbe
proserpinatie sucus si cum aqua calida patienti potui dabis quantum sufficiat
mox sanus efficietur. vii. ad febres quartanas. Sucus poligonie cum
granis piperis vii. aut viii. si sub accessione bibere dabis mox liberabitur
sed colligas eam die iouis lune decrescente. viii. ad fluxum mulieris. Ut su
pradictum est. si dabis mulieri patienti bibere mirifice liberabitur. sed oportet quod ta
liter incantetur. Herba proserpinata horti regis filia quomodo clausisti mule
partum sic claudas fluxum et undam sanguinis huius.

Nomen herbe aristologia
longa et est masculla

C.xx.ii. herbe aristolochie. Alij acariza dicunt. Alij mellocarpon. Alij tenxite
mus. Alij epesia. Alij uero elesitis. Dimeos pirionus. Ostenes declan
us. Alij yotitis uocant. Egiptij dicunt sophet. Siculi camemolo. Sz ytali
ci terre maluz. Daci uero assetiu rusticé. Nascitur namque in locis montuosis soli
dis et cultis siue lapidosis. Prima cura eius ad uim veneni. Herba aristolocia tri
ta uel pistata cum uino bono potui data mox omne uenenum uincit. ij. ad
infantem si aliquis eum contristatus fuerit. pp. febres acerrimas si actu febricitauerit
taliter liberabit. Herba aristologia trita uel pistata eam postea abbundanter desicca
bis postmodum eam sub lecto infantis fumigabis in quo infans quiescit mox
hec fecto salubrem sanitatem recipiet. Insuper et fugat demonia et in omnes
incursiones malas euitit. iij ad fistulas curandas. Herbe aristologie radix
postea rasa et bene purgata et in ubro apposita fortiter fistulas ad sanitatem me
detur. nam medici sine ea nichil faciunt. iiij ad exustos frigore. Her
ba aristochia in oleo decocta calefactoriam uim habet siue si posita fuerit cum
axungia porcina. v. ualet contra serpentum morsus qui uocatur sear. Herba ari
stolochia pondere denarij unius cum mina uini una simul decoque postmodum
sepius bibatur donec liberetur. quia uere discutit omne uenenum. C.xx.i. nomina herbe
nastrucii.

Punica uero sym uocant. Sz Romani
naustrutium. dicunt. Prima cura eius ad ca
put deplendum. Herba nastrucium si
in naribus ieceris mox capud deplet
si colligas eam mense marcio. ij cu
ra ad capitis uitia. l' pruriginem
uel forfori. Herba nastrucij semen simul
mistum postmodum in caluitie positum mox inde forfores potissime de capite eiciet.
iij ad cruditatem. Herba nasturtium cum pulegio in aqua decoctum patienti dabis
bibere quia mox discutit omnem cruditatem. iiij. ad omnes strumas. Herba nasturtij
tiuz. cum lumito contritam si super strumas posueris. de supposito folio olens
mox dicas strumas discutit. v. ad frondes sanandas. Herba nasturcium si cum
fermito super locum imposueris postea decoquitur et ipositum mirabiliter furunculos sanat.

¶ xxy. n. h'be ieribulbū Nascit' ubiq3 7 maxie circa sepes locis solidis 7 desti' Pa cura ei' ad ad articl'or dolorē.
Herba ieribulbū cū adhibe capino 7 ll. y p se pisati 7 cū eis cōmisti. p'modū sup locū ponas 7 ute ut necesse fuit. q2 mirifice dolorez tollit. y. Si mulier hūit lentiginosā faciem. herbe ieribulbū radicē ei' cū lumīto lupinatio i unū cōmisti. bn̄ cōtere 7 si inde postmodū mulier faciē lauauit suā mox limpidissimā faciem reddit.

¶ xxiij. n. h'be apolinaris

A g'cis d'r dycea
Alij dīt dorignon
Italia dīt apliaē
strignon manicon
Alij cetalion uocant
Daci uo h'ba bacanal.
Nam apollo d'r hanc h'bā inuenisse 7 eā asclipio dedisse. Vn̄ n. apolinaris accepit. Pa cura ad ulcera chironea. 7 araneatiz.
Herbā apollinarē pistatā cū axungia ueti sine sale 7 q̄ cū uino bono ueteri absq3 fumo ciatū unū. 7 axungia libra una simil' pisabis 7 inde fēm tanq3 malagma 7 sup uulnera impones mox celeriter sanat'
¶ xxiiij nom herbe Cammelon.

Alij dñt. Parthemion
petosiris
Alij dicũt
Alij uocant
Omeos.
Alij noiãnt
Italici dñt
Alij appllãnt
Alij uocant
Alij nũcupãt
Roãni u°
Alij supa
Egipti tiorni
Campani obulãtia
Tusci abyana
Nascit' i locis cl'tis
aprili. pa cura e' ad
dolorez. H'bã cameleon
solis ortum ĩuenĩt dic
loy te iqt cãpeo peto
to ĩbueiãs. Et eadẽ
portauĩt in collo lib'abit'
lueris. scire uirtutẽ eius.

diccolosane
triisco' elvatice'
aperitos
Aipeos
Hyeroãtemis
Elyõprotes.
Reneolentes
Supbiam
Apirethos
Heliãtes.
Reneolentez
Alij solisatiuz
Galli oblacdia
Omeos amulla
Daci amulusta
collige eã nise
oculoy uitia ul'
siquis eã ante
ad albugiẽz ocu
g° ut cito uit a [hinc nõ adhibet' fidẽ]
si alligatã secũ
Si nõ plenĩ uo
Facias eã i oleo

qñ sol i ariete. tẽ ueniet 7 egruz pungas more ag' uestito postea coop'ias illũ diligent'. Et si totus sudauĩt scito eũ uiuẽ. Et si nõ sudauĩt tot' mox morietr'. Sane dabis ei de aq' calida ut bibat q' cicy sudabit.

CXXV. n' h'be ca medris'

i. spais.

Alij dris uocant. Alij disitis. Alij theuction. Alij dnt chamedreos. Sz romani trisago maior applant. ytalia trimagnez. Nasat i locis mētuo sis 7 solidis. Sz colligas eā mēse augusto. prima cura eius ad cobustū. Hba camedris cōtusa ai ligno i lignū adiaas ei uinū uet 7 bonū. postmodū patiēti datū uehemēt curabit. ij. ad spentū morsus. Hba camedris ī puluerē mollissimū redacta cū uino ueti potui data oiā uenena mox fortissime reiaet. iij. ad podagrā. Hba camedreos ī pul uerē mollissimū redacta cū aq̄ calida mire paragonē .i. mitigatoēz pstat.

xxvi/ii. Hbe cameleon l' Cameleōta. ul' dipsacos. 7e spes cardi.

Alij dipseca. pphe onotidia.
Alij emelita.
Alij acer rusticum.
Alij stantius
yspani alentidiuz. Datij
cādiacos. Alij cerbasten
Alij uō corcodilluz uocāt.
Egiptij seineor. Siculi
affrodite. lōt. Jtalia labr
ueneris. alij mōration
scarei. Alij calor. Tusa
dnt salpo. l' salplot. pa
cura eius ad epaticos. herbe camelle sucus eius patiēti datus bibiē ai uino sz febriatanti ai aq̄ calida bibē dabis mox mirabilit libabit. ij. siqs sumpsit uenenū. Herbā pdictā desiccatā 7 ī puluurē redactā si dabis in potionē ai ciatis. iij. uini mox uenenū reiciat. iij ad ydropicos. Hba pdcā 7 hba camedafie 7 camedris 7 camepitie equis pōderibz tonse 7 molissime trite cū uino iuuenibz coclearia. v. sīiqz mulieribz ad hc. coclearia. ta. sz pueris unū. mirifice oē malū de corpore exhibit p urinā. Sz collige potius eam oi tpr. nasat in sepibus.

i camepiteos

Cxxvij. n. herbe Camepitui
Aly dicunt obtorzelos. Aly
gus. prophe emabatana
Aly uero

A greas dicunt Camepitum.
Olocizyon. Aly diriona.
Ytalici ibiga uocant. Aly
uero spicula. Siculi nam malea.

Sz daci nemenepsa. Prima cura eius ad uulnera. Herba camepitui in pul
uere redacta. Si autem ille uere uulnus fuerit tunc suc eius in uulnere mittatur
7 sanabitur. ij. ad strophi dolorem. Herba camepitui sucus eius potui patie
ti datus mox dolore strofi tollit 7 sanat.

Cxxviij. n. herbe Camedafne l.
Aly carogogas. Italia
Aly uocant eam mistillago
Prima cura eius ad aluum
dafne in pluuere redacta pa
aluum conatat.

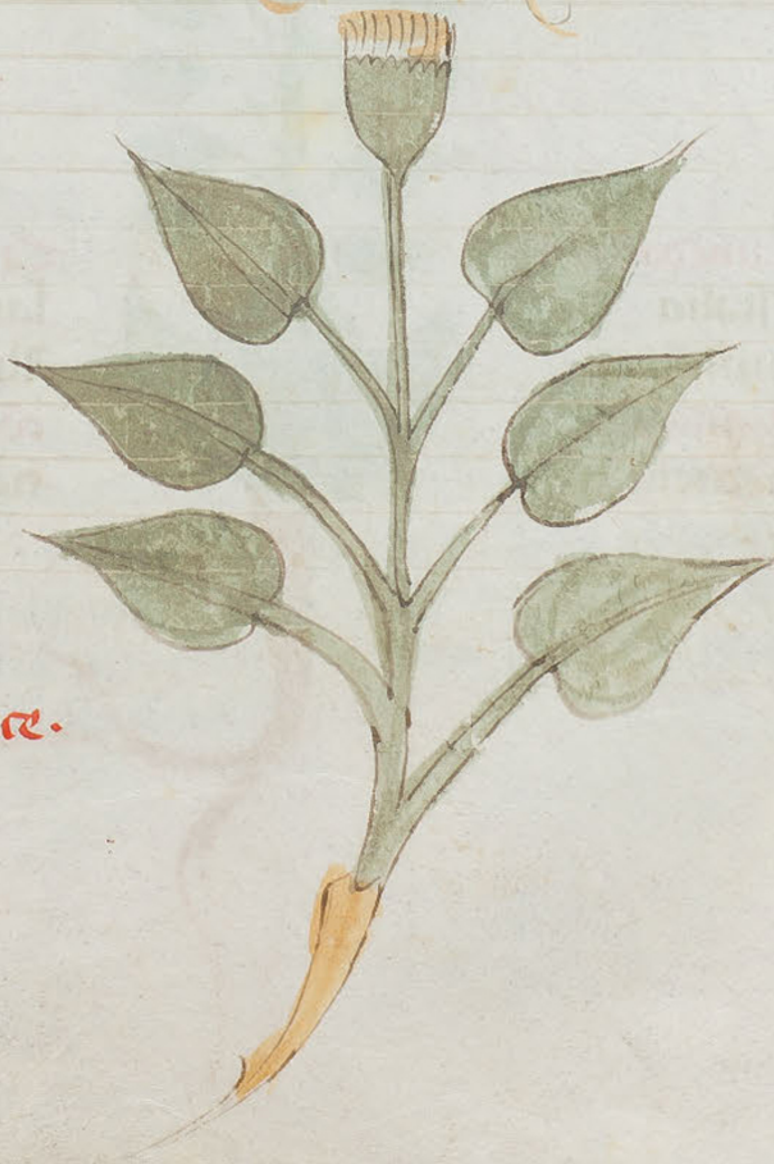
Camedafne. i. laureola.
laurus trestis
Aly uero usulen.
contradicunt. Herba came
tieti potui data mox

xxviij nª herbe ostrago.

Nascitur quidem circa monumenta
i parietibus q sunt circa montes
Herba autem ostrago tunsa ac
aliqui i corpore nascitur morea
ris hac herba euelle pro oportet
an solis ortu ̄ maxime i mense iuly.

punia dicunt saramuz.
aut i ipsis monumentis. aut
pª cura est ad uulnera.
iposita i oibus ulceribz q
pfectissime sanat. si uolue
ee mundum. sz colligas eam

xxx. nª herbe britanice.

Omeos damosamos uocant. Aunc i ys. bramelh. prophe uo eliros. Roani britanica dicunt. Sz ytalia beata plantamacri. Prima cura ei' ad oia uicia que i ore nascunt'. Herba britton supta uiridis q ē i modū lactuce sanat. S si sucū ei' ex ea expssis 7 eū i ore tenebis multa p os pducet corrupta. ij. ad i ore. Herbā brittonicā si uiridē hrē potis bn̄ gtā si aūt aridā huius tusā cū uino ita ut mellis grassitudo inde fiat mox tal' supta dignū effectū exhibet. iij. ad dentiū dolorē ul' si dentes i ore natauerint siue bn̄ firmi nō fuerīt. herba bet brittonica miraq3 potentia mox sucaūs s3 reponēda ē ieme ut de ea qn̄ necesse fuerit habeat'. Nam sucus ei' ul' puluis suabis in uase de argento. l' alio bono. s3 desiccatā i puluerē redactā ad eundē usū3 cū bono uino suptus puluis eius mire pficet certū ē. iiij. ad paralisim. Herba brittonica uiridis cū suis radicib3 tusa. cū uino optimo ciatis duob3 ul' tribus potui data mire pficit. v. ad splenis dolorē. Hbe brittonice sucū pro uirib3 cuiq3 i potū bibē dabis mox p se uentrē pgat sine aliquo piclo ul' lesione. vj. ad alueū dcitandū. Herba brittonica uiridis cū suis radicib3 bn̄ ɔtusa cū optimo uino ciatis duob3 ul' tribus potui patienti dabis mirabilit' proficit. vij. ad anguē quā greci uocāt sinache. Hbe brittonice flos si anteq3 tonitrui aliquē audiat siue sentiat collectus 7 comestus p ānū totū angem pgat 7 expiet'.

Cxxxj. nom̄ hbe lactuca saluatica

A grecis dr̄ tridabina Alij hyeracion. Alij aspedalon. Alij pitris. Egiptij ylonsor. Italia lactuca siluatica. Nascit' i locis cultis 7 sclabrosis. Prima cura ei' ad caliginē oculoꝝ. Legit' aūt q cū aqla uult alti' uolare. pmo lactucā saluaticā coedit. ut postmodū plen' respicere possit naturā rer. Herbe igr̄ lactuce siluatice sucus cū eisdē folijs ɔteras 7 expssus cū melle antiquo si inūxeris oculos mox recipies maximā claritatē. ij. u sup. Sucus lactuce pdicte mixtus cū uino ueti. l' campano qui sine fumo collectus ē. simul cū melle 7 felle uulturis comisce. 7 i ampullā uitreā recondito. postmodū ut necesse fuerit utaris q3 summā medicinam in experiens.

xxxij. n.ᵐ Herbe agrimonia ul' argemonia.
Omeos unoue uocant. Alij Omunuia.
Romani uero argimon dicunt. Alij libumia.
Alij ribalis maior. alij cordialis. Tusci
uero ruchia. alij ruminalis. alij domitrix
gallica. alij sarcolla. Nascitur in campis
circa sepes. Prima cura eius ad oculorum uitia
ul' dolores. Herba argimonia uiridis per se trita quamuis aridia fuit in aqua
calida intincta siue mollificata ut facilius teri possit. et postmodum illinita.
mox sugillationem ul' liuores oculorum mature tollit et discutit. ij. ad uentris
dolorem. Herba argimonia uiridis cum sua radice trita. et potui patienti data
satis prodest. iij. ad uulnera et cancerata. Herba g' argimonia trita uiridis
et patienti in loco apposita. mox uulnera sanare apta est. Si autem arida fuit mit
tatur in aqua calida quae idem faciat. iiij. ad luxum. Herba argimonia cum axungia
contrita et loco apposita mirifice ipsos tumores aut ipsas luxationes tollit. v.
ad morsum serpentis. Herbe argimonie drag. ij. cum bono uino ciatis. ij. simi
lee et uulnerato in potum date mox discutit omne uenenum de corpore. vj. ad pais
sione fractam ferro ul' re acuta. Herba argimonia cum aceto pistata. et loco pa
tienti imposita mirifice plagas sanat. Herba argimonia cum aceto pistata
in cibo sumpta splenem perfectissime consumit. et ea ita quod sedo sunt. viij. ad apostemata
Herba argimonia bene contrita et loco apposita mox apostema aperit et persanat.

vij. ad spleis dolorem.

Cxxxij. n[o] herbe affodillus Omeos poliocys dicunt. Alij buburizzus. Italia vero albutium. Alij vocant zabdion. Alij autem assizius. Egyptij in asphont. Punica fifilon dicunt. Romani vero albutium. Tusci vocant ampullatia. Pa cura eius ad dolorem tibiarum. Herba asphodilli sucus cum oleo amigdalino si patiens se inde punxerit omnem dolorem qui ibi in corpore fuerit et in proximis membris mirifice sanabit. ij. ad dolorem iecanerum sive epatis. Herbe apodilj radiculas decoque. Et ex aqua mulsa fota iecanerum dolorem mox tollit.

Cxxxiij. n[o] herbe oxilapatium. Ytalia lapatium dicunt acutum. Alij ydra vocant. sed Romani rumicem dicunt. alij vero rumio catarius. Egyptij seme vocant. Nascitur quidem inter segetes vel ubique. Prima cura eius si qua duritia nascatur in corpore alicui. Herba lapatium acutum cum veteri axungia et pane domestico malaxata fuerit et in modum malagma factum erit et super locum impositum perfecte eum sanabit. ij. ad panuculas que in inguine nascuntur. Herba oxilapatium contusa cum ligno in lignum ita quod in duplo sit herba quam axungia que ponitur. Et in factum quam malagma et si super locum patientis imposueris mox morbum aperit et denuo ipsum recludit. Et eam colligere poteris omni tempore.

Cxxxv nom herbe centaurea maior.
Alij marion dicunt. Alij pletonia vocant.
Punica vero abuffiss. Alij limnitis dicunt
prophete emeracleon. Alij aromias vocant
Alij vero apogitissa. Alij polidis. Alij vero eme
tros. Egiptij dicunt antiamas. Italia fel
terre vocant. pa cura eius ad epatis dolorem.
Herba centaurea maior si in vino fuerit decocta
et patienti potui data mirifice liberabuntur. Herba
centaurea maior. ij. ad splenem sanandum sic
cum vino decocta et patienti potui data mox ipsum
splenem desiccat. et hoc nos ipsi experti sumus. iij ad
alia vulnera et canceromata. Herba itaque cen
taurea maior bene contrita et apposita mox vul
nera et canceromata sanat. et tumorem aliquem in
eis fieri non patitur. iiij. ad sugellationes sive livores
Herbe centauree sucus expressus. et inde loca puncta
mox sugellationes et livores de corpore tollit. v. ad
omnia vulnera recentia. Herbe vero Centauree maioris pulvis missus super plagas
mox ipsas conglutinat. ut et carnes in coherescant. vj. ad idem. Herba centau
rea maior in aqua decocta si inde vulnus foveatur mox ad perfectam sanitatem ipsum
perducit.

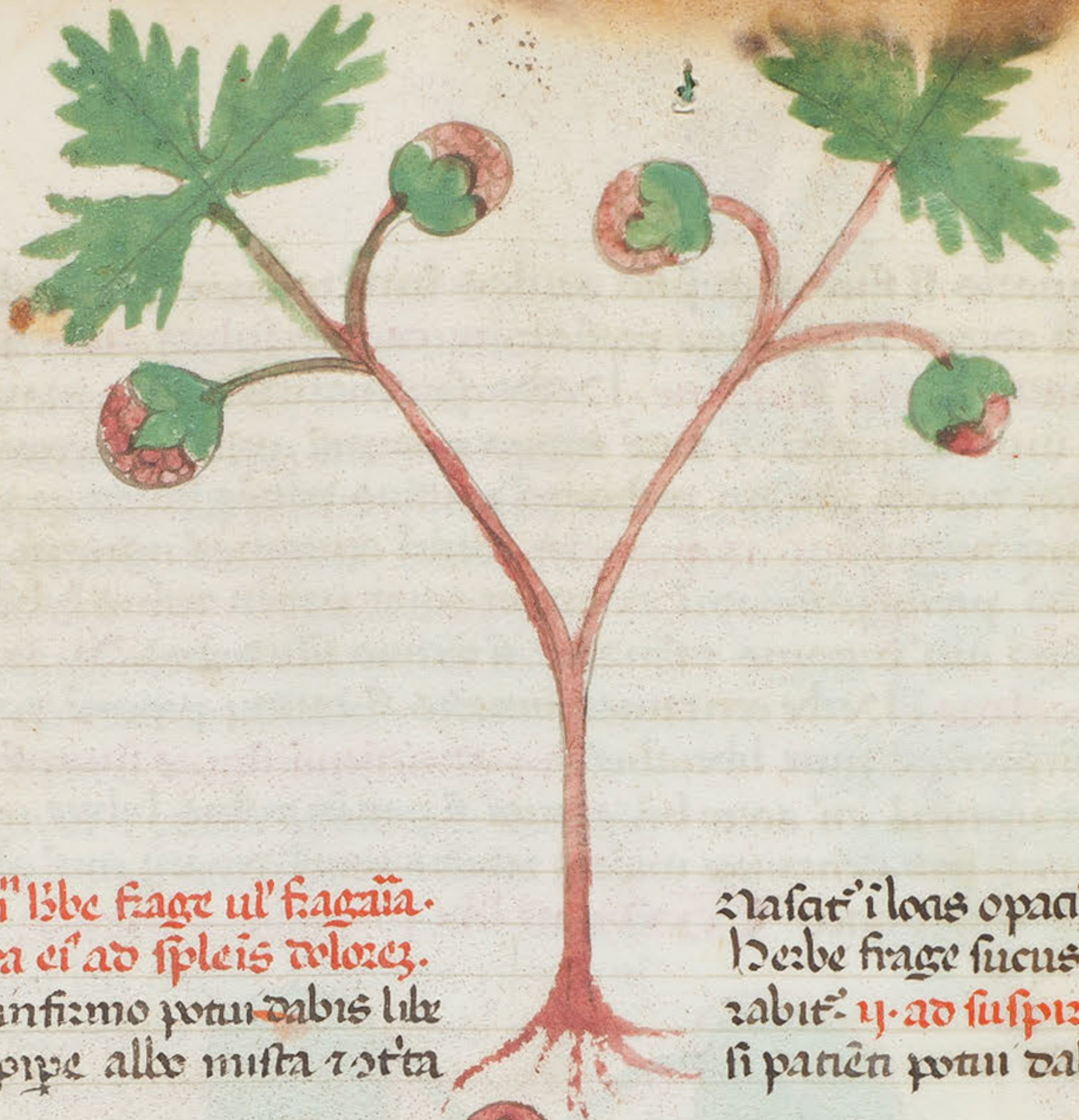

Cxxxvj. nomen herbe Centaurea minor.
Omeos elebrites. prophete emeracutis
Egiptij amerat dicunt. Daci stirsozia
Italia dicunt febrifugia. Alij vero fel terre dicunt
Polidus emepitus. Egipti centumas vocant
Sed romani fel terre dicunt. Istam herbam Centaurus dicitur
invenisse. ideo in centaurea nomen accepit. Nascitur autem in locis et fortibus. pa cura eius
ad vipe morsum valet. Herbe centauree minoris pulvis eius aut sucus cum vino
veteri datus et bono mox validissime proficit. ij. ad oculorum vitia dolores. Herbe cen

tauree minoris si suco ei' expsso oculos iunxis mox acie oculoy extenuat 7 psant · s; adiecto melle mire proficat · iij. caligmatibus oculis ut clare ↄsti tuat · 7 nullu piculu madant · Herbe q; centauree minoris manipulu · j · in sextariu uini comixtu · 7 ibide triduo maceratu postea adiecto mell' dimidia libra simul q; decocta uni diei postmodu ieiunus patiēs bibat q; pfectissime ipam caligne detegit · iiij · ad anguem · herba centaurea minorez decoq; i aq^a usq; ad t'ciā ptem · postmodu ex eadem aqua patiēti dabis bibē qnti ei opor tuit · i · misura uni' potionis 7 sanabit' si triduo sibi dabis · v · ad lubricos et tineas neccādas · Herbe centauree minoris si eandez potionē dabis patiēti bibē ut supdcm ē mire liberabit' · vj · ad uenenu siquis sumpsit · Herbam centaurea minorē cu' aceto bn̄ cōtritā si patiēti dabis bibere mox reyciet ipm̄ uenenuz · Item centauree mīoris radices pondē denarij uni' cōtrite · si t'duo dabis bibē satis pficiet · ¶ xxxvij · n^a. hbe psonatia · i · lappago maior ·

Grecis dr̄ prosopes · Alij elefas · Alij bardanaz · Alij Dacia uero riboxasta · Tusci u' beccion · alij u' elefantosie · Alij nefoliuz · ytalia psonatiā uocat · Alij mamefoliuz · Gallia u' becillorē dīt · Pa cura ei' ad canis rabidi morsu · Radices eius cu' sale tritas si morsui ca nis rabidi imposuis sine mora liberabit' · ij · ad febres acerrimas · Herbe psona tie si ex ipi' folijs cinxis febriatātez · statim febris effugiet · iij · ad uulnera · Herba p̄dcā i aqua decocta si in uulnus fouebis · deide ipā cu' uitro 7 axugia et picula 7 aceto terebis 7 i panno iduces 7 pones i loco nup sanabit' · iiij · ad ad itestinoy dolorez · Herbe p̄dce de suco cietu unu cu' melle bibat 7 sana bit' · v · ad ulcera 7 tumore pstat · Herbe psonatie radicē 7 spinas que i locis siccis nasat' si equali pondē cōteris mollissimu sanabit' · vj ad cōbustu · H be p̄dicte si ciatu unu cu' melle · ij · dabis ut bibat liberabit'

Cxxxviii. n.^n herbe frage ul' fragaria.
Prima cura ei' ad spleis dolorez.
mistus si infirmo potui dabis herbe
frage cu pipe albo mista et ceta
Nascat' i locis opacis et mudis.
Herbe frage sucus cu melle
dabit. ii. ad suspiriosos. herbe
si patieti potui dabis mire pficiat.

Cxxxix. n.^n herbe altea
Alij a dolache agria
Alij sicofillon
dicut. Galli fesimenon
Pria cura ei' ad podagra
ueti et sup locu iposita
expimitur plures auctores
Romeos a dolache dicunt.
anadebron molethyn.
Alij ligemos. Sz roam ibiscu
Nascit' i locis humidis
Herba altea pista cu axugia
tcio die sanabit. Sz ipi' herbe
affirmant. ii. ad oes collecto

nes q̄ nascit̄ in corpore. Herba ibisci decocta cū feno greco. 7 semiē lini. 7 semē polline iposita sup locū mox oēz duritiā corporis pfectissime discutit. iij. ad omēs icantesimas existētes i corpore. Herba ibisci decocta cū feno greco si de eadem aqua postmodū fouebis locū. 7 h oiā sil' tere postea in catasina pone mox pfecte sanabit. iiij. ad itestinorz dolorē. Herba ibisci sola i aqua decocta si idē itestinorz dolorez fouebis tcio die sanabit. v. ad panuclaz q̄ in ingne nascit. Herba ibisci elixa si cū axugia sine sale terebis de ligno i lignū. postmodū inducas i lenteolo mūdo. 7 loco impone mox si ne mora apit pdictā panuclaz. 7 recludit sanatz.

Cxl. nⁿ. hbe yppirim. i. cauda equina. Aly dicūt anabasis. Aly trica montbion. Aly fedranon. Roāni uō equisepui. Dmeos. equinalem. pa cura ei' ad disintericos. Herbe equisete sucus exps sus 7 i sūmo uino austi sine fumo d coqz 7 postea ieiuno bibē dabis quia mox distringit ipāz disinteriā. ij. ad sanguiez qui p os eicit. Herba uō equi sepui si sucū pistabis cū uino austi bo no ac dabis bibē ifirmo. 7 dabis sibi ie iuno stoāco mox restriget sibi sanguiez

Cxlj. n. herbe malua saluatica. A grecis di. Molocheagria. Romani uero malua er
tensis. Pittagoras anthoa. Alij aclopon. Alij colluris uocant. Zoroastres
diadema dicunt. Egiptij lecroten. Prophete uero yramoys. Et ytalia malba rusti
ca. Nascitur in locis cultis. Prima cura eius ad dolorem uessice. l. ad eos q san
guinem p urinam emittunt. Herbam malbam saluaticam cum omnibus radicibus suis lb.
i. pisata. et in cogio cum aqua decocta usque ad dimidiam partem. postmodum triduo
patienti bibere dabis et continuo a sanguinis emissione astinebit ac dolorem quem pa
tiebatur pfectissime mitigabit. ij. ad neruorum dolorem. Herbe malue siluatice ra
dices pistate bene cum axungia ueteri. et loco patienti iposita mox neruorum do
lorem mirifice sanat. Idem facite ad omnes catesinas si fuerit cocta cum ibisco et feno
greco et patienti dabis. iij. ad lateris dolorem. Herbam .s. malbam saluaticam decoquis
in oleo postea postea destrigens folia pdca in mortario et bene teras. postea super
pannum inducas triduo et eam non soluas quia iam emendasti dolorem sibi. iiij. ad omnia
uulnera recentia. Herbe malue saluatice si radices sub anere decoquis et bene
redactis. postmodum teras bene et sup uulnera ponas. v. ad panuclam q nascitur
in inguine. Herbam .s. malbam saluaticam bene elipsam si contideris cum axungia sine
sale cum ibisco simul et medicamen factum si sup locum imposueris. mox miram rem
expieris.

Cxlij. n. herbe di. lingua bouis a Grecis di. bugulosa
Prophete Sonosemluz dicunt Ostanes anay uocant.
Egipti anthiesiligito. Et romani lingua bouina siue bobula.
Lucani borago. Dacij uero budina Liby sile dicunt lisynsiatlo.
Nascitur ubique in locis cultis et scabiosis Prima cura est ad febres tercianas uel quartanas.
Herba lingua bouis que tres tirsos seis eius emittet radicem ex
totam decoquas in aqua. postmodum ipsam aquam patienti si ante acces
sionem dederis potui mox remeabit que uero habet quatuor tirsos illam
dabis quartanario et curabit. ij. ad apostemata que nascitur in corpore.
Herba uero lingua bouis cum melle et mica panis pista uice ma
lagmatis et postmodum sup locum pa tientis iposueris mox apostema
tum locum apit petet et recludit. iij. ad suspirium. Herbe lingue bouis sucum eius
cum melle si dabis bibere mox curat suspirium ipsum. Et colligas eam mense Julio. l. iunio.

xluj n° herbe squilla.

xluj n° h(er)be squilla

u° pancration. Alij ti ottali. Alij u° bulbus herbe bulbis alerdi illi(us) decoq(ui)s et cu(m) b(e)n(e) modu(m) facies i(n)de oblo(n)ti (et) mox ab eo continue

Alij dicu(n)t squilla albibizon. Alij fones. Egiptij s(ibi)ho. p(ro)ph(et)e v(er)o appellat. P(ro)pa cura e(ius) adrepicos. Si tineus q(uo)d se(n)seais e(st) e(ius) (et) i(n) aq(u)a decoctu(m) fuit illi(us) i(n)de exmuto post (et) tres cu(m) oleo melle (et) aceto dabis pan(e)m euacuabit ydropisim e(ius) p(er) urinaz.

ij ad p(er)niones siue p(er)niosos. Herbe squille illi(us) q(uo)d e(st) i(n) medio e(ius) pate(n)s eo medat tepefem atq(ue) tepidu(m) sup(er) pedez dolẽtez freq(ue)nti(us) iungas (et) sanabit. iij. ad p(er)nenta. Herbe sq(ui)lle radix e(ius) pistata cu(m) aceto (et) mica panis i(m)posita patie(n)ti mox p(er)nencia mirifice decoq(ue) ru(m)pit (et) sanat. iiij ad extiguẽdu(m) siti(m) ip(s)is idropias. Herbe squille foliu(m) si aliq(ua)ntulu(m) s(u)b lingua teneat(ur) mox siti(m) co(m)pescit. Et colligere poteris ea(m) om(n)i t(em)p(o)r(e). Nom(en) h(er)be cotilidon.

Cxliiij n° h'be p'signate h'be cotilidon. Omeos cubalaris uocat. Alij phale
dicunt. alij ceposastotides. ytalia dicit gesasphalos. Alij uo stergeton. Roa
m h'ba cymbalaris. Alij aut umbilicu ueneris. nascit' i tectis 7 ruinis
antiqs 7 motibz siue domibz antiquis 7 destructis. p' p'a cura ei' ad stru
mas discutiedas. Herba naqz cotilidon pistata cu axungia 7 cu ouil
la femie 7 sine sale eqs ponderib; si calidu iposuis sup patiete mox
strumas. ij. ad pnitiosos. ul' pnies. Et sut pniones excoriatones
q i digitis pedu. manuz 7 calcaneis fiunt i nimio frigore. h'be cotili
don bn cotuse 7 i oleo decocte admisceas cu ea cera unacli q erogat
qtu sufficit in facesqz ceruti postmodu pnionib; iponas. mox mi
rabeis rem certa. s3 colligas ea yemali tpr.

Cxlv. n° h'be gallia'. Alij dicit saguinaria. nascit'
i locis solidis et circa uias. p'a cura ei' ad morsuz canis rabidi.
Herba gallia' siue sanguinaria si cu axungia coteris 7 cu pane do
mestico 7 ponas i morsu canis rabidi mox sanabit'. It' ualet ad d'
duritias corporis q2 mox discutit. ij. q2 sanguine3 de narib3 pflu
ente3 fac' 7 caput leui' reddit. Hba sanguinaria si i narib3 mit
tas mox mira celeritate sanguine3 emittit ac caput mox leui' reddit.
7 hoc expimtu ualde a multis pbatum est.

Cxlvi. n. herbe marrubii a Grecis d' prasion. alii uocant
eupatorion. alii filopes. alii filo lupes. Egiptii asterpani. pphe
emathania. alii afedron. Alii go nosirum. S; romani marrubiũ uo
cant. Alii uo camelopodion. Alii nostrostrofon dicunt. Nascit' ubiq
S; h herba ẽ utilior curis mltis. pa cura ei' ad tussiz grauẽ. Herba mar
rubium cũ aqua decoq bñ postmod' dabis bibẽ illi q grauẽ tussĩ pa
tit' 7 mox ẽte sanabit'. ij. ad stõa dolorem. Herba marrubii pi
stabis 7 sucũ ei' patientĩ potu dabi' mox stõaci dolorẽ tollit 7. 7 si sup
umblico fuit posita mox lũbricos ecadit. iij. ad cõdolomata. Her
bã marrubiũ cõburas 7 de ei' cinere locũ fortit' 7 bñ cõfricabi'
7 mox sanabit'. iiij. si qs uenenũ ac cepit. herbã marrubii
bñ cõtere 7 sucũ eius expssũ cũ bono uino ueti si dabis
patienti bibẽ mox oẽ uenenũ discu tit. v. ad scabiẽ l' ipeti
gines. Herbã marrubiũ decoq bñ cũ aq^a postmodũ de ipsa
aqua corp' lauabis q mox scabinosũ 7 scabiẽ tollit 7 discutit. 7 i
ipetigines curat. vi. ad pulmoĩs uexationẽ. Herbã marrubii cũ melle
si coctũ dabis ut patiẽs comedat mox mirifice curat. vii ad duritia cor'is.
Herbã marrubiũ tonsã cũ axũgia 7 sup
locũ iposita mox sanat. viii. ad pedũ
dolorez. l' si qs ex uia lassus ceciderit ĩ
langorẽ. ut patiat' dolorẽz neruor'. l' spasmũ.
Herba marrubiũ mista cũ oleo rosaceo
et inde punge locũ patiẽtis 7 sine mo
ra sanabitur.

Cxlvii. n. herbe d' xifion.

CXLVII n[us] Herbe suprascripte dicitur xifion. alii uocant eam fagasinon. Omeos xifia. alii adarion. alii adron. Romani autem gladiolum sagittalem dicunt. Pro cura ad fistulas que in corpore nascuntur. Herbe xifion de radicibus eius sex uncias et amuli uncias VI. accipias aceti ciatos duos. et de adipe uulpino ʒ. III. Et hec omnia simul conficie postmodum in panno lineo ponas et super fistulas liga quia cito miraberis effectum eius.

CXLVIII n[us] Herbe ymmolum. Clarissima herbarum. Homero attestante. Et in inuentione est marcurio assignata. atque iussu cum beneficio demonstratur rotunda radice. nigraque. et in magicatione cepe esse dicitur. Pro cura eius ad dolorem matricis. Herba ymolum album et contusum postmodum bene pistatum et impositum mox dolorem matricis aufert.

CXLVIIII. n[us] Herbe elytropia a grecis dicitur Elyoton. Alii uero dyaliton. alii Alii eratea. propheta uocant emeathites. Galli uerucariam. alii scorpion goras miseme. Egiptii dicunt uetamnum. yta uero dicunt urascorpium. pitta nascitur ubique et maxime in locis cultis et mu lici uero mulcetram uocant. dinnea occidet solis cursum fonticelli utitur. et ai dis et in pratis. Sed herba diu

sol occidet. mox floscelli eius se ītrīt. se ducēt ī usū cū sol orit̄ mox flosculi eius rēpiunt̄. Valet aūt ad multa remedia īfirmitatū 7 ad sup̄dicta multa erit ꝫ mediane. p̄a cura eī siquis accepit uenenū. Herbe elvetropia pulverē suctilissimū facias 7 exp̄ssū siue cōmistū cū uino uetī optimo potū dabis patiēti 7 mox mira celeritate oīa uenena discutit. ꝗ ad luxuꝫ. Herba elvotropia bn̄ ꝯtusa 7 īfirmitati apposita mox efficacit̄ sanare dicimus et potis colligē eā omī tp̄e.

CL. nᵘ hbe grias. Nascit̄ ī lucaniā. marmoris colorē habet uij. s̄ rubicūdi coloris ornata cubitalis. p̄a cura eī ad sciaticos. si hba ista grias bulluerit cū adipe ursino 7 q̄ malagma genus ui fiat. 7 sup locū patiētis īponat̄ mox sūmā medicinā expierīs. 7 ꝗ tcio die sanat̄. ꝗ. ad oēs dolores ī corpore. Herba grias si radix eius fuīt pistata 7 sup locū īposita mox oēs dolores aufert

CLI. nᵘ hbe politrici politricon. alij tricomanes. alij cat. Roām cicanales. Alij tre rietibus 7 ī moris locis nascit̄. p̄a cura eī ad colli dolorē. a grecis naꝫ dī andvatos. alij dicit uō ebenetricon. Egiptij ethut uo capillo. alij supciliū tre. Nascit̄ ī pa xime circa parietes 7 ī puteis nascit̄. Herbā politricū q̄ hbā ramulos

q̄z sis ⁊ aprorina folia cōtrita cū viiij granis pipis ⁊ cū semie coliādri viiij sil'z grana sil'qz ɔtrita cū optimo uino dabis patiēti introeūti i balneo mox liberabit'. ·y· cura · predicta hba multū facit ad capillos mulier nutiendos si i oleo decoquat'.

Clij · nᵘ hbe astula regia ·
Herbe astularegie radix
ta si i ore teneat' mox be
ventris · Herbe astule regie
patiēti potui datū · mox uē

p'a cura ei' ad ea q̄ nascit' i ore ·
cū uino ɔtrita ⁊ patiēti potui da
nū sentiet' bn̄ficiuz · ·y· ad fluxū
semi cōtritū cū aceto acerimo et
trem restrigit

Cliij · nᵘ hbe papauer ·
A gr̄cis dr̄ cochias · Alij
Alij mecos agrios · alij
Sz ytalici papau' albū
Alij uō papauer siluaticū

siluaticū ·
oxibonon dicūt ·
anemone uocāt ·
p'a cura ei' ad
epifora' ocloꝝ ·

herbe papaũis saluatice sucus siui caliculos suos cũ suo semie suprati
tũsuz si sup locũ ĩfirmũ ponat' mox pfectissiẽ curat · ij ad unngũia ul'
capitis dolorẽ · herba papauer saluaticaĩ cõtritũ cũ aceto si sup locũ
patiẽtis ĩposuẽs mox dolor de capite abit 7 recedit · iij ad iducẽduz
sõnũ illis qui qui nõ dormiũt · hba papaũis saluatica bñ ɔtrita
cũ oleo 7 sup frõtẽ ĩfirmi iducta cito sõnũ nõ dormiẽti adduat ·

CLiiij · n^a. hbe ynãtes pa cura eius ad straguriã · herbã ynãtis ĩ pulue
rẽ redactã si dabis cũ uino bono ĩfirmo bibẽ ciatos duos mox inde su
mã medianã expiens · ij · ad tussim granẽ · herbe ynãtis si radicez
cũ uino ɔtritã dabis ciatos · ij · patiẽti bibẽ s · tussiẽtibz mox tussim
sedat · iij · a defectũ stomaci · herbã ynãtez radicẽ ei' ĩ pulueẽ red
actã mollissimũ si dabis cũ uino patiẽti bibẽ ciatos duos ieiuno sto
maco · mox stomaco defectũ tollit ·

CLv · n^a. hbe nar cisai dr ·

aly autones uocant. Egiptij dicunt bulbo semeticos. Prophete uero ottone. Aly cinoglosa dicunt. aly ema anobrago uocant. **Pa cura eius ad tisicos ul' colericos.** Herba narcisus tusa et expressa et patienti tussim ul' colericas potum data mox prodesse dicimus. Si autem in nolueris facere aliam curam accipe flores narcissi et cum oleo commisce et inde patientem iungas mox mirauis rem certam.

hic debet depingi duo porci comedunt radicem huius herbe

C Hoc nomen herbe splemon. aly ennon uocant. aly uero scolopodion dicunt. aly autem locitis dicunt. aly fragia. aly frigitis uocant feltru cotres. ytalia theuenon. Set prophete Emagales dicunt. **pa cura eius ad splenis dolorem.** Herbe splemon radices conteras et inde facias mollissimum puluerem et redactam cum leniori uino commisce et si splenetico in potu dabis mox summam medicinam experiens. Constatque insuper si iuncta fuisset exta supra piecta esset adhesisset limas eum quem examinasse per lxx a quibusdam. Super herba splemon uocatur. Narrant itaque quod sues ille qui radicem eius edent postmodum sine splene inuenitur ac ysopis surculos ul' folia longa legunt maxime cum flore excelsae et pasidie montibus stare laudant. Nascitur in locis aquosis et humectis.

Lvij. n. herbe polyon. Nascit' i locis aspis. p'a cura ei' ad lunaticos. herbe
polion sucu eius si cõmisceris cu aceto scilitico. 7 inde puges illos q p̄dic
tam ifirmitate patiunt' añq accedat eis p̄dicta ifirmitas 7 curabunt'.
Itum 7 si radice eius cu stipula i linteo mūdo inolūis. postmodū circa
collu eius ligabis mox expimitur bonu effect'.

Lviij. n. herbe victoriola
randinos. alij deglosson
cinis. alij ypogrosus. Alij dafi
dunos. Et aliq alexādrina co
ronne foliu. alij victoriolā. Alij
mata icadēda. herbe victorio
patiēti cu melle 7 vino 7 edat
ij. ad stomāci dolorē. herba cōfē
garo patiēs edat 7 mox bonu
ad tussim grauem. herbe cōfebie

A grecis di dasnoydes. alij dasne ale
diait. alij uo nicessilon. alij samat
nites uocāt. aliq alij stefanos alexā
ronā. aliq bicapbita. ytalia dnt vic
uo pedeomdia. p'a cura ei' ad fleg
le foliu de suco ei' tres ciatos dabis
mox mire sanabit'. 7 i torace p̄gat.
bia sucu ei' cu oxi
bifiaū sentiet. iij.
radicē decoq 7 mi
stam cu melle teras dimidia pte cu xxv gn pipis 7 castorei scrupulu
unu 7 da patiēti. q. tussi mirabilit' sedat. Carne g' bubalina concisa 7 i
cacabo missa si radicē p̄dce herbe p'o tusa ibidē miscens. s. drag. ij. postmod
cocte carnes p̄dicte cu ea 7 vino mox tussis cessabit.

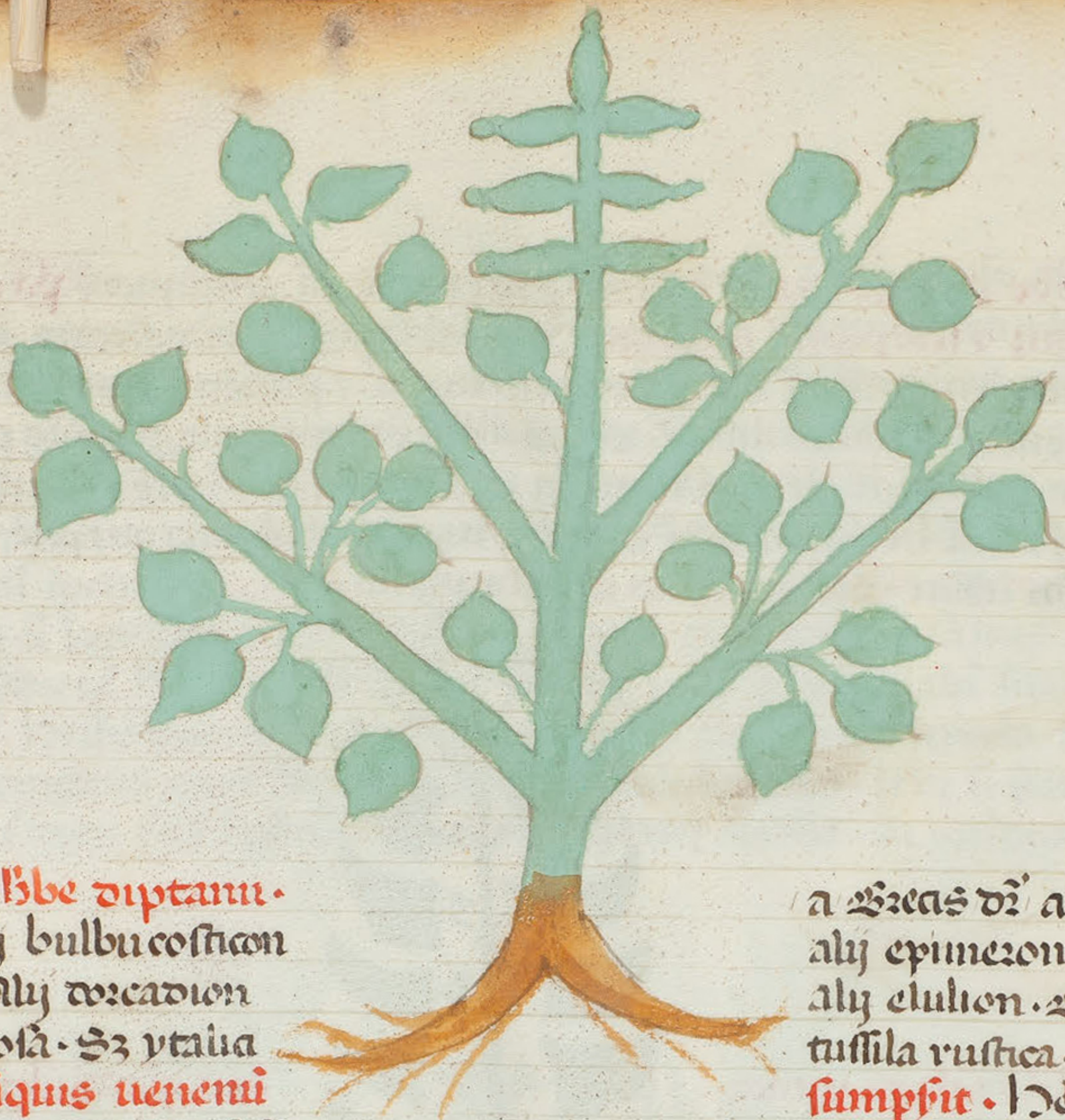

¶ Lix. n. h'be asterion. Nascit' int' petras ⁊ i locis aspis. Roāni dr̄it igui nalē ſʒ p̄dicta h'ba i nocte lucet sic stella. ⁊ qui uidet eā ignorās dicat fā tasina qādā esse ⁊ uidere. ⁊ metu plimi irrident'. ſʒ pluimi a pastoribus pecoꝝ iuenit'. p'a cura ad caducos. Herba asterion si baccas ei' dederis comedē patiēti luna decrescēte cū erit signū uirginis ac ipāʒ h'bā ligatā i collo suspensā h'ūit mox medicabit'. ⁊ hʒ nos ipi retinuimꝰ iō nō dubites.

¶ Lx. n. h'be pes leporinus. būdicta. p'a cura ei' ad uē catā ⁊ i puluerē redactā si buitāti cū aqua calida mox virgultas medicas p̄dcē h'be sanguis ipi' mulieris mirifi

Quā afri uuimmu uocāt. Roāni u' h'ba trē soluēduʒ. h'bā pes lepori' p̄o desic patiēti dabis i potionē cū uino. ſʒ te uentrē soluit. ij. ad p̄fluxū mulieris. i collo patiētis suspense mox p̄fluxū ce resistit ⁊ sedat.

Lxi. nomen herbe diptanni. a Grecis dicitur arthemidion
ere. Alii bulbucosticon alii epimeron. alii elec
tecos. Alii dorcadion alii elulion. Egipti dicunt
emempsa. Sed ytalia tussila rustica. Prima cura
eius siquis uenenum sumpsit. Herbe diptani
sucus contritus et in expressus et potui patienti datus efficacissime mox medetur. Grecus
tanta dicit esse uirtus ipsius diptami quod non solum interficiat serpentes. verum et ubicumque
quod ipsi fuerint sui penitus si eis fuerit ostensa mox ipsos interficiet. Fertur insuper in exem
plum quod si caprea uel ceruus in uenatione sagitta uel ferro percussus fuerit si
inuenit herbam diptami mox ut eam pascat et comedit sagittas mox a se to
taliter excutit et in plaga eius sanatur. Item dicitur quod quando uult interficere serpentem primo
herbam predictam comedit postea ad locum ubi serpens iacet uadit et attrahendo ad
ad se cum flatu suo mox ipsum interficiat et comedit. Secunda cura ad ad uulnera re
centia. Herba diptami arginnosi et ambrosii si sucus eorum cum butiro pla
gis imponatur mox mirabis diptami uirtutem in omnibus.

v

C Lxxii n^a h̃be solago maior. Nam greci uocãt eã coscorpion. p̃a cura ei' ad s̃pentiũ 7 scorpionũ morsus. Herba solago maior desiccata 7 ĩ puluerem redacta molissimũ cũ bono uino mista 7 patiẽti potui data mox uenenũ eicit' 7 patiẽs libat'. Si uõ h̃ba p̃dicta ĩ plagis fiũt posita cõtusa mox eas sanat. Jtẽ cũ mustela cũ s̃pente p̃liat' 7 ab eo uulneratur mox ad p̃dictã h̃bã cometẽdã currit 7 mox iterũ liberata ad s̃pẽtẽ redit. donec ipm ĩt'ficat. Silr̃ ualet ad ictũ scorpionũ.

C Lxxiii n^a h̃be solago minor. cura ei' ad lũbricos necãdos. Herba solago minor p̃o desiccata et ĩ puluerẽ redacta cũ aqua calida patiẽti potui data si fiũt p̃oras ip̃os expellit 7 lũbricos ĩt'ficat 7 postmodũ fortit. Sed colligas eã extiuo tempore.

lxiiii. n^r. h'be peonia. A grecis d' pentorobon. siculi uocāt eā aglofocti'.
alii nō peonia. s; ipa peonia inuēta nomē eius auctores retinēt. Nascat'
itaq; i ⁊ sicilie mōtib; q̄ quidē homer' auctor i libris suis ipāʒ isuit. iue
nit' ut plurimū a pastorib;. h itaq; h'ba i extrema bacula sua h't q̄ ma
li ḡnati magnitudinē q̄ quidē h'ba ⁊ de nocte sic lucet q̄ uidet' ēē lucēna ar
dens. ⁊ illuminās. q̄ quidē ē granū ei'. Et ē cocti silis. Ido ab ipis pastoib;
plurimū iuenit'. pa cura ei' ad lunaticos et qui cursū lune patiūt'. herba
peonia si lunatico iacēti icolliget' mox se eleuat ut q̄ sanus qui postmo
dū si p̄dictā h'bā secū portauīt ⁊ hūit nūq̄ ei illō malū īuadit. ii ad sci
aticos. herbe peonie si ptem ipius radicis alligabis i lintelo ⁊ inde illū q̄
patit' cingens mox liberabit' ē enī res saluberrima. Itēʒ si p̄dictā h'bam
naute i mari secū habuīnt mox tempestatē ꝯpescat. s; modus ipa utaris.

lxv. n^r. h'be peresteron.
alii nō bomon. alii ierobota
senti pphe elyn dīt. Alii
uocant. Et alii colūbinā.
pa matricalis. h'ba p̄dicā
inde nomē accepit. pa cura
pulurē si cui qs potui dederit

alii trigones uocant hiptrū. alii
im. alii peltodotes. Egiptii ciab
at emegallis. Italici cusgallincia
h'bā uocāt. Alii ferrariā. alii exu
ad modū colūbe ē. ei familiaris ⁊ id
ei' ad oia uenena. herbe pestion
mox oia uenena de corpore ei' discu
tit. quidā ē dicūt q̄ magia mlti ea i arte sua utūt'. Et p̄mū illō home
rici. deni mitridati q; cētaura potui data mox oia mala medicamīta ⁊ lo
ca exigit. ⁊ p aluū educēda emittit. dr āt q̄ qñ mustella inuenit s'petēʒ mox
ad p̄dictā h'bā currit. ⁊ accepta ad s'pentē redit ⁊ statī eū occidit sine īfiat.

Clxvj n^a h^be brionia a Grecis d^r ampelos leuce. Sz roani
d^nt abutania. ytalia uo uitis alba. alij aut^t carcatona. alij
fesite. alij charibautte. alij chronida^. alij lazatasem. daci au
reu. Siculi siue siliq^. Galia dyana. Bessi dinupula. alij discopela uocat. P^a
cura ei^9 ad splene curadu. Herba brionia patieti i cibo data urina ei^9 mox di
gerit^ et ipe curat^. hec ig^r h^ba e tam laudabilis si i iete^iatis potonibz mit
tat^ multu ibidez 9 oia uenena opat^. It^m si p^dicta h^ba i modu corone in
capite portet^ siue terai cincta huis l^ portauis mox nulla mala tibi cotige^
poterut. Ideo h^ba ualde mirabilis est ad multa.

Clxvij. n^a h^be Niphea. a Grecis d^r nicteus. alij cacabo^s
uocant. alij uo latineta. Alij aut^t landraginos. Alij ydro
gogos. alij uo eracleo^s. alij ameon. Sz ytalia d^nt ea ni
phea siue aq^ducta. P^a cura ei^9 ad dissitherico^s. H^ba ni
phea cu seie suo i uino gt^ ta 7 patieti potu data mire sa
nat. Ide facit si radis eius si dabis ea dissinterico maducare
te x. diebz cotinue. It^m si radix fuerit cu uino austeri data uetris flu
xum restringit.

C.Lxviij. n.ͦ h͛be Exision .l'. etisinon. alij u͠o calcata dr͠nt. p͠a cura e͛ ad faucium dolorē. Herba exision cū sua radice siq͠s suspēsa ad collū secū portau͠it nunq͠ fauces dolebit. ij. ad itaneo͛ dolorem. Herba exsyon tunsa et sucus e͛ exp͛ssus 7 patiēti potui datus mox itaneo͛ dolorē tollit 7 sanat. s3 colligas eā mēse maio ul' iunio.

C.Lxix. n.ͦ h͛be ysadis. Alij uocāt ea egigneme. p͛phē aperion. alij dr͠nt h͛bā istā bitruz. p͠a cura e͛ ad s͛pentiū morsus. Herba ysadis foliū cōtritū 7 sup morsū ipositū mirifice dolorē tollit 7 uenenū inde exibit. h͛ ig͛ h͛ba ē ualde mirabilis ad tincturā benetj.

LXX. n[a]. herbe scordeon
P[rim]a cura ei[us] ad n[er]uor[um] dolores. Herba ig[itur] scordeon co[n]trita (et) cu[m] oleo laurino (con)facta mox p[er]fecte dolore[m] tollit. II. Siquis a s[er]pe[n]te p[er]cussus fu[er]it. Herba scordeon si decoquat[ur] (et) ius eius cu[m] uino potui p[er]cusso fu[er]it datus. (et) p[re]t[er]eaq[ue] h[er]ba (con)tusa b[e]n[e] (et) i[n] plaga i[m]posita mox uenenu[m] e[icit] (et) plaga[m] curat et sanat. III. Ad cotidianas u[e]l t[er]cianas febres. H[er]ba scordeon si fu[er]it alligata circa corpus ho[min]is mox febres cotidianas (et) t[er]cianas tollit.

LXXI. n[a]. h[er]be Vbasculm. l[ege] u[el] basai. l[ege] tax[us] ba[r]bassi. A grecis d[icitu]r flommon alii u[er]o d[icu]nt lychnites. p[ro]phete ermorabdos. Daci uoca[n]t dissathel. Egiptii u[er]o nehal. S[ed] ytalia Vbasculu[m] d[icu]nt. Nascit[ur] i[n] loc[is] s[abu]losis (et) aggerib[us] / S[ed] p[re]t[er]ea h[er]ba[m] d[icu]nt m[er]curi[um] Vlixi dedisse cu[m] ad Circa[m] aureu[m] accedere deberet. Ideo nulla mala ab eo sibi f[ie]ri timere potuis[s]et. P[rim]a cura ei[us] ad occursus malos. H[er]ba Vbasculi siquis uirgula[m] ei[us] secu[m] portau[er]it. nullo metu terrebit[ur]. (et) neq[ue] bestia aliqua neq[ue] mali occursus ip[su]m molestabit. II. Ad dolores lateris. H[er]ba ubasculu[m] (con)trita (et) sup[er] i[m]posita i[n]t[er] paucas horas ip[s]u[m] dolore[m] efficacit[er] sedat i[n] tantu[m] [ut] p[ro]fit. (et) hanc cura[m] p[re]cipue auctores ponunt (et) proficere ualde affirmant.

Lxxv · nᵒ herbe heraclea mascula · hanc multi scelerataz uocant · alij uocant eam sideritis · alij scepamon · alij Corazizon · Alij heritos · alij antealon · alij uero heraclania dicunt · alij aut patculi · sz alij ferrariam uocant · pa cura eius siquis securus a latronibz caminare uoluerit
Herbam heracleam si tecum p uiam portaueris mox latrones nullatenus timebis · Nam mox ut uident homines portantes ipsaz herbam eos fugat qz pro unius psone maioris multe 7 plures esse uidentur ipsis latronibus · io mito latines fugat · Herbe eraclee · ij · ad caliginem oculorum · Herbe eraclee si gnā eius pgabis postmodz i oculis mittis 7 statim albuginem inde tollit ·

CLxxiij. n(omen) h(er)be strignos. i(d est) gr(ece). alij uuā uulpinā. l(atine) lupinā dic(un)t. na(m) ei(us) uirtutes
sunt ualde frigide. p(rim)a cura ei(us) ad ignē sacru(m). Herbe strignos sucus ex(pressus)
(et) sup(er) locu(m) linitus mox ignē sacru(m) mirifice sanat (et) curat. ij. ad herpetas quā
greci uocant zon. Herba strignos si sili(ter) mo(do) u(e)l sup(er) de ea facies mox h(er)petas
curat. iij ad capitis dolorē. H(er)be strignos sucus cū oleo rosato calefact(us)
capiti linitus mox dolorē capitis tollit. Et dentiu(m) dolorē tollit cō masticata
ta u(e)l cū mastice mixta h(er)ba. v. ad sanguinē de narib(us) p(ro)fluētē.

iiij ad dolorē dentium

CLxxiiij. n(omen) h(er)be celidonia alij claucios uocant. alij ...a dic(un)t.
alij cauaos u(e)l cauti u(e)l caucū l(atine) aiauma.
Egyptii dic(un)t orlunea. daaj uo moperp. ytalici ...
na dic(un)t. s(ed) romani Celidonia. p(rim)a cura ei(us) ad caliginem
oculo(rum) (et) qui ibidē ulcera aliq(ui) h(abe)nt i(n) oculis (et) ad sca
bitudines (et) albuginē oculo(rum) q(ue) oia ualde facile extenu
at. Herbe celidonie sucus cū sua radice si cōteras cū uino
bono et ueteri (et) melleatico (et) cū pip(er)e albo simul b(e)n(e) c(on)tritu(m) si loca in inunxeris mox
p(er)fecte albuginē oculo(rum) curat (et) h(oc) lux ... nos ipsi experti sum(us). ij. ad caliginē
oculo(rum). Herbe celidonie sucus l(atine) flores expressi mixt(us) cū melle antiquo (et) i(m)posit(us)
patienti sup(er) oculum mox ipm curat.

Lxxv. n. h'be senecion. a grecis d' erigeron. Alij elyson.
uocat'. alij sergerostea. Tusci edia uocat'. alij u' rego
tea. Itali senecion uocat. Nasat' q3 i tectis circa
parietes. Pa cura ei' ad uuln'a q̄ntacuq3 uetustissiā
sit. Herba senecion tusa 7 sbacta cū axūgia ueti etiā
postmodū uulneri iposita mox curat 7 sanat. ij. si qs ferro p'cuss' fuit.
Herba senecion tunsa cū axūgia ueti sine sale et de eo factū
i cerotū postmodū i pla ipo situ ualde de facili ip3 uuln'
ad sanitatē pducat. iij ad oēs icatrisimas. h'ba uō se
necion tusa cū axūgia. ut sup dct3 est 7 loco iposita mox oēs icatrisimas
mirifice sanat. iiij. ad tumorē uulnez 7 dolorē. Itē si eā silli mō post me
ridiē collegeris 7 cū axūgia ueē pises 7 cū eā imisceas loco iposita 7 mox
uulnera sanat 7 apit. v. ad pedū dolorē 7 neruoz. Herba uō senecion tū
sa cū axūgia 7 loco apposita mox pedū dolorē tollit 7 potissiē neruoz.
vi. ad stomāci dolorē. Herba q3 senecion flosculi ei' si cū canota cōtis ut
fiat malagma gen' mox sup stomacū iposita stomāci dolorē tollit. vij. ad poda
grā. Herba senecion pistata et expssa si sucū ei' ieiuno dabis bibē mox
ualide pdest. Herba senecion tusa uelud gen' malag
me 7 sup locū iposita eq pficere credimus.

C lxxvj. n'' hbe filias. Aly qz dnt pteteos. pa cura ei' ad uulnera. herbe filicis
radice bn̄ ɔtrita si ī uulnus posuis cū dabis duabz drag' hbe argimonie
7 ī cū bono uino si ī potu patiēti bibē dabis mox mire ,pficit. ij. ad ru
mice puero4. hbā filicē si iux̄ esch arborē eā ineneris tūderis eā cū axūgia
2 ī pāno linteo inducas 7 cū fascia sup locū inuolūs ac uisus surrū ligabis
mox quīto die liberabit'. iij. ad dolorē femo4. herba filice si de ea fumiga
bis loca dolentia imediate sanabit'. iiij. ad ifantē languidū. Itm de ipā
hba filice qz si de eadē hba ifantulū languidū fumigabis mox ifans d'
facili ɔualescit. v. ad splenis dolorem. herba filice cū sua radice decocta
usqz ad tciā ptem potu data mox splenē cōsumit

C lxxvij n'' hbe gramen. A grecis dr̄ agrostis. Aly egigon. Egipti amaxi
ti. Daci parca dnt. Italia uō gramen. Aly assefoluz. aly uinosa. punici
dnt ibbal. Nascit' ubiqz. pa cura ei' ad splenis dolorez. hbā gm̄i decoqz
7 cū flore ei' teras. l' reumatismos iflamatiuos 7 eū ī pāno linies 7 sup sple
nē ponas mox senties bn̄ficiuz. ij. ad epiforas oclo4. herba gmen illd qd
ī se trisurcū ht. nā ī plura diuidit' decrescēte luna sblatū qītū uolueris
repositū hēto ualde diligent'. unde ex hys lippis oculis īcipiētibz ad collū
si habūint ligatuz 7 pendētez mox epiforā excutē dicimus.

Lxxviij. n.ᵃ h'be gladioli. a grecis dr̃ xifion. punica uõ zulbal. Romaĩ uis affrice aliĳ aũt xiris. Egipti ration uocãt. Siculi adattero sillon. Sz ytallici gladiolũ uocant. Aliĳ uo.ᵗᵉ lingua ceruina. P'a cura ei' ad uesice dolorẽ siue ad eos qui urinã facere nõ possũt. Herbã gladiolũ effodies 7 siccato corticẽ eius 7 radicẽ cõteris addito de uino bono ciatos. ij 7 de aqua ciatos iiij.ᵒʳ oĩa simil' miscebis. 7 hec fc̃o si potu patiẽti dabis mox ipe dolorẽ tollit 7 urinã puocabit. ij. ad splenis dolorẽ. Herba gladiolũ bñ matura collecta postea siccata 7 ĩ mollissimo puluẽ redacta cũ uino leuissimo 7 si patiẽti ĩ potu fũit data mox pfc̃e dicimus splenẽ siccare. iij. ad colli ul' pcordiorũ dolorẽ. Herbe gladioli si bace trite fũint cũ lacte caprino. sz meli' erit cũ lacte asinino mox tepefacti 7 potu patiẽti bibẽ datu pfc̃e desinit ipe dolor.

n.ᵃ h'be Rosmarini

Lxxix. nͣ. herbe dicitur Rosmarinuz. a grecis dicitur libanitis. alii uero itterites. punici zibbir. sed ytalici uocant eā rosmarinū. Nascit' ut plurimū circa loca marina i uineis 7 ortis. sed antiq' cognoscerēt' ul' scirent' ista herba homines deos plagabāt. Pa cura ei' ad dentiū dolorē. Herba rosmarinū si radix ei' a patiente fuit mādūcata ul' masticata mox dentiū dolorē tollit sine mora. siue si sucū ei' it' dentes retinu'is mox sanabit eos. ii. ad homines languidos. Herba rosmarinū cocta cū oleo 7 inde languidū punxis mox ipsm sanabit. iii. ad prodigiēs i corpore. Herba rosmarinū trita 7 sucus ei' cū uino ueteri 7 aq̄ calida p triduū da bibē. iiii. ad epatis dolorē. Rosmarinū fasciculū concidis et ex aqua addis amulū pusillū. aut spicā nardi 7 palmas duas mire caliculos i se coq̄. ex inde aquā da bibē san' fiet. v. ad tussem. Herbā ros marinā cū p' pipis g̃nis. c. 7 mell' uncias. ii. facies pastillos 7 dabis unū mane 7 unū i sero cū dormitū uadit bibat et mirabe'is. Herba rosmarinū uiridē aut i p'uuerē redactā i sup' mox dolorē epatis sanat. vi. Ad albū qui fuit i oculis. Herbe rosmarini sucū si cōmisces cū melle antiq° 7 in oculos iunxis mox albuginē mirifice tollit 7 st'git. vii. ad oīa uulnera recētia. Herba rosmarini cōtusa cū axungia 7 apposita uulneri mox optie curat. viii. ad febres t'tianas. Herba p̄dicta cōtusa ex p̄ssa si sb accessioē potui patieti bibē dabis mox a febre p̄dicta liberabit'.

Lxxx. nͣ. herbe pastinace siluatice. a grecis dicitur staxillinagria. Alii gigeri uocant. alii uero eggeon. Romani i udonaulion dicunt. punici siccasside. sed ytalici pastinaca saluatica. Nascit' i locis saxosis 7 aggeribus 7c. uq;. Pa cura ei ad mulieres q nil'tu i partu labrāt 7 nō bn̄ p̄gant'. Herba pastinaca salnatica cū eadē aq̄ si fuit cocta mittas g̃na pipis xxx. 7 misce cū uino 7 da bibere q2 mox purgabit' ideo fiat ad detuz dolorem si data fuit ut sup̄dictū est.

Lxxxi. n.ᵒ herbe perdicalis sive paritaria alii muralem dicunt. Romani vocant eam uitriolam. Sed ytalia paritariam dicunt. Ad cura eius ad podagram. Herba que dicitur perdicalis sive paritaria vel uitriola si decoquatur in aqua et ex predicta aqua foveb[is] pedes patientis sive genua eius deinde tusa et pistata cum axungia postmodum panno inpositam postea posita super vel genua mirifice sanabitur et medetur. Nascitur quidem ut plurimum in parietibus.

Lxxxii. n.ᵒ herbe mercurialis a grecis dicitur sinozotes. Alii agrimus / nyon. Egiptii hinula siluez. Ita alii argirites. Alii vocant paratixe lia herba mercurialis. Ad cura eius ad ventris duritia. Herba mercurialis decocta sed si trita patienti dabis mox dissolvet ventrem et in stomacum purgat. Item semen eius tritum et patienti datum statim dissolvit et stomacum purgat. Ad admixta provocanda. Herba igitur mercurialis cum oleo laurino vel ro sato si patienti potum dabis mox provocat sibi sanguinem. Item ad oculos

uitia. Herba mercurialem conteras cum uino albo postmodum illam in oculis foue bis mox sanitatem consequeris. iiii. Si aliquid alienum in aures intrauerit. Herbam mercurialem conteras et succum eius in exprimas postmodum tepefactum si in auribus stillaueris statim liberabit.

mala pictura.

Alii polipodium. Alii barburam uel anezoar. Alii dropteris id est quercus filix quia in radicibus quercus simile folium filicis profert.

LXXXIII nomen herbe polipodium. alii felicolonium dicunt. nam similis est felici quam quidem in lapidetis fere nascitur siue in parietibus quod quidem habet in singulis foliis binos ordines punctorum aureorum. Pro cura eius ad capitis dolorem. Herba radiolum contusa an curio et purgata cum aceto scillitico usque adeo decocta donec non appareat postmodum in puncto capite mox capitis dolorem tollit. ii. Ad alueum soluendum. Herba radiolum radice eius euulsa et cum cultro radice eius purgata postmodum decoctum cum malua. Si mis patienti bibere dabitur sine dolore et sine tedio mox uentrem deducat et omnes calores.

mala pictura.

nomen herbe asparagus agrestis.

Lxxxiiij. nº. herbe sparagus agrestis. A grecis dicitur amachantum alij uero anasparagi. alij sparagos agrios. sed ytalia sparagi rustici. Et alij sparagi minor. Prima cura eius ad dolorem uel tumorem uessice. Herbe asparagi agrestis radicem decoque in sextario aque postmodum ipsam aquam sic decoctam patienti dabis bibere mox liberabitur. ij ad febres quartanas. Si feceris de supradicta herba ut supradictum est et patienti ieiuno stomaco dabis bibere vii diebus continuus et in pluribus diebus balneum utitur. Sed in frigida nullo modo descendat neque eam bibat mox liberabitur. iij. ad dentium dolorem. Herba sparagi agrestis conteras et mi suci exprimas et si in ore tenebis mox dolorem dentium mitigabit. iiij. ad elefantiosos. Herbe asparagi si radix eius contrita super locum imponatur mire medebitur. v. ad renum dolorem. Herbe asparagi si radix eius contrita fuerit cum bono uino et patienti potui data ualde prodest. vj. siquis maliuolus denotauerit aliquem. Herbe asparagi agrestis radix si desiccata fuerit postmodum cum aqua fontane eam delustrabis mox resolutus erit.

nota

Lxxxv. nº. herbe sabina. a grecis dicitur brathros. alij uero cinopalion. alij pitthyon. alij bricanona ramum. Alij methreos dicunt. Alij in Alij autem antisyon. prophete uero dainne fo cattuezon. sed ytalia uocant eam sauinam. Prima cura eius ad morbum regium quod graeci dicunt aurugienem. Herba sabina diligenter contrita cum melle et bono uino et patienti potui data mox omnem auruginem discutit. ij. ad capitis dolorem. Herba sabina bene contrita cum aceto et oleo rosato mista et capiti illinita ualde prodest. iij. ad carbunculos. Herba sabina cum sale contrita et loco patienti imposita mirabiliter sanat. iiij. ad ignem sacrum.

Clxxxvj.nᵒ. herbe canis capᵗ
osireos uocat. Italia canis capᵗ
tu ueneris. pa cura et ad epi
canis capᵗ radix et cu aqᵃ decoc
ipa aqᵃ si oclos fouebis mox
res reumatis cu dolore oclorum

a grecis dr. Cinocefalus. Sed pphe
aly antitenum. Et aly dicit digi
foras oclor. herba
ta postmodu de
epiforas i. tumo
celeriter mitigat.

Lxxxviij. n(omen) h(er)be erusci siue rubus. Greci batos. l(atini) batus. Emosbat(us) u(e)l alia
spés rubi e q(ui) fert rosallas et scharnices rubeas et spinas fortiores rubo. Ro
mani rubus uocant. Sz alij dicunt mora saluatica. p(rim)a cura ei(us) ad aurium do
lorem. Herba erusa cimas ei(us) inde sucus expressi et tepefact(us) et stillatus in au
rib(us) patienti mox ide dolore tollit et liberat ac p(er)sanat. ij. ad emorroidas re
strigendas. Herba erusa cimas viij et emunte cimas tantundem et mali granati
sica cortices. iij. H. oia simul tere et hec oia decoquant(ur) in se postmodum ide cates
ma iunge. si cu oia refrigerauerint fomitabis tibi res istas. Et hoc triduum fa
cies. mox mirifice restringit et sanat. iij. ad fluxum sanguinis mulier(um). Herbe erusa
eius cimas oteras teneras et septenas decoque in aqua usq(ue) ad tertia parte et tri
duo patienti ieiuno dabis bibere ita ut cotidie renoues potionem illam. iiij. ad
cardiacos. Herba erusa folia ei(us) p(er) se trita si ponuntur patienti in mamilla sini
stra mox dolori resistit. v. ad labiorum uitia. Herbe erusci caules ei(us) teneros
in uino decoque et postmodum ipsum in uinum calidum in ore tene mox sume proficiet.
vj. ad ungule remedium remedium. Herba erusa folia si in umbra arefiunt
et postmodum puluere ei(us) coclear uno ipsa p(ro)tracta mox restringit. vij. ad omnia
ulcera et condilomata. Herba erusa in bono uino decocta usq(ue) ad tertia parte
po ipso uino confouebis lomata postea et omnia uitia alia sanat. viij.
ad serpentium morsus et spalangiorum ad serpentem qui dicitur speton. Herbe erusa folia
recentia et bene contrita et morsum imposita mox liberat et sanat patientem.

Lxxxviiij. n(omen) h(er)be millefolium a Grecis dicitur myriofilon. Alij uero am
brosia dicunt. Alij cilyosillon. alij custites. Sz ytalia dicunt millefolium.
Gallia aquilecitos. alij uero mi centia dan dyodela. alij herba mili
taris acillis. alij supaluz ue neris. alij cereum saluaticum. Hac ig(itur)
herba ipse acilles aduenit. Vn quacumque erat ferro percussi herbabat.
ferro et acillea uocatur et de hac herba dicitur sanasse melofon famulum sue
scutifer sui. p(rim)a cura ei(us) ad den tium dolorem. Herbe millefolium cum bu
tiro commisce et denti appone mox dolorem tollit. ij. ad illos qui urinam faciunt cum
difficultate. Herba millefolium contere et inde sucum exprime et cum aceto patienti
dabis bibere statim urinam prouocabit.

Lxxxix · nº · herbe ruta · a grecis dicitur paganon · prima cura est ad sanguinem de naribus profluentem · Herba ruta frequenter odorata mox sanguinem de naribus mire restringit · ij ad inflationes · Herba ruta cocta si pulverem eius ex vino cum melle in potione ponis si dabis patienti mox liberatur · iij ad stomachi dolorem · Herbe rute semen cum

iiij · ad ignium dolorem · Herbe rute semen cum sulfure vino et aceto patienti dabis ut comedat mox summam medicinam experietur · v · ad epiforas oculorum · Herba ruta viridis si coquatur et cum oleo et cera commisces et inde cerotum factum · postmodum in linteolo limes et in inguine ponis mox miram senties rem · vj · ad caliginem oculorum · Herba ruta cum polenta bene contrita et loco imposita bene epiforas sedat · similiter et radix eius bene contusa et super locum linita mox perfecte emendat · vij ad carbunculos · Herbe rute si rorem eius matutinali hora incidente sicut est collectum fuerit · et in vasculo herreo si ex eo frequentius oculos iunges mox liberabis · viij ad morsum canis rabidi · Herba ruta contrita cum aceto et carbunculo suppone mox sanabitur · viiij · ad omnes plagas · Herbe rute pondus denarius unus bene contere et cum bono vino bibere dabis mox valide prodest omni morsu ac veneno resistit · x ad capitis dolorem · Herbe rute si folia ponuntur trita cum melle et pice et super plagas mox curabis · ad idem · Herba ruta cum bono vino potui data et capiti cum aceto puncta et et cum oleo rosato mox mire sanat ·

Lxxx · nº · herbe mentastri · A grecis dicitur calcamite · alij thesmulxortantes · prophete crone apollos · Alij ostinites begmo · Sed ytalia dicunt mentastrum · prima cura est ad aurium dolorem · Herbe mentastri succus eius cum vino austri calidi .j. scilicet postea auricule convectus mox dolorem et vermes natos necat · ij ad elefantiosos · Herba mentastri folia comedat · et mire sanabitur ·

Lxxxxi. nᵃ. h̄be ebuli. A grecis dr̄ camni. Alij meos affrodites dīt. alij came apte. alij aiecelax. Gallia ebucone. Dacia olma uocāt. ȝ ytalia ebulū dīt. pᵃ cura eiᵘ ad calculosos. Herba ebuli tener cū folijs suis ɔtritū. postmodū cū uino potui datū mox calculos expellit. ij. ad splenē curādū. Herbe ebuli radicē decoctā ī aqua usqȝ ad tertiā ptem si dabis bibere mox mirabere effectum eiᵘ. iij. ad morsum s̄pentis qui dicatᵘ coluber. Hr̄ba ebuli antequā succidatᵘ eā tenendo ter nouies dicas. Omnēs male bestie eā cantu atqȝ ferro acutissimo cū usqȝ ad scdm̄ terrā triforia p̄cidendo illud facies sēp illud cogitātē cui merens reuisus ita ut eā sēp q̄ respicias. Quā hr̄bā postmodū ɔtritā si morsui opposuis cōtinuo sanaberis. iiij. ad ydropisim. Herbe ebuli succus radicis eiᵘ coclearia iiij cū uino potata sel data ydropicis mox ualdissime pdest. nā p annū ipe humor pessimᵘ dettexit. v ad splenis dolorē. Herbe ebuli radicē siccā 7 ī puluerē redacta mollissiō cū uino ciatis iij. 7 de puluerē p̄dicto coclearii unū ī lunā stat bibat ita ut ebulum secū habeat. sane ebulū sine ferro collectū.

nᵃ. h̄be pulegium.

¶ Lxxxxij. n^a. h'be pulegium. ¶ Quanti medicamti herba pulegui secu habeat
tñ expimitu ipaꝝ h'baꝝ ordinē ⁊ modū ignorāt. Et iō dicim⁹ q̄ duo sūt gn̄a
p̄dcti pulegij .s. mascl's ⁊ femīa. Nā masculus h't florē albū sꝫ feīa h't rube
um ⁊ purpureuꝫ utrūq̄ uis una sit ⁊ utilis ac etiā admirabilis credimus q̄
sic q̄ aut ī se h't hec cū maximis uirtutibꝫ siue colorib⁹ ⁊ florēāt cū aliqn̄ fo
lia ipaꝝ arescant. p̄a cura ei' ē ne aliqn̄ caput a sole ledat' l' doleat. ¶ Herba
īquit pulegium si uis a talibus cauere tecū semp porta. a^t sup aurē a^t sb anu
lo hec ē extiuo tp̄e ne pp suā absītiā aliquā ꝯsuedinē sentias. nec ī aliquā
p̄fricatōnē. ij. ad dolorem itestinoꝝ. Herba pulegui ⁊ ciminū trituꝫ cū aq^a
si sup umblico īfantis posita fuīt ꝯtinuo sanus erit infans. iij. ad nausiā
stomaci. Herba uō pulegui trita cū aqua ul' aceto postmodū potui data mox
nausiā stoāci sedat. iiij. ad pruriginem uentris. Herbā pulegui si misis ī
aquā feruētē ad macerāduꝫ sꝫ diu maceratū donec bn̄ possit bibē dimitte
donec mox p'ea poptimū est. v. ad uētris dolorem. H'ba pulegū ⁊ mastica
ta ⁊ ī umbliū si religat' cōtinuo dolorē tollit. vj. ad febres t'cianas siue ad
dolorē capitis. Herbe pulegui si ramulos tres īuoluīs ī lana an̄ accessionem
⁊ sb puluinari posiīs siue de ea coronā ī capite habuīs mox dolorē capitis
tollit. vij. ad īfantē mortuū ī utero matris. Herbe pulegij ramulos ij. ul' iij
recētes qui hāīt odorē postmodū tritos ī uino ueri .s. ꝯpta pte ipi' quātarij
si patiēti dabit' bibē mox ipm̄ mire sanat. viij. ad nausiā ī mari. H'bā pu
leguī ⁊ absinthiū siml' c' tere cū aceto et oleo si necce fuīt ī naui l' alibi nares
tuos freq̄t' de p̄dcis fricabis intus. sil' h'ba pulegij ponder semiunciae cū oxi
mellis ciatis ij. si dabit' ut bibat liberabit'. viiij. si sec'e ptū nō secut'. Herbe
pulegij radices .iij. discande cū uino bono dabis mox sec'e ptū secut'. x.
Herbe puleg. ciatis ij. bn̄ ꝯtritū ieiunus bibat ⁊ ꝯtinuo ī soliū d'scēdat mox
īfra triduū sanat. ac ⁊ calculos foras expellit. xj. ad uessice dolorē siue cal
culi. Herba pulegui cū aceto ciati' ij. ieiunus patiēs bibat liberabit'. xij.
ad dolorē pectoris ul' cordis. Herba. pul'. ꝯtrita ⁊ ī puluerē redacta cū lana
ꝯtinuo īuoluta si mulieri mox mire sanat'. xiij ad dolorē ul' īflatōnē sto
maci ⁊ intestinoꝝ. Herba puleg. cū aqua calida ꝯtrita si p se patiēti dabis
mox mirifice sanat. xiiij. ad morbū regium. Herba puleg. cū oximell quar
tario ciatis ij patiēti ieiuno stomaco dabis bibē mox bilē foras reiciet. xv.
ad splenis dolorē. Herbā pulegui decoqꝫ cū aceto ⁊ si patiēti potui dabis
mox magnū bn̄ficiuꝫ sentiet. sꝫ p̄gnāti nō ipm̄ puleguū dedeīs q̄ sibi utile
esse nō p̄t. xvj ad uessice ul' coxaꝝ dolorem. Herba pulegui cū pipe equis
ponderib⁹ siml' ꝯtritis si inde patiēs ī balneo ꝯfricabit ubi ipē dolet mox mi
rifice sanabitur.

¶ Lxxxxiij nᵒ herbe nepita. A grecis dicitur Calamices. Prima cura eius ad febres tercianas uel cotidianas. Herba nepita in puluerem redacta ante accessionem si cum aqua calida patienti bibere dabis mox mire a febre liberat. ij. ad morsum serpentis siue draconis. Herba nepita montanea cum uino bono bene contrita et siciaris [?] in expressus et potui percusso datus et folia eius contrita et plage cuiusdemque serpentis morsu imposite mox utiliter sanat.

¶ Lxxxxiiij. nᵒ herbe peucedani.

A grecis dicitur peucedanum. Alij sinconagnon. prophete uero agathos demon. Set ytalia dicunt pinastellum. alij agnopilon. Gallia autem sanatanam dicunt. Prima cura eius ad fugandos serpentes. Herba peucedani si eam incenderit mox marcet tibi serpentes odore suo. Set sucum peucedani cum vetonica et adipe cuino [?]. aut cum medulla eius et cum aceto. eademque morsum imposita mox medetur. ij. ad freneticos. Herba igitur peucedani cum aceto contrita patienti capite imposita summe persanat.

Clxxxxv. n.ᵘˢ herbe Enula campana.
Alij dicunt Centaura pixlion. Alij elenam vocant. sed ytalia ynula campana. Pa cura est ad dolorem vesice. Herbe ynule campane et apij semen et asparagi et feniculi radices cum bono vino coquere postmodum patienti tepidum dabis mox efficaciter prestat. ij ad dentium remedia. Herba ynulam si patiens comedat cui dentes iam movent si ieiunus ipsam comedat mox sibi dentes confirmat.

Clxxxxvj. n.ᵘˢ herbe cinoglosa i. lingua canis
A grecis dicitur Cinoglosa. alij fugia. alij vero emimon. alij splenon. Alij canubion. alij acolimbos. Egypti autem alepirgis. Daci dicunt Caems. alij vero usazila. alij stile stolumum. Alij lingua macedonia. sed ytalia dicunt eam lingua canina. Pa cura est ad morsum serpentis qui dicitur therixes. Herba Cinoglosa contrita et cum bono vino sumpta multum prodest morsum predicti serpentis. ij. ad febres quartanas. Herba Cinoglosa que minus folijs pistata et potum data cum aqua calida mox liberat. iij. ad aurem non bene audientem. Sucus herbe cinglose cum passo vel vino cocto et oleo tepefacto et auribus postmodum instillatis mox sanat.

Differt a pimpinella
unde versus
pimpinella pilos :
saxifragia non habet ullos./

Lxxxxvij. n[omen] h[er]be saxifraga ul[timum] petrafindubi.

Herba scolopendria dicitur. alij uero scolimos. aut alij autem bucos. Egipti peperez Italia saxifrage. alij autem uitus canis. alij aproco dicunt. alij lapato nascitur in montibus et saxosis locis. una est cura eius ad calculos expellendos. Herba saxifragia contusa cum bono uino et febricitantibus cum aqua calida tamen presens effectum ab expertis medicis traditum ut eodem periculo calculus mox ad sanitatem perueniat.

Clxxxxviij. n^a. herba edera nigra. a grecis dicitur Cissonmelle. Gallia buluseron. daci aiprop̄ria dicunt. Sed ytalia edera nigra. Prima cura est ad calculos expellendos. Herbe edere nigre baccas eius vij. aut xj. bene contritas cum aqua calida potui data mirifice sanat. ij. ad capitis dolorem. Herba edera nigra sucus eius cum oleo rosato mixtus cum bono vino tepefacies et in caput inde unges mox mire sanabitur. iij. ad splenis dolorem. Herbe edere nigre si bacas eius conteres tres vel v. deinde alia die viiij vel xj. tercia die xv. vel xvij. quarta die xviiij vel xxj cum vino bono dabis bibere diuinis diebus continuis absque aliqua existente febricula. Si vero paciens febricitat cum aqua calida dabis et mox auxilium maximum senties. Sed hoc facies quando luna est xij. iiij. ad spalagionum morsus. Herbe edere nigre radices inde sucus expressus si pacienti dabis bibere mox sibi satis proderit. v. ad ulcera omnia remedium. edera nigra cum vino decocta si super ulcera posueris mox sanabis. vj. ad nares male olentes. Edere nigre sucus expressus et bene colatus si de eo infunduntur sepe sepius nares male olentes mox sanabuntur. vij. ad aurium dolorem. Edere nigre sucus mundissime liquatus cum bono vino, postmodum auribus instillatus mox medetur. viij. ne caput a sole passum doleat. Edere nigre folia mollissime trita cum aceto et oleo rosato si frontem inde linieris mox aduersus omnem dolorem frontis et capitis perfectissime valet et liberat.

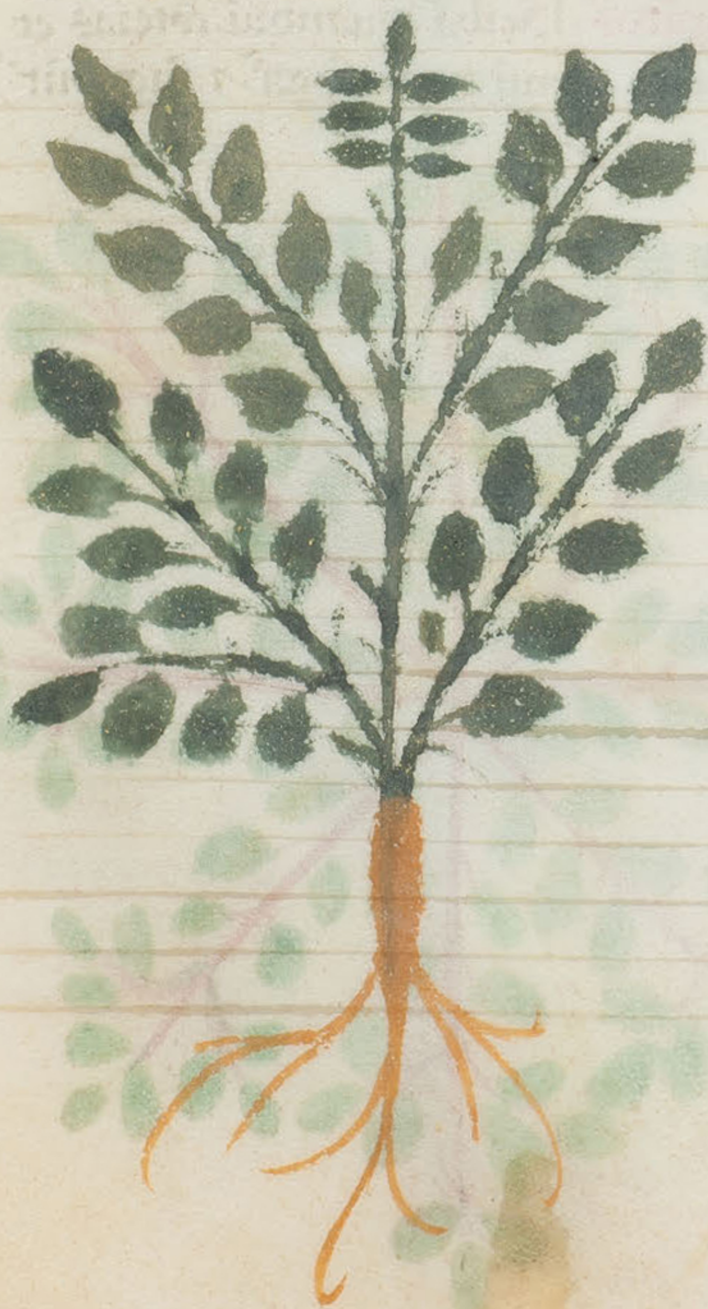
Clxxxxviiij. n^a. herbe serpillum. a grecis dicitur serpillon. alij dicunt gigo... Egiptij meru vocant. ytallia serpillum. alij vero cicer rusticum. Prima cura eius ad capitis dolorem. Herbe serpillum sucus cum oleo et sale bene fricatum postmodum in puluerem redactum inde punges caput mox dolorem tollit. ij. ad omne combustum. Herba serpillum et anchuse suriacum et de spuma argenti uncias iij. cum oleo rosato lb simul in mortario contere et cera punica et cum adipe ursi no et in vino libra semis simul decoque postea colabis et uteris.

CX. n. hbe assinthii
Pa cura ei ad pich fógor.
dabis bibē lac serotinus. nā vir
a fungis. ii. ad livores. hba

Nascit' i locis cultis 7 mōtuosis.
Herbe assinthij sucū expssū si patiēti
centenarius ex lac eusit cū eēt tēptat'
assinthii i aqua decocta postmodū in

panno iducta 7 posita sup locū mox livores tollit. Ꝫ si corp' tenez fuīt. tūc cū
melle impone. iii. ad lubricos necādos. herba assinthii 7 marrubii 7 lupinor
crudor molitis simul equis ponderib; i aq^a mulsa 7 decocta cū vino austi 7 im
posita i umbilico mox lubricos necat. iiii. ad inguīs molestiā. herbe assinthij
si surculū unū semis 7 i seminātiū tecū portaūs mire sanabis.

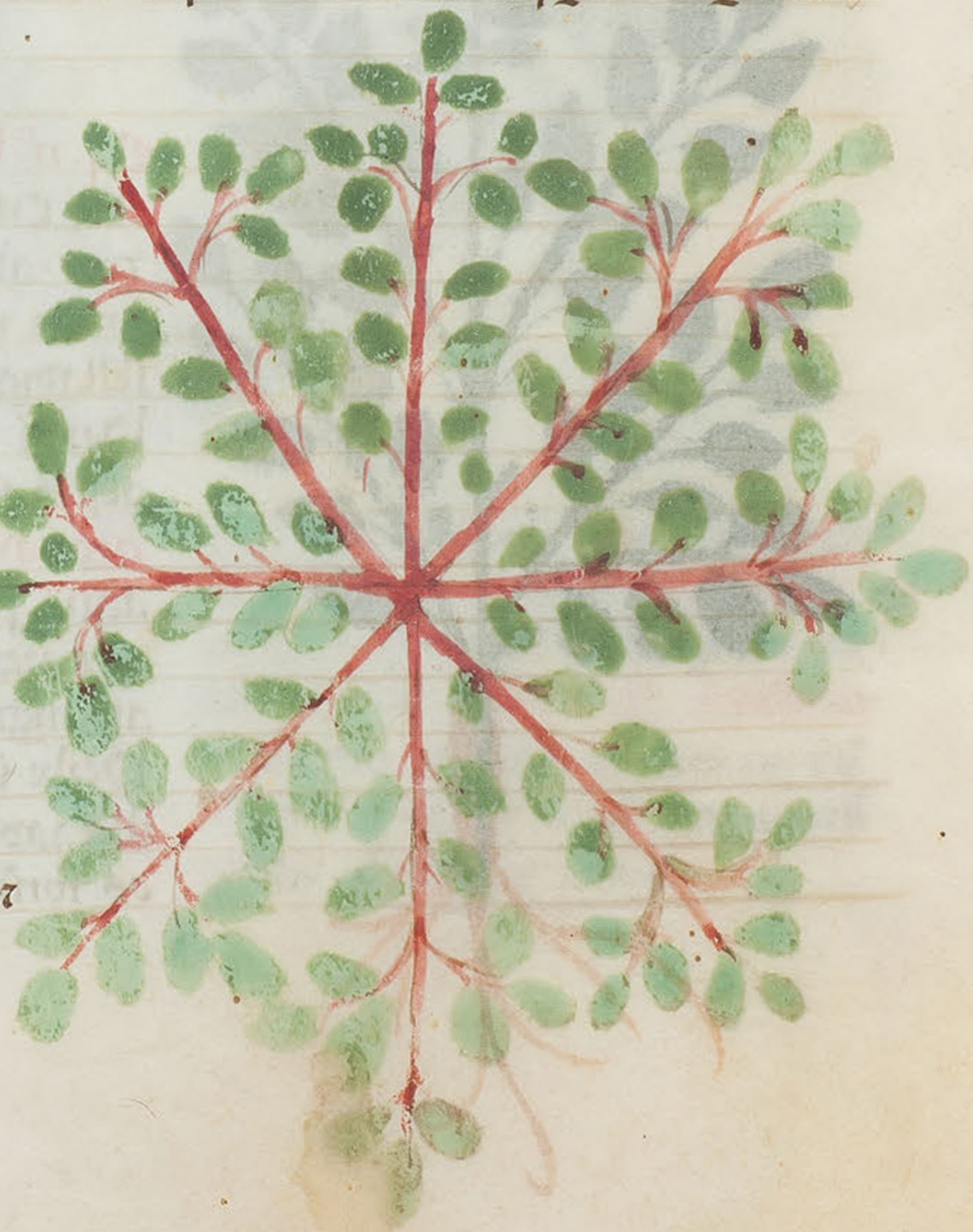
C.i. n. hbe salvia. A grecis dr̄ elilisfacos.
Alij cussyon. alij uō becon. alij eleos pacla
dont. alij pacos. alij aūt apagnes. Egiptij
anurci vocāt. Sz ytalia salviā. alij thus
selladignē. Pa cura ei' ad prurignē uerēt.
Herbā salvie decoqz postmodū ex eadē
aqua fouebis locū 7 ɔfricabis. ii. ad idē
circa anū. herbā salvie decoqz et de eadē
aqua ptē īferiorē fouebis ita q̄ prurigīez
que circa ptē illā fuīt s. circa sexū sūme
astringit. alia cura ad dolorē dētiū 7 ginui.
Herbe salvie radix cū vino bn̄ cocta 7 ex
illa radice dentes cōfricabis. 7 de vino illo
os fomitabis. mox sanus eris.

C. ij. nª. herbe Coriandrum. pa cura ei' ad lumbos. Herba coriandrum si decoquatur usque ad terciam partem in oleo postmodum in umblico mittatur et liberatur. ij. ut mulier cito pariat. Herba coriandri semina grana x. aut xiij in linteolo mundo cum filo de tela ligabis ita quod puer aut puella virgo ad eius femur sinistrum prope inguinem teneat. Et si partus fuerit paratus mox illa illa remedia inde removeas. ne intestine moveantur. iij. ad frigoras in terciananis et quartananis. Herbam coriandrum ut mane videris ad olitorem propositum accedis et sibi precium denarium natum et tollas fasciculum coriandri. et noli eum nominare sed porta tecum quousque hora suspecta veniat et cum hora illa transierit et nichil provenit mox sub sero illud proicias post tergum tuum ambulans. sed noli post te respicere et mox liberaberis. iiij. ad pulices fugandos. Herbam coriandrum conteras et cum aqua bullire facias et postmodum ex illa aqua domum totam aspergas et fugabuntur.

C. iij. nª. herbe portulaca.

A grecis dicitur cappara. alij andremas. Prophete emaoreos. Daci lax dicunt. Ytalia portulaca. alij non portaskum. Alij amarantos. pa cura ei' ad sanguinem profluentem. Herba portulaca sumpta cum oxizuchararo comedat patiens quod mox sanguinem exire cohibet. ij. ad stomaci arsuram. Herbam portulacam cum aceto comedat patiens et liberabitur.

C.iiij. n. herbe Cerefolium. Pa cura eius ad stomaci dolorem.

Herba Cerefolium uiride manus tres colligis cum pulegio teras cum melle coclearo uno et cum malaxas ebuliat et cum papauer uiride apponas et super locum imponas quod perfectissime ipsi stomaco prodest.

C.v. n. herbe sisimbrium
Pa cura eius ad stomaci dolorem et strangiriam.

Herbe sisimbrium cortice et expressus sucus accipias scrupulos duos et da patienti bibere cum uino bono. Si febricitanti cum aqua calida quod ualde optimum est.

c. apiū macedonicū

L. vii. nᵃ. herbe olixatru a grecis dicitur smirnion. alii uero ypposelyon. alii olisatra. Egypti denterebin. Selmonaiezion. Sz ytalia. Pa. cura ei' ad ictū serpētis. herba que olisacrū trita cū passo. 7 postmo dū potui sumpta mox do lorē uentris tollit 7 stranguriā patenter emendat. ii. ad luxū

L. vii. nᵃ. herbe lilium albū. a grecis dicitur Lorinon.
Pa. cura ei' ad ictū serpētis. Herba lilium cōtere 7 sucū ei' patienti bibēdū dabis ipsūque uulnus 7 mortuū iponas ipāz herbā 7 mox li berabit. ii. ad luxuz. Folia lily tunsa 7 loco iposita mox efficaciter sanat. 7 si ibi tumor fuerit sedat ipm.

C. xviij. N.us herbe titimallum gallasticas

Prima dicitur alcioxomos. Nascitur in locis nudis et ubique. Prima cura eius ad ictaneos et dolorem. Herbe tittimalli si fructice eius teras cum vino ciatis ij. et ex eadem herba vel succo eius coclearia duo si dabis infirmo ieiuno stomaco bibere mox prestante sanabitur. ij. ad ueruclas tollendas. Lac titimali mistum cum bottracyon herbe succum eius si uerrucas supposueris tercio die nichil remanebit. iij ad fistulas sanandas. Herbe tittimalli sucum cum vino mistum super locum exprime. deinde ceteris fomitis obligato mirifice sanabitur. iiij. ad leprosos curandos. Herbe tittimali flosculos cum rasina decoctos si super leprosum liniatur multum prodest. et hec nos ipsi experti sumus.

N.us herbe ... cardus saluaticus.

fac

C. ix. nomen herbe Cardus saluaticus.

Alij dicunt Camereon. Nascitur autem in pratis et ut plurimum iuxta vias. *Prima cura eius ad infirmitatem stomachi.* Herbe cardi siluatica illius quod habet in capite sive ad finem sui mo medullam illam viridem si dabis patienti cum oximelle ut comedat mox liberabitur. *ij. ad occursus malos.* Herbam cardui saluaticam si in sole novo luna fuerit in capricorno tecum colligas et quamdiu ipsum tecum portaveris nichil mali tibi in via vel ubique occurrere poterit.

C. x. nomen herbe lupinum montanum. A grecis dicitur Termosormos. Nascitur ut plurimum secus sepes aut loca scablosa. *Prima cura eius ad lumbricos et tineas necandas.* Herbam que dicitur lupinum montanum si eam teras et dato suco eius cum aceto sive ipsa herba. sed melius est sucus cum aceto ciatum unum bibere sine mora eos eiacit. Similiter et infantibus sucum eius cum suco absinthij mixtum si super umbilicum posueris mox perfectissime medetur. Et iam sucus lupini saluatica et ipsa herba tineas necat.

C. xi. n^a. herbe latiride ul' latire.
A grecis di^r Leocosindos. alij dicunt eam camella Cupalis epantenon. Egiptij u^o oretim. ytalia Lirocati. alij u^o latirida. Nascit^r u^o i locis cultis et scablosis. Pa cura ei^r ad omem duritiam uentris. Herbe latiridis q^d e sine di^r granum si dabis patienti purgatum potui i aqua calida mox ipsum alueum purgat.

C. xij. n^a. herbe lactuca leporina.
Nascit^r naq; i locis cultis et scablosis. Nam lep^s i estate cum animo defiat. i hac herba comedit p^gat^r. froq; di^r lactuca leporina. Pa cura ei^r ad oes febres. Herbam q di^r lactuca leporina si posueris eam sb puluinari infirmi ipo nesciente mox remedi abit a febre. ij. si pili oclis offendunt. Puluis lactuce leporine si posueris ipsum sui me religabit.

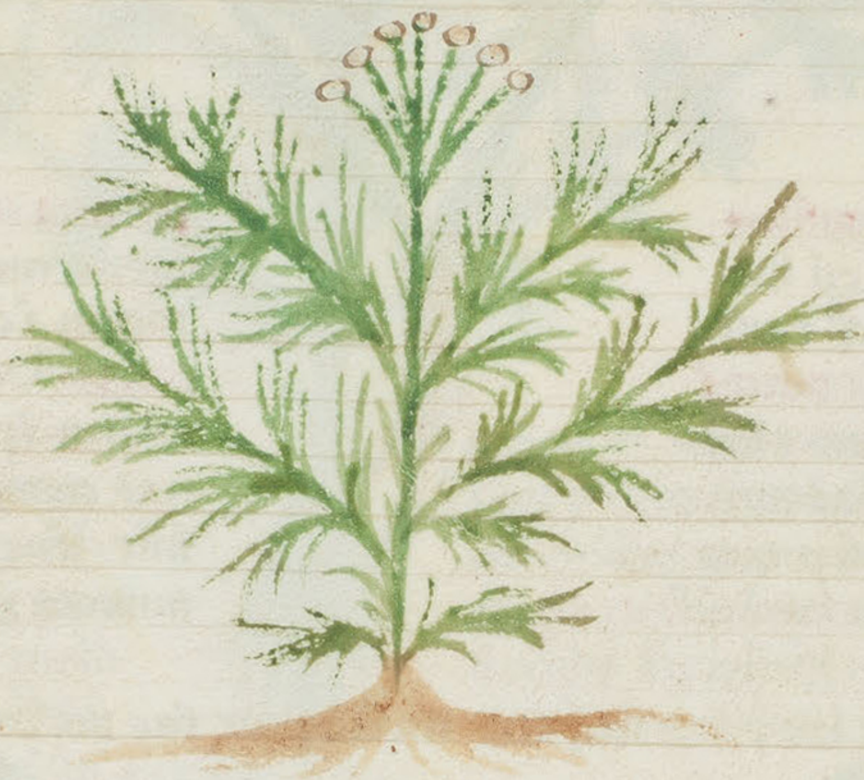
C. Xxiij. nº herbe sicade attica.

Latini uocant eam Cucumerem amarum. Prima cura eius ad omnes tumores. Herbe sicadis attice Radix eius cum polenta aspersa super locum mox tumores spargit. ij. ad omnes collectiones. Herba sicadis attice. radix eius trita cum rasina terrebentina et collectionibus apposita. mox omnes collectiones frangit et sanat. iij. ad ictericos. Herbe cucumeris attice sucus eius expressus in naribus. sed contra solem patiens [cancelled: coedat] sedeat mox omnes humores aurosum per nares eiciat. iiij. ad podagram. Herbe cucumeris attice. radix eius cum aceto decocta et uice cataplasma pedibus imponatur mox mox sciaticos et dentium dolores et podagricos mire sanat. Insuper herbe sicade attica sic colligi oportet. s. in mense iulij. quia tunc herbe maturescit et perficitur sub luna tercia. sed oportet qui eam colligit ab omnibus sit mundus. Precatio hec herbe talis est. Cugura suma. ut Rex draconum per matrem nostram te adiuro ut curis et precationibus asclepi herbarum doctorem incantationem meam perferas illibatam.

…r no adhibet fides.

C. xiiij. n^r. hbe supdicte. Canape siluatica. Nascit' i locis aspis 7 siccis are-
nias 7 sepes. p^a cura ei' ad mamillar dolorez. herba canape saluatice ptu-
sa cu axungia si sup mamilla ipsu'is sine mora ab ea oez dolore discutit et
tumorez. Et si aliqua collectio ibi fuit mox ea spgit. ij. ad fugus i exust'.
Canape saluatice fructu cotritu cu urtice semi 7 cu aceto si sup locu ipsu'is mox
mirabeis effectu eius.

C. xv. n^r. hbe. Ruta motana. A grecis di' peganon orinon. Nascit' i motib'
7 locis aspis. p^a cura ei' ad caligine oclor. herbe rute motane folia decocta
postea i uasculo uitreo mittas cu uino ueti 7 inmiscebis 7 si de hac oculos
unges. sanaberis. ij. ad pcordior dolore. pdicta ruta ptrite i uase ligneo. dein
illd cu tribus digitis apphendes mittas i calice unu ciatu unu 7 aq calide cia
tos ij. 7 da patieti bibe ita q' ptineat se modicu i lecto 7 mox sanabit'. iij ad
caligine oclor. Predicte rute motane succus cu suco feniculi 7 cu melle mixtus
si inde oculos iunxis mox caliginez oclor tollit. iiij. ad igne sacru 7 acoras
capitu. Predicte rute si manipulu unu i olla noua cu tribus minis aq 7 mell'.
tantudez additis post iferbescat aqua pdicta cu melle. 7 si triduo biberit 7
plures si oportu'it. mox potit sanari. v. ad illos qui nequt urinare. Predicte
rute saluatice si accepis calculos eius viij coteras 7 cu ei' ciatis aq iij. 7 emi
na ita feruat ptinuo postmodu da patieti ut bibat dieb' viij. mox sanabit'. vj.
si mulier aliqd mali itr' hre se dixit. Predicte rute saluatice semi tritu cu uino
austi si dabis mulieri patieti bibere mox liberabit'. Sane nullo mo sibi det'
si partu natu habeat i corpore. vij. ad morsu scorpionis. herbe rute saluati
ce semen tritu cu uino aspo si tali pcusso dabis bibe mox liberabit'.

C. xvi n.^us herbe eptafillos. Herba eptafilos cum sua radice mox putredinem tollit et ... sanat decocta in aqua et post ...
pena' sanadis et omnes duritias ... to decocta et contrita et loco ... adas et omnes alias duri... nat. Et in super si potata ac ani ... fimata ... ad pedum dolorem. Herba

pa cura eius ad putredinem oris. radice mox putredinem tollit et modum in ore detenta. ij. ad hec cordis. Herba eptafillos in ace dolenti imposita hyrenas et ari tias cordis corporis mirifice sa fuit. Item omnes duritias alias tumores mirabiliter reprimit. iij. eptafilos trita et ai

oleo mixta si de hac pedes frequentius unxeris mox tercio die dolorem tollit et liberatus eris.

C. xvij. n.^us herbe ocimum

Herba inquit ocimum te rogo te iussit nasci ut psse ai

Precatio ipsius herbe

per summam divinitatem que quatuor res ... que a te posco atque sic

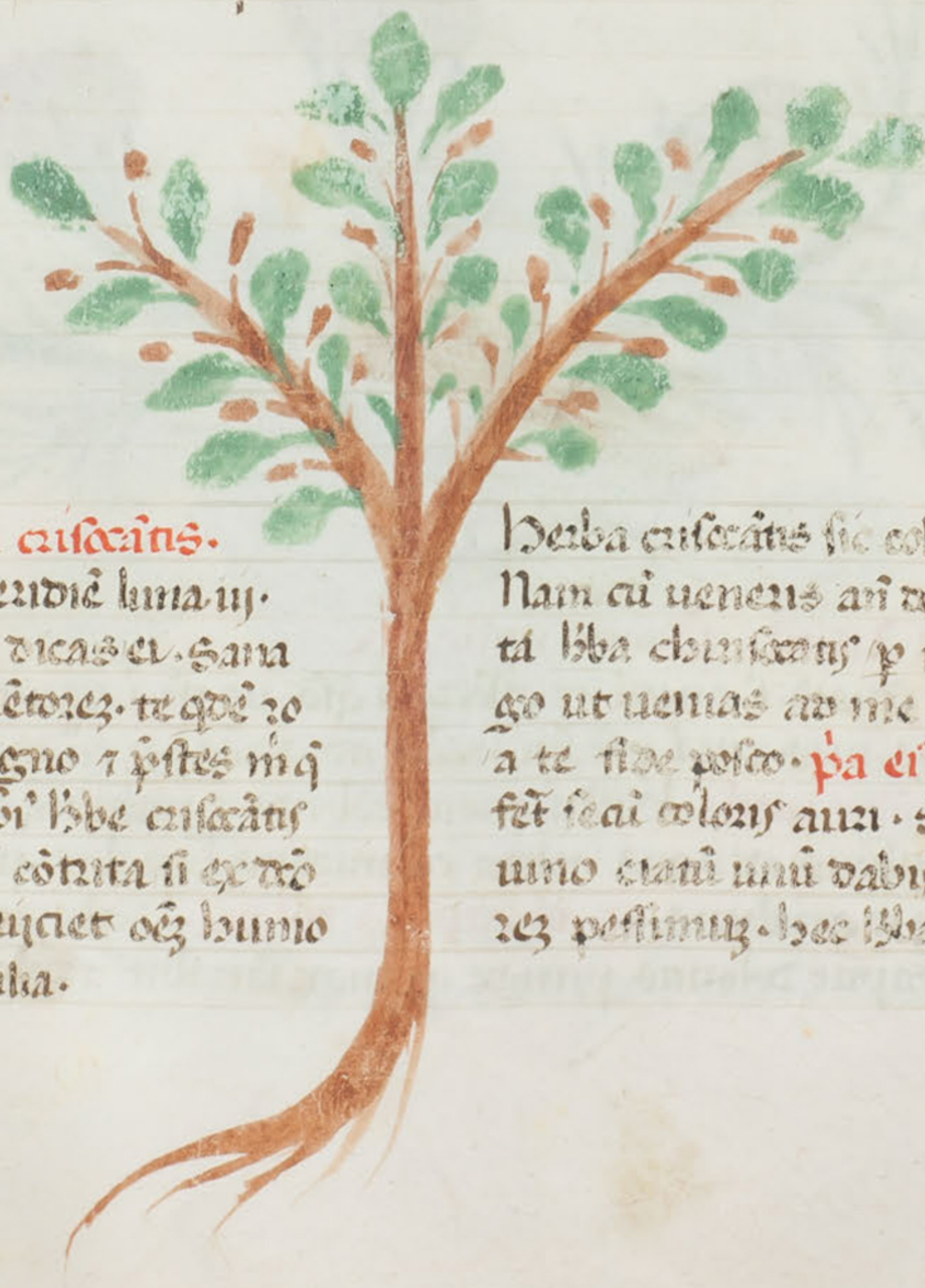
curas eius cum auxilio maximo qui te tuaque fida remedia committere posco que infrascripta sunt. pa cura eius ad capitis dolorem. Herba ocimum bene contrita cum oleo rosato vel mun tino et aceto commisce et postmodum si fronti patientis imposueris mox dolorem capitis tollit. ij. ad epiforas oculorum. Herba ocimum cum cortice mali granati sinas eius datus bibere mi rabiliter sanat.

Hinc non adhibetur fides.

Epifora i. dolorosa et reumatica inflatio oculorum.

C. xviij. n. herbe apium. Herba inquit apium te rogo ut generatio uenias ad me presentes quam a te fidus deposco. pro statim cum pane molli ad diuritiam stomachi. Herba dabis ut bibat statim siti compescat. a grecis dicitur selynon. Incipit precatio eius. precor per inuentorem tuum scilicet per ipsum sculapium cum omnibus tuis uirtutibus ut eam in ... co. Prima cura eius ad epiforas. Herba si oculis supposita mire proderit. Item apium decoctum in aqua si ex eadem aqua non adhibetur fides.

Lxix. n. herbe cusecratis. Herba cusecratis sic colligi debet. scilicet ut colligas eam ante meridiem luna iiij. mundus sis sic dicas ei. Sana iam herbarum inuentorem te quero tuo affectu magno et presentes in quo ... Nam cum ueneris ante eam herba ita ut tu herba ... per ipsum sculapium ergo ut uenias ad me ... a te ... posco. Prima eius cura ad ydropicos. Grana ipsius herbe cusecratis in sextario uini cocta si ex eo mox per urinam eiciet omnem humorem quam aliqua alia. ... fert ... coloris auri. Semen grani ipsius xxx. uno ciatu uini dabis ydropico bibere ... pessimum. hec herba est utilior ydropi

C. xx. n^a. h'be orenta romana. a grecis d'r ydiesmon.
Pcatio ipsius h'be. Herba ydiesimu ut auxilio

nō adhibet^r fides.

tuo artes oia q̄ de te sunt in(script)a scripta s; colligas eā mane
i p̄ma celo sereno. p^a cura ei' ad ignē sacrū. Herba
n̄ita romana sucus ei' exp̄ssi cū sulfure 7 aceto. cuiq3 sup locū cū p̄ina li
mes mox mirabeis effēm ei'. ij. ad ulcera capitis. H'ba p̄dicta trita 7
sup caput iposita mox oēs hūores inde d'siccat.

nō adhibet^r fid's.

C. xxi. n^a. h'be aneti. Pcatio ipsius h'be
Herba bona 7 sanatā. s. aneti te obsecro 7 q̄so. ut m̄i i adiutoriū sis 7 uen
as ut remedijs tuis curā pficiam h'eās ad queciq3 cū manu missa fuis.
p^a cura ei' ad uulnu' uirile. Herbā anetī cōbure 7 puluerē ei' cōbure cū mel
le cōmiscē 7 uulnus ex aqua calida cū uirtino lauabis postmodū ipm me
dicam̄tū pone 7 curaberis. ij. ad capitis dolorē. Herbe aneti florē cū oleo
decoq3. 7 inde caput dolentis p̄unge q2 mox sanabit^r 7 dolor cessabit.

C.xxvi. N. herbe origanum p(ro)pria cura ei(us) ad tussim g(ra)vem.

Herba origanu(m) i(n) pulvere(m) subtilissimu(m) redactu(m) cu(m) melle (et) decoctu(m) usq(ue) ad t(er)tia(m) p(ar)tem (et) postmodu(m) misceat(ur) ip(s)i pulveri (et) facias i(n)de tro ciscos (et) postmodu(m) dabis cu(m) aqua calida ut bibat patiens (et) mire sanabit(ur).

C.xxvii. N. herbe s(em)p(er)vivu(m). p(ro)pria cura ad apostemata

H(er)ba ig(itur) sempervivu(m) cu(m) axu(n)gia (et) pane (et) coriandru(m) simul tere (et) facies i(n)de postea uelut malagma et si sup(er) locu(m) posu(er)is miru(m) effectu(m) uidebis. II. ad emit(ri)tu(m). Herba sempervivu(m) cu(m) sisimbrio (et) argimone (et) [et] cu(m) corallo uirgine sil(iter) co(n)tritu(m) admisto cu(m) eis cytane (et) aqua madiale celeste si dabis bib(er)e mirab(i)lis effectu(m).

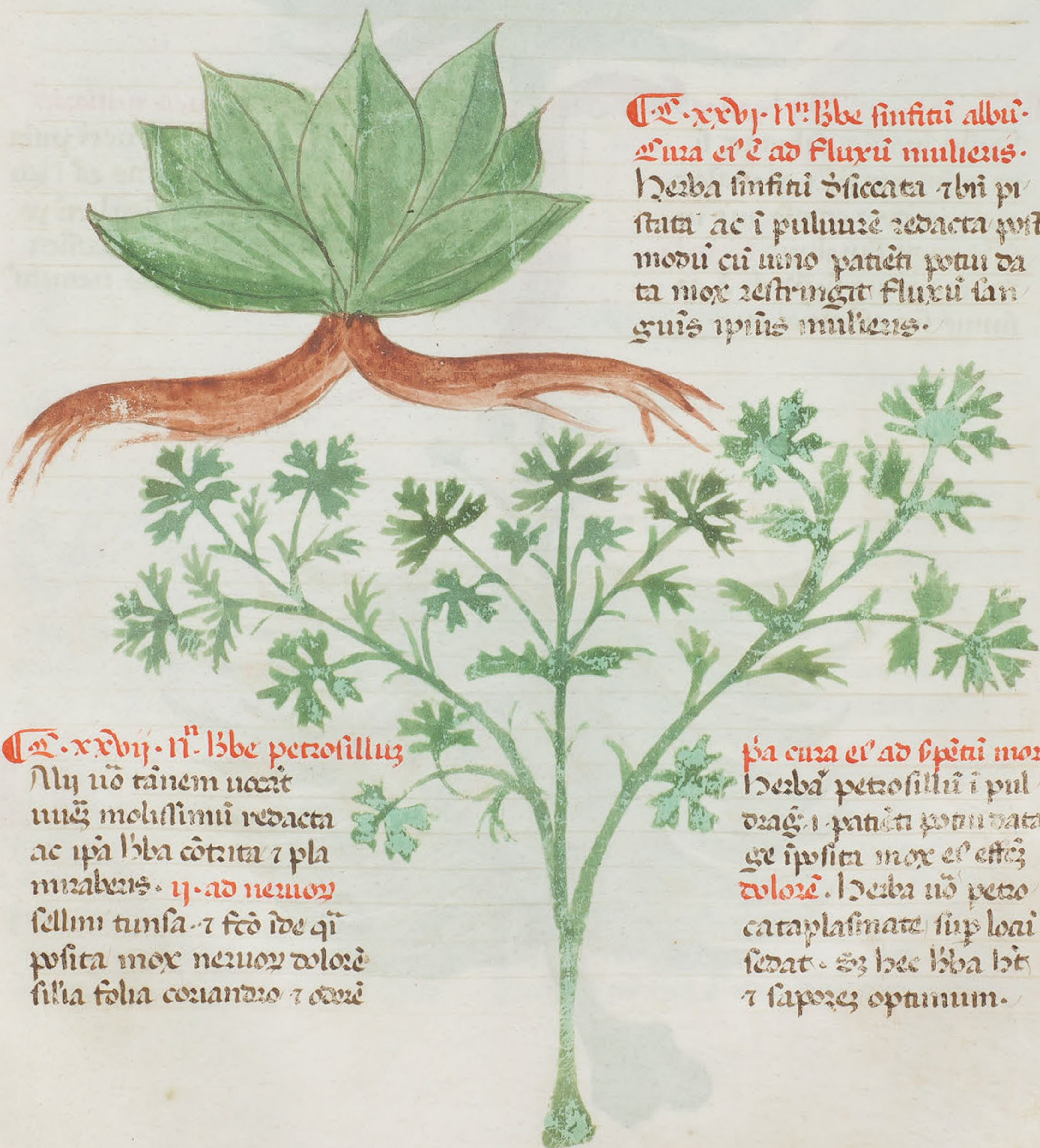
C.xxiiij. n.ⁿ herbe feniclum. Pa cura ei' ad tussi' grauem

Herbe namq; feniculi radices eius tunse cu' melle 7 ieiuno stomaco patienti bibere
dabis p dies viij mox mire liberabitur. ij. ad uessice dolorem. Herbas feniculi
uiridis 7 apij uiridis cu' radice aspagi agrestis i mortario nouo teredas mittas
cu' aqua sextario .ut .s. simul ferueat 7 decoquatur donec ad quarta' pte' deueniat
postmodu' patienti ieiuno bibere dabis diebus vij diebus cotinuis ul' pluribus a balne
um utatur i frigida' no' descendat neq; bibat. 7 mox mire sanabitur.

C. xxv. n. hbe erifion. C. precatio eiusdez hbe *nõ adhibet' fide*

Herbã igit' erifion ut adsis m̃ me te rogante 7 cũ gaudio uirtus tua p̃sto m̃ sit ac oĩa p̃stanes q̃ scolapius aut Chyron. Necentur' magr' mediane de te aduenerit. Nascit' q̃z p̃dcã hba ĩ Gallia ĩ mõte siracti. nã figurã h̃t apij 7 flo rẽ similẽ nastruciȝ septẽ radiabȝ septẽq̃z ramiculis. ip̃a aũt patula humo as pis minus q̃ quidẽ oĩ tempore flores ẽ. s̃z tñ semi ei' ẽ tãq̃z faba. Vna ẽ cura ei' ad thisicos. Herba erifyon pistata ueluti malagme egenus 7 sup̃ip̃osita sine data sanat. S̃z sucus ei' ĩ potu patiẽti datus ĩ mirabeři uirtutez eius.

C. xxvj. n. hbe sinfiti albũ. Cura ei' ẽ ad fluxũ mulieris.
Herba sinfiti dsiccata 7 bn̄ pi stata ac ĩ puluurẽ redacta post modũ cũ uino patiẽti potu da ta mox restringit fluxũ san guis ip̃ius mulieris.

C. xxvij. n. hbe petrosilluz
Alij nõ tãnem uocãt uinũ molissimũ redacta ac ip̃a hba cõtrita 7 pla mirabeřis. ij. ad neruorum sellini tunsa 7 fcõ ide qĩ posita mox neruor dolorẽ sillia folia coriandro 7 odorẽ

p̃a cura ei' ad splenis morsh.
Herbã petrosillũ ĩ pul uerẽ ĩ patiẽti potu data ge ĩposita mox ei' effcz dolorẽ. Herba nõ petro cataplasmate sup locũ sedat. S̃z hec hba h̃t 7 saporez optimum.

C. xxviii. n[us] h[er]be brasica

Herbe brassice saluatice si ta. 7 imixta fuit q[ua]m malag teolo mitte 7 grosso aut in suis more sanabeus. y. ad la ide facies ut supra in e. q[ui]e simus sic efficatior erit.

y. cura eis ad om[n]es tumores. folia ei[us] ca[m] axugia ueti pista ma postmod[um] iducas ea i len petia no abluta. 7 sup locu[m] po teris dolore[m]. Herba brassica quaciq[ue] dolor lateris uetustis

her e h[er]ba basilica qua[m] i seq[uen]ti latere describit.

C.xxix. ii^a herbe basilica.

Herba p̃dcã sic colligi debet. Nam qui eã colligere uoluerit p̃ cõsideret salutẽ anime
sue. postmodũ uadat mũdꝫ ab oĩbus. Et q̃ habeat uestes intactas ⁊ mũdas. ⁊ etiã
cũ uadit caueat ne mulier eũ ꝯtigat. aut ⁊ n̄c a uiro qui eã ignata fuerit. Quã
herbã cũ colligere cepis sic anq̃ ad eã uadã p̃o habeas folia q̃rcus i manu tua ⁊ de
aqua fontane ex tribꝫ niplis teca. Insup ⁊ de eadẽ aqua cũ p̃dcõ ramulo q̃r
cus purificabis te si aspgas te totũ. Ita ut sol migit manu tua dextra sic eã p̃
cens dicens. Dei scã tellus ⁊c̃ ut sup̃ i p̃o ul' secũdo folio libri signata est.

Herba basilica illis locis nascit' ubi fuerit s̃p̃es basiliscus. Nõ ẽ unũ genꝰ sꝫ eorũ. sꝫ sũt gñã eorũ tãnũ. ẽ clarissims. aliꝰ ẽ stellatꝰ cũ capite aureo. Tertiꝰ ẽ sanguinẽ qui nimiu. ⁊ ipse ẽ capite aureo. Hos oẽs ipã herba basilica obtinet ualde facile. Siqs enĩ eã secũ habuerit mox oẽs pre dictos s̃p̃entes obtinebit nec aliqua mala uisa ei nocere poterũt. Olarissius aũt q̃ dr̃ cuseus quecũqꝫ uiderit mox isuflat atqꝫ icendit. Stellatus aũt q̃ ẽ cusicefa lus ostentis his quos uidet mox occidit. Tertius uõ qui ẽ amatitis ⁊ ceisicefalus

quos occiderit uiderit ul' percussit di
luescet ita q' oia ossa ipsius p se nuda
remanebunt. Omnes & molestias eorum
herba sua regula obtinet. Sz siquis
herbam secum habuerit mox ab oibz ser
pentum generibus tutus erit. Est aut
predicta herba talis. s. silis folijs salicis
oblongioribus & angustis. nigris gut
tis & asperis. Sz radix ei' silis e pedi
ursi lacte bene habens aurosum ibidem si
mile celidonie. Colore est sed .xx. luz
.s. qui colligit debet esse mundus. Iter
debet scribere ea auro argento cornu cer
uino ebore dente caprino cornu tau
rino & frages mellitos in uestigio ei'
pone. Compositio.

Preciosum pastillorum auxilium sa
nitatis quod quidem utebatur imperator
augustus. quia quidem potio dat fortitudinem
toto corpori in quo aliquis firmus in debil.
qr predicta potio nec dolorem stomacha patitur
nec renis nec epatis nec splenis nz
cordis. nec sciaticus erit. nec latus do
lebit nec pulmonem nec spasmum pati
etur nec tussim nec aliquam prefucationem
nec colli dolorem nec dissintericus erit. nec
ydropisia aliquem temptabit aut aliquid
graue suspirium faciet ad colera & ad
humores omnes. & & ad pectoris dolorem &
thorace. & insuper proderit tribus cordi qui usus sic
fuit pastillo. Faciet & ad pericula mor
talia & liberabit qui uenena acceperit
& insuper ab oi alio periculo liberabit ac oia
mala expellit. Sz accipitur que pastilli genera.

Semi fenicli — Vnc. j.
Rume — Vnc. j.
Cumini & seis saluarell' — Vnc. j.
Thimi & sem dragontee & mill'folij — Vnc. j.
Pulegij — Vnc. j.
Origani — Vnc. j.
Piperis albi — semuncia.
Abrotani — Vnc. j.
Piperis nigri — Vnc. j.
Helilus fasca .s. herba que dicitur saluia — Vnc. j.
Lete seni — Vnc. j.
Cameodreos — Vnc. j.
Cassiefistule — Vnc. j.
Bona testidis .i. barba iouis — Vnc. j.
Seni zapar .c. — Vnc. j.
Nardo stacheus — Vnc. j.
Iunia seni — Vnc. j.
Eupatorii — Vnc. j.
Becan radic' .i. capsella — semuncia.
Ciperi — semuncia.
Trifolij sem quod in capitis nascitur — semuncia.
Cinamomi ul' amomi — Vnc. j.
Spilli sica — semuncia.
Gentiane — semuncia.
Aristologie longe — Vnc. j.
Rute agrestis semi — Vnc. j.
Eruce semi — Vnc. j.
Petrosellini — Vnc. j.
Acori — Vnc. j.
Acbane radices .xx. sa sane amarea — Vnc. j.
Radix argimonie — semuncia.
Dracontee radix — Vnc. j.
Mellis boni & antiqui quantitas sufficit.
Hec conterantur bn sil' & in puluere re
ducantur & reponantur in pixide enea siue
cornea.
Accipiatur autem de compositione predicta quan
necesse fuit inuice ad quantitatem unius auel
lane si placet. & maxime accipiatur an
diem ul' lucem. Sz q. h usus fuit perseue
rabit icolumis usqz in diem sue defi
ctionis. domino concedente.

C. xxx. nº herbe mandragore. masculina. alii tribidam. alii albam masculam dicunt. Huius modi herbe genera duo sunt scilicet masculus et femina. nam masculus habet folia albiora et maiora quasi in magnitudinem mali matiani sed utraque inertus una est. i. Ad curam eius ad oculorum feruores. Folia huius herbe recentia cum polenta tunsa et pistata super oculos imposita ualidissime prosunt uulneribus in feruore et in collectione omnes que duritias soluit et spargit. ii. ad omnia stigmata corporis. Septem diebus leuiter ictu potes stigmata perfricabis sine aliqua ulceratione deteges. Et eadem herba in sale candida reseruata. ac inde in medendi in omnibus habet. iii. ad ignem sacrum. Radix predicte herbe cum aceto trita et super locum illinita mox ignem sacrum curat. iiii. ad morsum serpentis. Radix ipsius herbe cum oleo aut cum melle contrita et loco patienti imposita mox morsum serpentis curat. v. ad achiriadas. Folia herbe predicte trita cum aqua et super locum imposita mox chiriadas discutit. vi. ad articulorum dolorem. Herba predicta cum polenta trita et super imposita mox articulorum dolorem sedat sed mala ipsius sine perficiant uel dant soporem torporemque ut uocem auferant faciunt. Sucus eius qui ex cortice radicis eius trite et expressus in uase fictili cum sole ignito decoquatur ita ut assidue agitetur donec fiat in eo spissitudo mellis et coactus ad medicinam usui postmodum reponatur. Radices istius eius sicce fuerint pluribus usibus perficiunt. Explicit liber medicinalis. Incipit hergaticum plonis feliciter.

Mandragora dicunt alii ...
uel arcea. bulbogl...
apolinare. arsen...
uel moion. ypnomo...

Jubemi
lufia. stefini
Sabroha
Sabroth. Xinos

Rex egiptior. Octauiano aug(us)to salt. Regi octauiano aug(us)to.

va R

Pluri(m)is exemplis exptus su(m) uictoria(m) et prudentia(m) tua(m). Ex hys tn arbitror nunq(uam) incidisse manus tuas tante utilitatis uirtute(m) q(ue) ab asclepio acceptuz est. q(ui) cu(m) maxis curis edidicissez meis exactu meu(m) meruim(us) controu(er)sie tue condito dignu(m) ope(re) p(re)tiuz iudicabim(us). na(m) bestiola(m) quadrupedez qua(m) nos taxon. cat.

plini(us). Cauet et fossu(m) co(n)trariu(m) uentuz.

Rex egiptior. Octauiano augusto salut. Epl'a missa regi Octauiano aug.
Pluimis exeplis exptus sui uictoria 7 prudentia tua. s3 hys tn arbitror
neq3 icadisse manus tuas tante utilitatis uirtute3 q ab asclepio acceptu est
q cu maximis curis editisq3 meis execatu meu merum' cotrousie tue redi
tio dignu ope pciu3 iudicabimi'. Nam bestiola quadrupede3 qua uos taxone
applatis. s3 qda ea melle uocat. Et io ne quis aliquib3 maleficiis t'riusq3 i
aliq° noce possit neq3 i defectonib3 q excitu meo i armis otigit que pre
dis 7 ieiuno exhis dentes quos magnos i ore hut cu sibi exxis super
eu has pces dices. s. butabar. Clarcon. udra. Cernalis meton l'. oboro.
nardison. 7 tafamorden. Et h quide uerba sup eu nouies dices. et ipos de
tes postmodu melis ptuntes 7 cu auro i brachio tuo postmodu ligabis tibi
ac tuis adherentib3 sicut corpus. Et n3 sidus n3 tps ranicle tibi nocebit. n3
aliq^a pestilentia. N3 occursus mali tibi noce potint aut siqd aliud fuit statim
ipe dens oia rupit. Itu 7 pede eius dextru hide3 ubis icatabis s. supi' dictis.
7 i quacq3 otentione l'. pug^a fuis mox superior eris cu huius cu huius tecum
ipiu pede3. Adipe q3 ei' sil'r eide3 ubis icantabis ita q quicuq3 egru iun
xeris mox ei febre3 detrahit id dutaxat. s. illu dico qui uitalis supest. na
lax no progat tps si maior morbus fuit ul' ca celerior. Recede ul' et tere ue
lu eius 7 coq3 eu i sex sextariys olei 7 deferbeat ipm donec t'cia ps eius
remaneat. postmodu3 reliquu cola. Et ex his siquis capitis ul' pedu dolo
ribus uexat' mox q ab alieno curet. caput siue pedes 7 liberabit' q2 q qtu
cq3 antiq' dolor fuit. 7 m'tu ei pderit. Insup ipm i uase rudi cu feruesat.
sil'r has pces sup ipa3 dices. s. horner laxi. abcor. fete eysitis 7 ior hedyen
laetaon. uit' celi libera. pelle q3 ei' si canib3 circuidabis ne pestilentia labo
rent. Sua pelle i caliciula tua i calleto sep heto et ex oleo ei' curato mox
pedes tuos iuncto' de ceto i itinere no laborabut sic malefe3 fuit ac no potit
rebus ueneris uti. Itu testiculos ei' cu melle decoq3 cu aq^a fontane. 7 ex pdca
s. fontane. liqre plhem se ieiun' triduo bibat mox remediabit' 7 sic defice no
potit sagius eius sic 7 oib3 notu e. Si cu sale minuto miscebis. s. eqs mulis
bob3 7 qbzcq3 alys aialib3 siue quadrupedibus max^e illis q uidebut tali pe
stilentia laborare triduo 7 cotinuo p cornu cerato put fuit magtudo pecois stati
remediabit'. Iecinera q3 ei' circa fines urbis tue au circa fundu. au circa t'minu3
fonditu ple' ptes ht ioanis q3 alie ptes. q2 he ab aliq^a grandine no pcli tabut'.
Cor ei' i ad ipa3 porta obrue p qua tuipe re au redire osueuisti mox oi pesti
lentia carebit. Insup pelle ei' decoq3 ex aqua fontane. post^a ex ipa aq^a domu
illustra cu ramis de lauro. ita tibi et domu tue ualde pderit. Ido uolo ut
michi credas amice k'me. lx g' bestiolu ppetuu diam prodeel. pp' romano pa
papue sica stmoialib' carne ei' hi'. v. dieb3 usi fuint ex eo q ex h urbe to
ta illustrat. Et si ad singl'as portas effodiet ois pestilentia i de totalit' erit
remota 7 maxie ab igne q2 nullu picului eit excitib3 tuis. s3 pderit adu's pe
stilentia qua ipi barbatis aliqn iferebat. Explic de baxo. Incipit liber
mediane sexti papiri placiti ex aialib3 7 auibus.

his ubys no adhibet' fides

Ityo i ubis no adhibet' fides

De ceruo

Cornu cerui h3t uires ad desiccandos oes humores. pa cura ei' ad dente q mouet'.
Cornu cerui cobustu et sup dente q mouet' ponat' mox cofirmat si ex eo
p denti fricatice usus fuit. ii. ad morbu regiu. Cornu cerui i puluere redac
tu drag. i. cu uno ciato uini 7 cu duob3 ciatis aq si patienti potu dabis
mox mirabis effectu ei'. iii ad uentris solutone. q3 eade rone noiare colubet.
iiii. ad fluxu. Cornu cui cobustu 7 i puluere redactu postmod3 potu datu
mox pfluxu sanguis reprimit. v. ad lumbricos. Cornu ceruinu cobustu 7 in
puluere redactu patienti potu datu siue linitu fuit q melius e cu bono ui
no datu. s3 cu aqua calida febricitanti mox lumbricos necat 7 foras expellit.
vi. ad fugandos serpentes. Cornu ceruinu si cobuxeris illud 7 i domo aspseris siue
tecu portaueris mox serpentes inde 7 a te mire fugabis. vii. ad suffocatione
uulue. Cornu ceruinu cobustu si mox dabis mulieri patienti olefaciendu
7 maxie sup locu mire sibi proderit. viii. ad impedigines. Cornu ceruinu cobustu
si crus ei' cu aceto squillitico ad sole loca ubi sunt impedigines fuit linita mox
ab eis sanabit'. ix. ad uertigines. Ex cornu cerui drag. iiii. 7 de spuma
argenti drag. ii. 7 alluis scissi bn obolos. ii. fiat ceratu cu oleo mirtino
7 eo apphenso. postmod3 sic utaris. x. ad inguinaria. Si patella cerui tecu
habus. mox inguina aduersu te no pualebut. 7 si antiq' humor ibi fuit inde
uelocit' arescat. xi. ad coabitu excitandu. Testiculi ceruini extenti sunt aliquis
potata mox coabitu excitat. s3 hoc no agat nisi uoluntas sibi puenat.
xii. ad serpentis morsu. Naturam cerui habeas bn rasa 7 desiccata drag. i.
postmod3 ind sorbitones impones pro patientis 7 h3 fco ab oi morsu ser
pentis incolumis eris. xiii. ut serpentes ad homine no accedat. Si ceruina
pelle siccaueris et de ea tecu parte portaueris mox serpens ad te nullatenus
accedet. xiiii. ad uentre restringendu. Si aliqua pte de na cerui cu uino au
stero tecu portaueris mox uentre restringit. xv. ad fugandos serpentes. Si de na
cerui totu corp' patientis inunxeris mox nullus serpens nocere potit. xvi. ut
mulier cito concipiat. lapis qui i uulua ceruicule aut uentriculo eiusde inue
nit' si lacteolu fuit mox pgnante efficiet' prius si secu tunc habuit 10 mulier
se liberalit' pferat. q3 q ro collig' uelocissimu ee uidet' de aiali sic uelocis
simo nec tn abortu patiet'. Silis ro ee pot si ossicula q i uulua aut i cor
de ei' inuenint' secu habuit q3 eunde effectu pstant. xvii. ut mulier no con
cipiat. Item si os ipm i brachio mulieris habuit suspensu. mox efficiat ut mu
lier no concipiat. xviii ad cinnidosos. Medulla ceruina remissa i tissa
na 7 sup cinidosos infusa mox erit sibi magnu remediu. xviiii ad effuga
dum serpentes. Idem fac si sepu ei' siue si ex medulla eius q3 pincet' fuit serpe
tes fugat si de eis te effumiges siue si tecu habus q3 a pdicis serpentibus ledi
no poteris.

Sequit' de leporibus

De leporibz q̄ p̄a cura ē ad sbmeulos. Cerebrū leporis potatū cū uino
mox sbmeulos emēdat. ij. ad dolorē oculoꝝ. Leporis pulmo si sup locū posit
fuīt et bn̄ colligat mox dolorē ocl'oꝝ sedat. iij ualet ad dolorē pedū. Itēz
pulmo leporis suppositus in pedibz lesis mox eos curat. iiij. ad pinones 7
pedes lesos. Cor leporis siccatū 7 mulieri patiēti ī potū puluerizatū. 7 cū ui
no potui datū mox loca mulier dolosa emēdat. v. ad febres q̄rtanas. Cor le
poris bn̄ rasū 7 desiccatū ps illa testa siue tiestria postmo' cū thuris mā
na ꝯtritū 7 cū bono uino albo patiēti potui datū p vij dies ꝯtinuos mire
pdest. Sz illis qui sepi' cadūt xxx diebꝰ ꝯtinuis det' crescēte luna dz cotidie
ī potione dari. sz 7 deb cū uino cōdiri. vj. ad pfluuiū ꝯ eos q sanguīēz
faciūt 7 ad eas q post partū ī ipis locis ml'tū laborāt. Cor leporis bn̄ ra
sum 7 ī pl'uerē redactū. 7 cū aqua calida patiēti potui datū mox ipām sa
nīez fortit' reprimit. vij ad eas q̄ pfluuiū sanguīs patiunt'. Idē remediū
ē eis qui ml'tū de sanguīe. viij ad ocl'oꝝ caliginē. Fel leporis ad claritatē
ocl'oꝝ ml'tū ualet ac minuētū caliginē ocl'oꝝ mox discutit. ix. ad illos q
ī ūtigine uexant'. Eadē rōne cōmisceat' fel leporis cū iecore mustele q sit
drag̃ iij. castorei drag̃. j. 7 mirre drag̃. iiij. postmodū h' oīa cū aceto colligāt'
et ex hoc dabis patiēti bibē drag̃. j. cū aceto. l'. mulso. l'. cū melle aut cū
passa. x. ad calculosos. Renes leporis bn̄ rasi 7 sicca 7 ī se bn̄ cōfecti cocti
7 patiēti potui dati ml'tū psūt calculosis. xj. ad expellēdos ipōs calculos
siue lapides. Sanguinē leporis cū tota pelle si ī late crudo obuēris ī tantū
q' ī cinerē redigat'. si postmodū illū cinerē cū aqua calida patiēti potui da
bis bibere. s. coclearū unū ieiuno stōmaco mox ipm lapidē defricat 7 foras
eicit. 7 si h' expimitū pfecti' cognoscē uoluūs mittas ī aq' coclearūi. j. ipi'
pl'uuis 7 ibidē lapidē unū quē uoluūs. ꝯtinuo ipē lapis liq̄scit. 7 mox
mirabeꝛis effcm 7 uirtutē ei'. xij. ad nefreticos. 7 qui ī renibz laborāt.
Renes leporis si crude ꝯglutiāt' mox renes emēdat. sz ualde caueat ille q
eos deglutit ne dentes tangāt. aut si crudos noluit ꝯglutire eodē mō 7 cocti
comedāt. xiij. ad capillos fluētes. Ventriculū leporis bn̄ coctū ī sartagine
m̄ cū oleo mirtino postmodū sup capillos ipositus. mox capillos fluētes reti
net. ac alios cogit crescē. xiiij. ut ml'r sepe masclꝰ. pariāt. Vulua leporis si
p̄o desiccata fuīt bn̄ rasa. 7 ī puluerē redacta si ī potione ml'ieri 7 masclo
de ipō puluerē sil' biberit cū bono uino 7 post ꝯcepit mascl's erit. sz si sola mu
lier de hoc biberit qd nascet' de ea nec uē mascl's n' femīa erit. xv. ut ml'ier
ꝯcipiat feminā. Cū lep' īcidit' sanguis q p uuluā leporis uenīt si colligat'
7 inde mulier uuluā suā linīeīt. et de coagulo eiusdē. mox ꝯcipit. xvj. ad co
ncipiēdū masculū. Si de coagulo leporis dabis uiro duos obolos. sz ml'ieri
ī q̄druplo dabis bibē mox masculū cōcipiet. sz tñ coagulū dz esse de lepore
masclo. xvij. ut mulier q̄ n̄ cōcapit p' ꝯcipiet. Si ex coagulo leporis acce
pis drag̃. iiij. 7 dabis bibē ī potōne masclo 7 femie. sz uiro det' de masclo

7 femie de feia · ꝫ post ꝯcubitū debet se abstinere ab oī acrimonio a frigis 7 bal
neo · 7 malis cibis 7 a puctonib; q̄ nō sit iā initia · xviiij · ad dentiū dolorem ·
Coagl̄m leporis si auricle īfundit mox dolorē tollit · xx · ad ictū scorpionū 7
7 sꝑentū · Coagl̄m leporis cū bono uino potui datū adūsus uenena talia mltū
resistit 7 disanat · xxi · ad pfluxū uentris īfantiū · Leporis coagulū si lini
tū ī sissinā mulieris 7 cū uino potui datū ꝫ febricitātī cū aqua calida idez facit ·
ꝫ pueris 7 aliys maiorib; det bibē cū puluiē galle · xxii · ad dolorē 7 tumo
rem mamillaꝝ · Coagulū leporis cū melle sup mamillā impositū · dolorez
7 tumorē tollit · Remittit aūt ex uino aut ex posca ipm capitellū mamille si
īde eū tangas · xxiii ad omēs strumas · Leporis coagulū ex uino faleno
locū īde linitū · s · cū lana marina · 7 sup eū īpositū uulnerib; mltū ꝓdest · xxiiii · ad
tollēdas lentigines · Si de sanguie leporis facie tuā linieris · mox īde lenti
gines tollit 7 curat · xxv · ad cōfirmādos dētes īfantiū · Cerebrū leporis bn̄
decoctū si dentes īfantiū tetigeris mox sine dolore 7 natos cōfirmabit 7 alios
crescē facit · xxvi · ad steriles · i · ut mlier ꝯcipiat · Testiculi leporis decoc
ti 7 pistati dent cū uino mulieri ī potu mox sanat ac ī 7 locū muliebri
appositū 7 illinitū facit ut cōcipiat ·

De uulpibus · ꝑa cura eī ē si aliqn̄ loca mlieris a matrice suffocant ·
Vulpis articlamīta si ī ueti oleo una cū bitumine decocta ꝑ spesso sibi
supposita ipis mlierib; mox ictericas physicas · i · ipāꝝ loca mire sa
nat · ii · ad alopitias · Idez ut sup̄ fcm̄ fuit si īde caput patiētis illinitū fuit
ipm sanat · iii · ad splenis dolorez · Pulmonē uulpinū obrutū 7 decoctū
ī cinere calido ita q ibidez bn̄ coquat · postmodꝫ bn̄ contritū 7 ī potu patiē
ti datū ieiuno stomaco mox splenē curat · Idē facit iecur eī si cū bono uino po
tui datū fuit · iiii · ad dolorē auriclaꝝ · Iecur uulpis siue pulmo istillatus
ī aurib; mox idē dolorē tollit · v · ad suspiriosos · Pulmo uulpinus cū uino
nigro potui datus suspiriosos liberat · vi · ad parotidas · Testiculos uulpis
si sepe sepius ex ipis parotidas ꝯfricabis ipāꝫ dissolū · vii ad ignaria et
panicl̄as · Sil̄timo 7 zone ut sup̄ facies mox dolorē capitis tollit · viii · ad fau
ces · Vulpis naturā si capiti ardabis mox tumorē 7 dolorē capitis tollit ·
ix · ad irritamētū scabiei · Vulpis caude sūmitas ad brachiū patiētis sus

pensa dr̄ esse irritam̄tū ipsius oculis. x. ad aurium dolorem. Fel uulpis ī aure stil
latus ūtō dolorē tollit. xi. ad caliginē oculorum. Fel uulpis cū melle antiq̄ cōmistus
7 sup oculos linitus caliginē oculorum tollit. xii. ad aurium dolorem. Vulpis adipē
solutū si sit ī aure stillatū ipsū mirifice tollit. xiii. ad podagrā. De uulpis pel
le si de sinistra pte ei' calcei fiāt 7 podagrici dicto calciamto utant' ī pede quo
patiunt' mox leuiores hēbit accessiones.

De capra saluatica. pa cura ei' ad uentosos.
Sanguis caprinus cū exiguo feniculi mistus si edit' multū ei' pdest. Et itū si iecur
capre decoctū si de eodem aliquid ederit ualde emēdat. Idē faciet si fiūt cūtriti cū ui
no 7 patiēs biberit. ii. ad oculorum uitia. i. ad illos q hora decia incipiunt n' uidere. Iecur
capre cū aq̄ calida 7 salsa coctū ita ut uaporem ei' oculi patiētis recipiāt. ac si de ea
dem aq̄ oculi foueāt' 7 bibat. l' de eo edat sup 7 si fiūt liq̄facti 7 de ipo patiēs iun
gat' prodest. Sz quidā sūt q ipz iecur assāt ī craticula. 7 inde uaporē fluētē colligūt
postmodum ex eo iungūt'. q̄dā alii coctū ul' lissatū recipiunt. It' si iecur cap' ipi uētosi
cū pane se ederit siue bibāt eis proderit. iii. ad sanguinem pfluētem. Cor caprinum
combustū 7 asp'sū ī loco mox sanguinem nimiū pfluētem reprimit. iiii. ad sanguinem
de naribus profluētem. Iecur ipi' capre cūtritū cū aceto 7 naribz īpositū mox.la
bundātem sanguinem de naribz cohibet. v. ad oculorum caliginem. Fel caprinū cū melle an
tiq̄ cōmistū si inde oculi fiūnt iuncti mox caliginē d' oclis discutit. vi. ad fauces do
lentes. Fel caprinū cū melle mixtū 7 īpositū mox fauces sedat. vii. ad uitia q
nascunt' ī faucibz. Capre fel cū melle cōmista 7 pipe bn̄ coctū ī uino postmodum
bibat' 7 utat' ad oīa uitia ualet. viii. ad suffocationē 7 caliginem oculorum. Fel caprinū
accipiat' drag̃. i. 7 pipis albi drag̃. media. cū uino ueteri. ita ut ibidē possit cō
teri 7 si inde oclos iunxeris mox ipām caliginem tollit. viiii. ad maculas tollēdas de
facie. Capre fel. R. drag̃. i. de farina lupinorum 7 de melle drag̃. iiii. sil' cōmi
sce si lauabis siue iūxis faciē mox maculas iñ astringet. x. ad sonū aurium. Fel
caprinū ifusū 7 stillatū ī aure cū suco rosarum 7 suco porri tepefctm. ipo aure a so
no sanat 7 etiā dolorē dentiū mire tollit. xi. ad ruptionē aurium īterior. Capre

fella tria si cu lacte mulierib; i aure ifunderis cu melle bono mox ei pderit. xij. i
ne ifas iaurat fantasmata aut caducus fiat. Capre cerebru si p anulu aureu
trasiectu fuit si postmodu ifanti deglutiedu dones cu q; matris lac recipiat ue
re dicim' q nec caducu fieri potit nec fantasma patiet'. xiij. ad tumnosos. Sp
lene capre si ipis tumnosis i potu datu fuit ualde sibi pderit. si fuit absq; fe
bricula te det' ei cu bono uino. s; si ue febricitat te det' cu aq calida. xiiij. ad la
bia multu scissa. Sepu capre iunctu sup fixuras labior bonu remediu pstat.

De apro ul' uerre. pa. cura ei' ad carbuculos q nascu't i mbro uirili.

Cerebru apri cu melle sup locu ipositu mox ipos carbuculos sanat. ij. ad mo
rsu serpentis. Dete facies ut suspiriu e 7 mox morsu spetis sedat. iij. ad pedes
lesos pro calcamtis. Pulmone aprinu si pedib; lesis a calcamtis ipositu fuit in
modu emplastri remediu bonu sensis. iiij. ad uentre stringendu. Jecur aprinu
recens bn decoctu postmodu cu bono uino sumptu mox uetre nimiu pfluue restringat.
v. ad oiu; aurium uicia. Fel aprinatu; si i cortice mali gnati tepefcu fuit 7 post
modu aurib; istillatu multu pdest. Insup sdes 7 pruriginē aurium emdat. vj. ad
pustulas curadas. Axungia apri cu rosis omixta 7 i locu iposita mox ipas
pustulas q max' i nocte plus grauescut medet' sine dolore si sup ipas appo
suis. vij. ad caducos. Testiculu apri cu uino ul' cu aq decoctu si patieti cu
bis bibe' curabit'. viij. ad aures no audietes. Luteu apri i uase uitreo reposi
tum postmodu tel tepefc; 7 aurib; istillatu postea plen' audire faciat.

De urso ⁊ ursa. ꝑ͂a cura ei' ad capillos fluẽtes ut crescat.

De ursino adipe cũ laudano ⁊ uino ueteri misto ⁊ inde capillos iunxeris mox fluere ipsos cõpescat. post mõ cõtinuo ipsos crescere facit. ij. ad caducos. Ursinu(m) fel singula coclearia singulis diebus dabis ipsis caducis cũ uino bibere ⁊ mox remediũ bonũ senserit. iij. ad suspiriosos. Fel ursinũ cũ aq͂ calida i firmo potui datũ ipsis suspiriosis optime ſuccurrit.

De lupo ⁊ lupa. ꝑ͂a cura ei' ad fantasmata

Carnes siue catulos ~~lul~~ lupinos bñ decoctos si dabis comedere illis q͂ fantasmata patiũt' cũ comestiõ ipsis demoniuꝫ ı ipsis umbris sibi talit' apparentibꝫ q ꝑ fantasias aliquas apparere credunt siue uident nõ posse cõmod ab eis siue a talibꝫ inquietari. Adipes ei' cũ felle nõ minorẽ efficatiã ĩ talibꝫ hñt curãdi q͂ lupi carnes siue eoꝝ catuli.

De leone . prima cura ei' ad fantasmata

Omnes leonis decoctas carnes comederit aliq' fantasmate siue fantasie infirmitate non poterit temptari . ij . ut a bestijs tutus sis . Siquis de sanguine leonis toti corp' suu linierit mox ab cibus alijs bestijs ubiq3 tutus erit . iij . ad aurium dolore . De adipe leonis remissa po strigille 7 postmodu auribz instillatu mirifi dolore auris tollit . iiij . ad serpentu morsus . Leonis adipe si de ea toti corpus iunxeris tutus mox eris a serpentibz . v . ad dolores pedu . ceruicas 7 ubicuq3 fuerint . De adipe leonis libra una cu duabz uncijs cere 7 una olei 7 duabus uncijs lenticla . h oia simil' comixta multu psunt ad neruor' dolore pedu ceruicas ac 7 oes alios dolores sanat .

De leena . pa cura ei' si mulier uoluit concipe .

Leene uulua si mulier partic'la ei' i brachio suspesa hauit qu cu uiro egerit de certo concipe no potit .

De thauro siue boue . pima cura ei' ad serpetes fugados .

Cornu thauri cobustu 7 i pulure redactu postmo3 cu uino potatu mox serpetes fugat . ij . ad maculas tolledas de facie . Thaurinu sanguine3 si i facie linieris mox mac'las tollit 7 facie limpida facit . iij ad claritate ocl'or' . Thaurinu fel cu apobalsamo 7 melle antiquo illinitu ocl'is mox ad claritate

oculorum eius unctio mire facit. iiij. ad solutionem ventris. Thaurinum fel in lana con-
iectum et super ventrem positum mox ventrem solvit. Idem facit infantibus si eis in umbilico
positum fuerit. v. ad aurium dolorem. Thaurinum fel cum mulso in aure infuso mox
sentit mederi. vj. ad expellendas inpetigines nigras de facie. Taurinum fel super
faciem illinitum mox ab omnibus faciem purgat et lipidam facit. vij. ad morsum ca-
nis vel hominis. Taurinum fel super morsum canis sive hominis illinitum mox ipsum sa-
nat. viij. ad duritias corporis. Taurinum sepum cum resina et cera coniunctum super locum
inpositum mox duritias tollit et discutit. ix. ad tumiditatem. Medulla tauri in vino
macerata et super locum infusa tumorosis remedium bonum facit. x. ad tumores. Tau-
rinum fimum super tumorem inpositum nec ignoret quia mire sanat. xj. ad duritias
corporis. Taurinum fimum cum sale super locum inpositum mox omnes duritias corporis
discutit. xij. ad omnem conbustum ab igne vel ab aqua calida. Thaurinum fimum
conbustum et pulverizatum si super ipsam conbusturam inposueris mire sanat. xiij. si quis
in aliqua lite vel contentione fuerit cum aliquo. Arenam que est circa litus maris quam taurus
cum pedibus aliquando spargit si quis acceperit et postmodum inter adversarios sparserit mox
se superare et eum de lite vincere faciat si quamquam arena alia fiet. xiiij. ad faciendum
faciem limpidissimam. Taurinum fimum cum aceto maceratum et bene contritum si facies
inde linita fuerit mox ipsam lipidissimam facit si frequenter faciem iunxeris. xv. ad nimiam
habundantiam sanguinis. Taurino sanguine locus illinitus mox sanguinis habun-
dantia reprimitur. xvj. ad profluvium mulieris restringendum. Taurus autem ubi
aliquamdiu pastus fuerit super folia ulmi postmodum de fimo ipsius siccatum et postea con-
tereas in mollissimum pulverem si postea miseris ipsum pulverem super carbones in quodam
testo vini prima in vase ultimo mulier que patitur sedeat in encatisma diligenter co-
operta statim reprimit et sanguinem sistit.

De elefante. pa cura ei ad maclas tollēdas de facie.
Elefantis dentes qui ē ebur cū melle cōtriti. i. ei limatura si de ea faciē
lauens mox maclas de facie tollit q̄ aliqñ ī facie nascunt. ii. ut dentes
candidi fiāt. Et de eadem limatura siquis dentes bñ fricauit mox candidi ef
ficient. iii. ad eos q sanguinem excreat. Elefantis sanguis potui datus his
q p̄dicta patiunt bonū remediū erit ei. iiii. ad idē. ul ad illos q pauiū
eicauit ul ad tiñnosos. 7 elefantiosos. Elefantis sanguinem siquis potauit
mox oīa sup̄dcā uitia mirifice discutit. v. ad oēs tumores. Elefantis stāis
sup tumores linitus mox oēs tumores emēdat. duritias q̄ ī frōte nascunt
mirifice tollit. vi. ad capitis dolorem. Stiū elefantis stāis capiti illinit mi
rifice capitis dolorē tollit.

Elefanti. De Canibz. pa cura ei ad itestinoz dolorem. Primus catulus q nat
fuit añ q̄z oclos apiat si occisus fuit 7 cōditus postmodū nō edit ī omi
tpr̄ dolorē itestinoz tollit. nec patit eū ult̄. ii. ad tiñnosos. Sanguis
caninus mixtus ipis tiñnosis prodest. 7 ē eis ultimū remediū q illū su
psint. i iii. ad morsū canis rabiosi. Caput canis nō rabiosi cōbustū 7 in
puluerē redactū si puluerē ipm morsu īposiñs optimū remediū erit si per
cussio fcā fuit a cane nō rabioso. iiii. ad uulña 7 cancromata. De capite
canis si cinis fact fuit postmodū ī uulneribz aspsus mox uulña 7 cance
romata sanat. v. ad ulcera ani. Puluis fcs de capite canis 7 sup arborem
ficus postmodū si necēē fuit sup locū appositus siñe prest. vi. ad morsum
canis rabiosi. Si de capite canis cōbusto factus fuit puluis 7 deinde ī po
tione bibat mox libabit. vii. ad capillos radiātos. Cinis de capite ca
nis fcs 7 puluis ille sup capillos aspsus mox in oēs spurcitias tollit
7 radiosos facit. viii. ad morsū canis rabidi. Puluis fcs de capite canis
si patiēti dabit bibē libabit. 7 si uulu aspgat. insup 7 si iecur ei cō
medat idē remediū erit. ix. ad dolorē dentiū. Dens canin cōbustus 7 ī emi
na uini decoctus usq3 ad mediū. 7 illd obsorbeat mox sanabit. x. ad dente
ifantiū puulorum 7 igiuiui ei. Dens canin cōbust. 7 ī pluerē redact 7 apposit

ignibz puulorz mox effiat ut detes eorz sine dolore crescat · xi · ad gigiuas re
pmedas · Dens caninus cobustus 7 bn̄ cōtritus cū melle 7 sup gigiuas posit
mox gingiuaru sedat 7 dentificaū emdat · xii · ut canes nō latret · Si cor cani
nū tecū habuīs mox tibi canes latrare negāt · xiii ad ydrofobas · Illd q̄ ca
nis rabiosus sb lingua hēt si inde fuīt exctū 7 acceptū dem̄ patietibz ī potio
nē datū ydrofobis bonū remediū erit · xiiii itū ut canes nō latrēt · Ligua
cuiuscūqz canis si sumptas eiꝰ sb pollice pedis tui tecū hūīs supposita canes
tibi nō latrabūt · xv · ad caliginez ocl'orz 7 qui aliqū suffusiōe tetīt · Fel ca
nis cū melle antiquo cōtritū 7 postmodū oculis appositū mox oīa pdicta
discutit · sz eandez uirtutē fel facit · xvi ne domꝰ alicuꝰ aliqͦ medicamīto te
ptari possit · Fel canis mascli nigri si p domū fuīt aspsū mox pugat domū
post effiat ne illd malū medicamītū alicui īferat · xvii ad splenis uitia · Sp
len d cane extractꝰ 7 cū bono uino potatus mox ipōs spleneticos libat · xviii ·
Vt pili euulsi nō crescāt · Lac caninū si cū eo locū punxis mox ibidē pili nō
renascent · xix ad emittend' foras ptū mortuū · Caninū lac sepe potatū cū
melle 7 bono uino pari msura datū mox ptū mortuū foras eicit · Et h nullo
mō face dubites qz nos ipi expti sumꝰ · xx · ad dentes 7 gigiuas ɔfirmādas
ifantiuz · Caninū lac si mō fecīt dentes et gingiuas īfantiꝰ tetigeris mox
infans sine dolore erit · xxi · ut capilli cani nō exeāt foras · Si canio lu
teo caput lauīs fecīt mox capilli cani nō foras crescent 7 si ibidē cani ca
pilli nati fuīnt mox ipōs ificiet · xxii · ne domus offendatꝰ malo medicamīto
Sanguīe canino ī parietibz domus aspsa ab oībz malis medicamītis liba
bitꝰ · xxiii · ad articl'orz dolorez · De canina pelle calcei fcī q ipōs portauīt ī pe
dibz mox articl'orz dolore carebūt · xxiiii · ad acatres · De canino lacte si oculi
īuncti fuīnt mox acatres inde extenuat · 7 lacunalas mox ī replet · xxv · ad
podagrā · Si de canino adipe pedes īunxis mox podagrā leuiorē esse facit · xxvi
ad aurium dolorez · Si de canino adipe ī strigile soluta fuīt · postmodū ipāz in
auribz stillauīs mox pfcē sanaberis ipō fcō ·

De asino vel asina. Prima cura eius ad febrem cotidianas. Sanguinem asini de uena auricule tres uel quatuor guttas cum duobus ciatis de uino. deinde patienti potui dati mox pacientis febribus resistit. ij. ad dentium dolorem siue motionem. lac asine calidum potatum mox dentes confirmat et dolorem dentium tollit. iij. ad suspiriosos. Si de lacte asine dabis bibere suspiriosis mox sanabuntur. iiij. ad tumnnosos. Si de lacte asinino pacientis dabis bibere liberabuntur. Si uero lac non fuerit recens. si in uase dyaclipon ferueum missum fuerit mox marcescat. v. ad thisicos incipientes. Asinini lac calidum sumptum mox thisicos emendat et purgat thoracem et in suspiratione. vj. ad ciliacos. asininus caseus sumptus a patiente optimum remedium prestat. vij. ad claritatem oculorum. Si de asinino lacte oculos patientis inunxeris mox claritatem oculis prestat. viij ad omnes acuties oculorum. Lac asine cum melle antiquo mixtum postmodum inunctis acutatibus mox ipsas emendat. ix. ad maculas corporis et ad candorem eius. Lac asininum cum farina fabarum et mixtum cum puluito et iunctum corporis omnes maculas de corpore eicit et cutem candidissimam facit. Sed si ex eo puluito utatur melius facit. si plus de eo aliquis cum predicta farina miscuerit. x. ad xubitum ut quis paratus sit. Siquis de adipe asinino cum adipe ansino masculo simul commiscuerit et postmodum ad anum suum imposuerit mox xcubitum ipsum preparat. xj. ad prouocandum lac in mamillis. De splene asini uel asine contritum bene cum aqua et impositum in mamillis mox eius lac prouocat. xij. ut mulier non concipiat. Ossicula que in uulua asine inuenitur si mulier cum egerit ipsa secum habuerit de certo ipsa numquam concipiet.

De mula. prima cura eius siquis concipere noluerit.

Sordes que sunt uel inueniuntur in auribus mule alliga eas in pellicula cunina et si cum mulier egerit in brachio dextro secum ligatas habuerit non concipiet. et maxime si post purgationem mulieris lex fuerit et non concipiet. Quidam ligant eas in lana alba et secum iuxta locum tenent. Quedam uero sunt que ipsas sordes cum aqua uel uino bibunt et cetera. ij. ad idem. Cor ipsius mule siccatum et in puluerem redactum si cum uino potum mulieri datum fuerit non concipiet si lex factum fuerit post purgationem tricesimariam. iij. ad idem ut supra. Si testiculi alicuius burdonis super aliquam arborem sterilem combusti et extincti fuerint. et cum eo posuimus de lotione ipsius burdonis siue spadonis ligati in pelle mule si post menstrua in brachio ista suspenderis mox cum egerit mulier non concipiet. iiij. ad idem ut supra. Siqua mulier post primam uirginitatem suam et post purgationem suam testiculos muli contritum cum aqua uel uino biberit similiter modo postquam combusti. ut supradictum est. deinde secum in brachio suspen

nū̄ [illegible] nūq̄ cōcipiet. Si mulier siqua iecur muli ul' mule cōtritū cū uino bibe rit q̄ nō cōcipiet. v. ut capilli nō defluāt de capite. Jecur ē ipi' burdonis cōbu stū ⁊ cōtritū cū oleo mirtino simul' mistū. ⁊ sup locū illinitū mox capillos retinē faciat ⁊ alios cresce̅. furentibꝫ u° it' se ⁊ q̄ luctātibꝫ siū calcitrātibꝫ urinā eiꝰdē potui datū mox māsuescit.

De equo. p̄a cura ei' ad thisicos ⁊ hos qui male tussiūt.

Saliuā equi [struck] siquis cū uino ul' aqua biberit mox sanus efficiet' ⁊ de lar nos ipi expti sum'. s; exptissimū ē q eq' ille morietur. ij. ne p̄ūis iusti pili exe ant. Spuma equi si puero ī uesti. pectine linieris mox .s̄. pili nō cresceēt ⁊ idē nō g'uant. iij. ad dentiū dolorē. Dentes equi q sibi p̄mi nascūt' si inde dentē dolentē cū eis tetigeris remediū ei erit. ad idē Siqs īfans os eq' osca latus fūit de certo dolorē dentiū nō sentiet. s; attende diligent' ne eq' mordeat īfantē. iiij ad splenis dolorē. Si lingua equi nimutati fūit cōtrita p'modū cū uino potata spleneticis optimū remediū. Si nō quis de lacte eq bibe rit idē facit. iiij ad laborē matrias. Equinū lac potatū p̄gat ac ī īiectū uul ue laborāti mltū p̄st. vj. ad caducos. ipē ut sup'dcē ē si feceris curabitur. vij ad eos q ueneniū biberit ul' pcussi fūīnt a marino lepore. Lac equinū potatū ad idē dicimus ualde prodē. S; fel ei' potatū uomitoriū est. viij ad stragu riā. Equinū fel potatū mirabilit' pficit. ix. ad ptū mortuū. ī corpore matris. Assungia equa ī sbtfumigata loco muliebri ⁊ corpori toto mox ptū mortuū eiat foras ⁊ q̄ secds ptus mox seqt'. x. ad sanguiē de naribꝫ pfluētē. Stcus equinū siccū ⁊ aspsū sanguinē pfluētē mox retinet maxie si naribꝫ fūit fumigat'. sil'it' eiat mortuū foras. xj. ut mlier pariat. Stcus equinū siccū si inde fi mulierē ī ptu laborātē totū corp' suū fumigauīs. mox de facili pariet. sil'r ⁊ cōcludit uē trē. xij. ad fluētē uentrē ⁊ nimiū tumescētē. ⁊ nimiū tumescētē. Stcus equi cū aqua liq̄factū ⁊ postmodū pcolatū si postea bibat' faciet eg'ssiū. xiij. ad aurium dolorē. Stercus equi siccū ⁊ cōtritū ⁊ subtilit' colatū ī rosis ī auribꝫ īstillatū dolorē de auribꝫ pfecē tollit. xiiij ad fluxū uentris. Caseus equi' si co medat' mox uentrē reprimit ⁊ q̄ turminosis optimū remediū ē si dat' ī potu

cis cū uino 7 mox liberabit᷑. x. ad dolores corporis. Equinū coagulū potatū cū uino omēs dolores corporis cōp̄mit. s; maxime lax p̄dest ciliacis 7 ūnimosis 7 ī hiis qui p anū sanguinē continuo emittūt

De ariete siue mōtone. p̄a cura ei' ad febres tercianas. Lanā de capite arietis. 7 que a coxis 7 testiculis passim sumus ad stellionē alligat᷑. Ista ī brachio dextro alligata tercianariis mox febres tercianas discutit. Itē lana ei'dē al'is m̄g ītīcta ī aqua. Deīn ī oleo 7 postmodū loco supposita mox dolorē tollit. S; fumigata plapsā matricē ī suis locis rep̄met. S; lana sucida cōbusta 7 cū aqua liq̄facta oīa pigmata discutit 7 pūgat. ij. ad morbū regiū. Sordes ip̄i' arietis quas īt᷑ femora h̄t cū aristolochia 7 mirra equis pondaribz ī potū data ad morbū regiū p̄optime facit. iij ad pilos qui ī librō uirili nascūt᷑. Illū liquorē q de pl'imone arietis exire extraxeris postmodū coctū 7 distillatū si sup locū limeris mox oīa sup̄dcā discutit. Itē ei' pl'mo minutatī cōcisus liuores 7 suggellatiōes omēs tollit. 7 nigras cicatrices candidas facit necnō opetes a calceamitis lesos statī curat 7 sanat. lac ouiū si ifirmo mō caduco dabis drag. 7 bibere. s; debet qui q; bibat ul' post a uino total' abstinere.

De capro siue becho. p̄a. c. ei' ad. ig. sac.

Cornu caprinū ī flāma ustulatū cortex illa q inde exurget si cōtuēis eā cū aceto sqllitico 7 locū linies inire sanabit᷑. ij. ad sōnū pcatādū. Si caprinū cornu ifirmo q nō dormiat sb capite ul' puluinari ei' sbposuis statim dormiet. iij. ut q̄s fuit caducus. Caprinū cornu adustū si naribz ei' apposuis statī cadet q uē caducus ē. iiij. ad effugādos sp̄ētes. Caprinū cornu adustū si naribz ei' apposuis mox odor ei' oēs gen' sp̄ētū fugat.

v. ad furfures et scabie corporis. De cornu caprino eius scrobe siue cortice mistu cu farina si inde caput linitu fuerit l' iunctu mox ipm emdat. vi. ad capillos fluetes de
capite. Cornu caprinu cotritu, puluis ei' cu oleo mirtino mixtus et suplinit' mox
capillos pfluetes retinet et alios cresce faciat. vii. ad stranguria. Caprini pili sint
fumigati sup ifirmu locu ualde ad stranguria facit. viii. ad letargos. pili capri
ni adusti cu aceto narib, apposita mox letargos excitat pie admista. ix. ad sanguine
de narib, reprimedu. Caprinu pilu bn adustu cu aceto mistu mox sanguine de
narib, reprimit. x. ad itestina icisa. Caprinu caput cu suis pilis i aqua bn decoc
tu postmodu cotusu, et appositu sup locu mox icisa itestina colidat. xi. ad oes
punctiones et dolores oculor. Caseus caprinus recens sup locu ipositus oes punctiones
et dolores oculor sedat. et mulieri dolore capitis tollit. xii. ad febres quartanas. Lac
caprinu qd primo mulgit' quartanarijs leuiores facit euenire accessiones si p' edat
aut bibat an accessione. xiii. ad serpetu morsus. Si caprinu caseu cu origano
plage supposueris postea dabis ei bibe ipm lac cu origano et uino ciatis duob,
ul' trib, comistu mox liberabit'. Insup siquis lixiuiu biberit ipo ignorate mox ca
seu caprinu comedat et sanabit'. xiiii ad carbunculos. Si ex ictu capre qs lac ide
mulgeat mox ide dentes soluat et lac sepe sepi' faciat q multu ualet ad motioe
dentiu. xxvi. siqs catarida biberit. Rdex lac capre bibat et liberabit'. xvii. ad
oes pruriginės corp'. Si de lacte caprino corp' lauabis ipas prurigies mox extin
git. xviii. ad illos quib, minus ado semi fluit. et n nottatib. et q aquosu e. un
ex lac efficiat' ut plurimu mulieres. et ex talib, no capiunt. De lacte caprino cu
melle potatu bonu remediu e eis. xix. siqs a uipa morsus fuit. Si caprinu
lac des eis ut bibat frequtius et liberabut'. xx. ad eos qui epitide biberut. Lac
caprinu purum et calidu bibat et liberabit'. xxi. ad tinadas. i. ad pediculoso'. Ca
prinu lac aquatu q i illo e paulatim effundit'. et quicqd ibide e cedeverit postea
misceat'. et cu melle et salle deinde caput et corp' poptime cofricabis et liberabit'.
xxii. ad uetris solutone. Lac caprinu si talib, dabis bibe mox uentre strictu
dissoluet. s, siqs de eo plus biberit plenu' purgabit'. Gargarizatu et post
potu datu sepe' dolores tollit et i tumores. xxiii. ad ydropicos. De caprino
lacte supadiecto coagulo ut solet ide caseus fieri si ydropicis i potu dat' mox
liberabit'. xxiiii. siquis ueneniu sumpsit. Caprinu sanguine si dabis patienti
cu resina bibe et poleta factu. postmodo sup uentre ipositu sanat. tumino
sis et multu pdest. xxv. ad toxicu siqs biberit. Ita bibat' ut supdictu e s, si
ydropicis dat' i potu sine ipos iuunxeris q lepra uexat'. Ide caprinu epulu mi
sto cu eo andaracha et sup locu positu mox sine tormito sanat. xxvi ad s
pentu morsus. Ceroti factu de caprino sepo s, meli' e si p se ipm fuit remissu et
sup locu istillatu q pdest multu. Itu ad ide multu ualet si cu pice liqda cu
sulfure et cera sup locu fuit piectu. xxvii. ad furunculos. Sepu caprinu mistu
cu sale minuto et sup locu ipositu mox furunculo' discutit. xxviii. ad uetre

restringendum. Caprini sepum in sorbiciõe colatum mox uentrem claudet. Sed si fuerit super serbore aquam frigidam quam uice pro uentris solutione utuntur cum in aqua remittuit et
super lax addiderit polenta cimini aneti. pulegium et aceti. et mox colatum eis bi
bere dabis ad sorbendum. xxix. ad podagram frigidam curandam. De sepo capre ℥.
xvj. et sinapis ℥. iiij. simul mixtum et super locum linitum mox dolorem mirifice
tollit. xxx. ad ydropicos. Urinam luteum si ex eo ydropicus eminam dabis adiec
to spice vel pice obolum. Sed melius est luteum si fuerit pastillatus cum quidam in sua ues
sica siccant et in fumo et ad duos ciatos eidem admiscet uini tantundem et mox
bibere dent ipsis ydropicis. xxxj. ad aurium dolorem. Caprinum luteum cum mulsa in
auribus instillatum prodest multum. et si plus habuerint et sanabuntur uitiosi sed hoc fit cum
cornu caprino si suspenderit xx diebus. xxxij. ad menstrua deducenda. Si mulieribus
patientibus tere dabitur ut supradictum est mox menstrua deducentur. xxxiij ad lumbo
rum dolorem quantacumque fuerit uetusta infirmitas. Stercus caprinum quod est quasi faba super locum
linitum mox dolorem tollit. xxxiiij. ad articulorum dolorem. ad pigmatum et pa
rotidas. Simili modo stercus caprinum contritum et super loca linitum mox discutit. xxxv.
ad colericos. Si stercus caprinum pro nomine fuerit loco impositum multum colicis prodest.
xxxvj ad iliacos. Caprinum stercus cum aceto potatum mox iliacis multum
prodest. xxxvij. ad serpentium morsus. Caprinum stercus in uino decoctum et plage suppo
situm et oleo potum mox articulorum morbum sanat cum melle datum et etiam cancrum
et neruos uitiatos purgat. xxxviij. ad luxum et tumorem. Caprinum stercus
super locum impositum mox luxatis succurrit. nec patitur ibidem consurgere tumores.
xxxix. ad neruorum contractionem. Caprinum stercus si imponitur super locum mox ner
uos resoluet et in uexata articula et neruos confirmat. xl. si mulier aborsum
uoluerit facere. Caprinum stercus cum castoreo et mirra equis ponderibus commixtum et
comprehensum cum melle hac ratione efficiatur scilicet ut mulier que aborsum facere uoluerit inde
pillule fiant et una ex certis ponatur in os uulue et ex eo pessus latus suppo
xlj. ad carbunculum qui in membro uirili nascitur. Si stercus caprinum cum melle super locum
ponatur mox inde carbunculos discutit. xlij. ad alopitias. Si caprinum stercus
cum uino loco supponitur sedatur alopitijs mox debet tergi. xliij. infantibus a fantas
mate uexatis. Si caprinum stercus in panno fuerit inuolutum et infanti collo appensum
ualde bonum remedium est ipsis infantibus. xliiij. ut dentes albi fiant. Talum ca
prinum combustum et in pulueram redactum si de ipso puluere dentes confricabis mox can
didi dentes fiunt. xlv. ad caducos. Carnem caprinam que super rogum hominis mortu
um assatur si postmodum sumpserint. caducis optimum remedium est. sed ipsa caro
combusta cum aqua mox suspirationem ceruicam discutit. quam greca ebriada uo
cant. xlvj. ad alopitias. Caprine ungule combuste cum pice liquida compresse et loco
imposite alopitias sanant. et omnem uehementiorem efficaciam prestant hyrcos qui non capra
lacte solummodo auicedat.

huic fides nō adhibetur

De puero et puella uirgine· pa cura ē de puero ad albuginē oclor·

Pueri uirginis luteū si inde oclos unxis mox ipōs extenuat· Et si eleu coatū est & lacrimatoriū ni isanablē effiat· Sz aliq̄ ylantatē oclor & as pitudinē sedat· Igit & ipi lutei fecē si ipa fuīt sicca cantē aspitudinē sedat· Sz post unctōnez pellē eiauīt infusū illi auricl'e q̄ plus hīt remediū & est totius corporis· ij· ad puncturas ape uespe ul' scabronis· Si luteo ifitis locū fo ueas puctū ul' parsuz mox remediat· iij· ad podagrā· Primi capilli ipius pueri q a natiuitate fuīt nati si sb pedibz patiēti positi fuīt mox re mediabit· iiij· ut mulier nō ꝯcipiat Dens pueri qui sit annor vij· si iclu sus fuīt auro ul' argēto postmodū brachio ipi' mulieris fuīt appēsus cū egit de cetō effiat ut nō ꝯcipiat dū secū huit· v· ad elefantiā puerorum· Lu teū pueri si puer bibent mox liberabit & iapiēte elefātia mox emēdat· vj· si i caprino Luteū pdci pueri si fuīt cōtritū mox auriū ꝯsolidat·

vij· ut mulier cito ꝯcipiat· Infantis masc'li illd stercus cū natus fuīt qd pō emittit postmodū suppositus locis muliebris mox ꝯceptōnez faciat & pstat·

viij· ad canis morsuz· Infantis capilli cū aceto sup morsū iposti mox sine tumore sanat· & insup sup caput limiti oīa ulcera emēdant· ix· ad igiuniz dolorez· Inguinē reprimit q ea sbinde nā sua illa tetigerit· x· ad adē remediū· Si pollicez tuū i pede cū digito q iuxta illū ē alligauis mox mouēis· xj· ad omēs lippitudiēs oclor· Quacūqz lxō cura sua lauīt & deorsū ad pedes suos aquā deduxit ac de utraqz manu oclos ni tetigerit de ceto nō lippet· xij· ad calculosos· De uessica hoīs calculos exasos·i· crugica arte ꝯblatos post ex aceto ul' uino cato· y· si calculosis dabit aut illis qui ualde urinā fa ciūt & calculū frīcāt· ita ut urina fiat pz· sine tormīto· xiij· idē dtās fieri ad collū· Quia si ibidez fuīt suspēsus tardi sanat· xiiij· ut mulier cito pariat· Si hō ul' uir soluat seminatū p suū postea cā inde pangat dicēs· Ego desa explico te laborantē· xv· ad capitis ul' cor'is exulcerationēz & furfures· Luteus hōis admistus cū nitro & sup locū iposit' mox oīa supdcā uitia sanat· ad' xvj extenuādū callū de mēbro uirili· Luteus hominis uts fact' & ipositus sup locū mox callū de mēbro uirili extenuat & sanat si sepē sepi' foueat· ad' xvij expellēdas macl'as de facie a sole fcās aut aseratas· Si i luteo pueri lj bu lū fuīt maceratū & loco ipositū pfēe ipās macl'as astringit· xviij ad fluxū mlis· Idē faciat si locū ex eo luteo sepi' lauerit· xix· ad macl'as ifantiū q̄ na scit' i cor'· A racelle q̄ crustā ex luteo pdco duxit facte fuīt & cocte i bal neo postmodū cū ifantulū eo unxis mox oīa pdcā emēdabit· xx ad ꝯ ꝯbustū· Later fex ilinita i linteolo & sup locū iposita ꝯbusto pustula fit nō fiet sigē· & sili mō iposita sup ictū scorpionis mox illd sedat· xxj· ad canis rabidi morsū· Ex fece ipius pueri petia illinita & sup locū posita mox ab ipō morsu liberat si cū carbone uitis uiridis ꝯtrita & iposita fuīt· abluat' ē ꝯtinuo ille humor q ni exhibit· deinde eo curato delebit apponi ad lxe ut nō foueat cicatricē· xxij· ut mulier cito pariat· De luteo spadonis & tamariaj carbones

huic nō ē fidē adhibenda.

extincti et super locum limitis super pelliculam mulieris si brachio fuerit suspensa dextro mox efficiat ut mulier cum egerit non capiat. xxiij ad febres acerrimas. A vestigio spadonis descendentes a ianua si sustuleris quolibet dicat collo te ut ille quinis febribus liberetur et tunc nomina egroti ad cuius brachium suspensurus es ad illud loquens ad quod illud sustuleris. xxiiij ad canceromata. Stercus hominis combustum et in ulcera canceromatosa et insanabilia si aspergatur illud pro magno remedio utitur quod applicatur bovis. xxv ad febres tercianas. Stercus ipsius egri sinistra manu sublatum combinatur et postea in panno coraxio acia illigatur postmodum in sinistro brachio ante horam accessionis suspendatur et liberatur. xxvj ut mulier post partum sedi ceserit. De luteo hominis detur ut sublatus gustet statim secundas subsequuntur.

huic fides non adhibetur

non adhibetur fides

De Gatto sive gatta. Prima cura eius est ad capitis alopitiam.

Stercus gatte si cum sinapi equis ponderibus cum aceto contritum fuerit et capiti impositum mox alopitias sanat. ij ad profluvium mulieris post partum vel ex partu. Gatte stercus cum resina et rosis loco suppositum mox fluxum sedat et reprimit. iij si quis spinam deglutiverit. Stercus gatte bene contritum et illinitum faucibus mox sine difficultate exibit spina. iiij ad febres quartanas. Gatte stercus si cum ungula bubonis in collo vel brachio suspensum fuerit patientis post primam accessionem mox discutit quartanam. Sed videas ne festines illud soluere.

huic non adhibetur fides

De gliribus. Prima cura eius ad eos qui a paralisi temptantur. De adipe gliris optimum remedium est his qui a paralisi temptantur si de eo ungantur. ij ad claritatem oculorum. Si glires et mures simul combusti fuerint postea cinis eorum cum melle fuerit obliturus et die et mane de hoc oculos punge. iij ad idem sed aliter. Adipem ipsius gliris cum melle antiquo et opobalsamo equis ponderibus habens faciat egregie si quis de eo oculos suos inunxerit. iiij ad sonum excitandum illis qui non dormiunt. De adipe gliris si quis frontem vel tempora perunxerit statim ut voluerit dormiet.

De mustelis. pria cura ei ad elefantiacos. Si mustelā cōburis et de ei' cinere et sanguine eius i uinū cōmisceris mox ide limes patietez et curabitur.

De muribus. pa cura eoꝝ ē ad dolorē oculoꝝ. De capitibz muriū x. cū caudis x. cū melle cōmista et pro ligmate supta x. p. x. dies mox claritatē ocloꝝ reddit. ij. q' debet loiēs uti eoꝝ medicamīe. Debēt isimū nares cotidie linire. iij. cura. Ut capilli eoꝝ teneri cū uino ueti euulso a supcilio mox pilos ei' nō sinit crescere. iiij. ut mulier nō capiat. De muribz inuētibz cor exctuz. postmodum brachio dextro mulieris appensū. cū egerit nullo mō cōcipiet.

De aquila. pa cura ei' ē ad ocloꝝ suffusionē. Fel aquile cōmistū cū melle antiquo si inde oclos iunxis bn̄ tibi erit s; qdā illd p̄desse credūt q deo medicamito cū elebori albi drag. j. cū media mire tantitē melle antiq' postmoduz obtēpatū facies iūctionez. ij. cura ad sciatē. abarticulamita aqle exorti scva dez i lūboꝝ dolorē emēdat si nbis ītro dest' destioꝝ sinist'. iij. ad mliere' q nō cōcipuit ut capiat. Lapidē q filacteriū d' p̄gnātibz ēē lapidē qui i uentre ei' s. aquile aut i nido iuētus fuit q qdā nō eis animal s; poa' plumis q idigeat q uocat' et os cui' ui nom ht etloites.

De uulture · pa cura ei' ad effugandos serpentes · pēnas uulturis si cōbusseris et cinerē tecū hūis serpentes effugabis · ij · ad capitis dolorē · Os uultis de capite ei' suspēsū i collo patiētis mox dolorē capitis tollit · iij · ad idē · Idē facit si hūis cerebrū ei' cū unō cōmisceas cū oleo cedrino postmodū inde nares perunges · iiij · ut ad cōcubitū pratior sis · De uulture iecur siue iecur si partē ei' suspēsis aliqd i cātegrius alligatū suspēderis mox ad cōcubitū paratior eris · v · ad caducos · Iecur ipi' uulturis cū toto sanguie ipi' uulturis cōtritū sil' et p dies viij caducas dabis bibē liberabit' · vj · ad caliginē oculo͞r · Fel uulturis mixtum cū suco marrubij mox oēz caliginē oculo͞r discutit et icapiētez suffusioēz postmodū nō patit' isiste · vij · ad neruo͞r et articulo͞r dolorē · Adipē ipius uulturis et ei' uētrial' cū assūgia mixtus et ipositus oēz neruo͞r dolorē et articlo͞r tollit et i ipā articl'a ualde cōfortat · viij · ut nullū malū medicamētū tibi nocē possit nec latro nec serpens · n' fanta · Cor ipi' uulturis colligatū et i lupina pelle postmodū ipm i brachio tuo dext' liges si tecū ubiqz hūis mox nullū malū medicamētuz tibi nocē potit nec serpens nec latro nec ulla mala malicia alicui' n' i fantasma aliq sentiet cū quis p hēmū fatiet · ix ad ydropicos · Stercus uulturi' cū albore et stercore canis mixti · i · sextar' ij aqua cū eminis tribus maceratū p'ea colatū si dat' ydropicis bibē · i · ul' q aquā it' cutē hūit sparsis i potōne elilisphasias · s · drag' · iiij · hec magnū auit carne huāna pastū postmodū datū caducas mox ei' bonū remediū est · x · ad uessatos · It' pissatos sb pectore ei' cera oblitū ita ut liquorē capiat si sibi dederis cotidie bibē mox uiuescit · pdest i uexatis · xj ad difficil'e patiētes · pēnas uulturis si pedibz mulieris sbiecers mox effiat ut mulier sine dolore partū emittat · xij · ad os qd male redolet · Quicūqz de pēna siue cū pena uulturis dentes suos p'gauit sepi' os tibi male olebit · xiij · ad pediculosos · q' greca pririasiz dīt · De uulturino uino medullā ei' excasā si dabis bibē cū uino patiētibz mox curabit'.

De acceptrice ul' austure ·

De acceptore siue austure

pa cura ei' ad caliginez oculo͞r

Acceptor siue austur i olō sucino decoct' iunctio eidez oculis iiecta caliginez discutit ·

De gruibus. pa cura eius ad duritiã 7 collectiões corporis. De adipe ipi' gruis cũ
adipe ansino remissũ 7 sup locũ positũ mox locoꝝ 7 collectiõnũ duritias emdat.
ij. ut m'lier de uiro cõcipiat q̃ iã nõ cõcepit. Sinacopa dĩ q̃ cerebrũ gruis
cũ adipe ansino 7 leonis drag. iij. mirre 7 folio obolo si h̃ oĩa reponat' i ua
se argenteo. l' uitreo. p'z. cũ necesse fuit uir mãe cũ egerẽ uolũt nãz suã h'
merit an̄ coytũ ita ut possit m'lier cõcipe mox cõcipiet q̃ cõcipẽ nõ ꝯsueuẽat.

De podice. pa cura eius ad morbũ regiuz.
Cerebrũ podicis cũ trib; ciatis uini boni
si patiẽti bibẽ dabis mox mirifice mor
bũ regiũ curat. .i. ij. ad icipiẽtẽ calig
ginẽ ocl'oꝝ 7 suffocatiõez 7 leucõata.
Hec ig' cõpositio uera ẽ 7 uehemẽs q̃
quidẽ freq̃t' nos ipi temptauim' face
et expti sum'. Fel podicis s. ipa uessicula quisqs eã hũit 7 cũ ea cõmisces
opobalsamũ ciatũ unũ 7 celidonie ciatũ dimidiuz h̃ oĩa i unũ cõmisceas 7
cõteres diligẽt'. postmodũ illõ reponas i uase. de stagno ul' argẽto. deni cuz
necesse fuũt patietez iungas mox miraberis effcũ eius. Et h̃ quidẽ p'sus nõ ui
deat s; tñ pupillã ei' itegrã hẽat mox sine difficultate curabit'. Et hec nos ipi
freq̃t' temptauim' 7 expti sumus.

De coruo. ꝑa cura ei' ad capillos denigrandos. Ouū corui capillos hac rone
infitiet. nā diffundit' ouū i uasculo cyprino 7 tā diu moueat' donec mutet colo
rē. deide radat' 7 caput ide liniat' donec ouū cōsumet'. Debebit ꝗ̄ tandiu
oleū i ore tenere donec sic crescat ne dentes pp hoc nigrescāt. deide cap' alli
get 7 post quartū die ipm dissoluat. Et totū hoc fit ne capilli cani de cetō
ibide crescāt. ij. ad porcos mansuetos faciētes 7 te sequi. Cerebrū corui cū
pane collectū si porcis ul' scrofis ad manducādū dederis mox ubiqꝫ seq'n t'
te. iij. ad tussi' ifantū. Stercus corui cū lana collectū si ifanti talit' tussiēti co
medere dederis. l' tetigerit mox remediabit'. iiij. ad tollēdū dolorē dentiū. In
sup si cauo denti stcus corui ifusū fuit. siue si sup eū posuis mox dente ru
pit 7 ꝗ̄ dolore tollit.

De Gallo. ꝑa cura ei' ad aranei morsū. Cerebrū galli cū posca potatū abiecto
cū eo pipe. mox ab araneoꝝ morsu liberat'. Itē qcūqꝫ a uipa morsu' siue ꝑ
cussus fuit cerebrū galli cū uino potatū mox libeāt. ij. ad cicatices 7 leucōmata
curādas. De sanguie exīm̄bāno ꝗ cerebrū cōtinet 7 chelāgemie cicatices oclis
ualde extenuat. sꝫ si de eo se unxit aꝫ addit' 7 i cōpōnēꝫ ꝗ fiūt ad suffoca
tione siue suffusioēꝫ 7 leucomata. iij. ad caducos curādos. Testiculos galli
potatos cū aqua 7 lacte si ieiuno dabis bibe postea abstineat se a uino x
dieb; mox curabit' 7 ꝗ̄ caducas boni remediū est. Debent' isup ꝑcti testi
culi sicca postmodū resuari 7 cū necesse fiūnt ꝯtinuo sūmat'. sꝫ ꝑea potati cū
uino efficiūt ut qui pl' uolūt sine iniuria bibant. iiij. ad cōcubitū excitandū.
Testiculi galli cū adipe anserine si i pelle arietis i brachio dextro postea sus
pensi fiūnt mox ꝯcubitū excitāt. sꝫ postmodū suppositis lecto cū sanguine
ip' mox efficiūt ne cōcubāt sil' ꝗ i ipo lecto iacent. v. ad aurium successione'.
Ventriculi galli pulli sine illa pellicula ꝗ est it'nseca' cū uino trita 7 i auribꝫ
siccta mox auricularū successioēꝫ enidat. vj. ad stringēdū uētrē. Spuis pul
li galli de eidē mēbranica cū tolle oleo si patiēti dederis mox uētrē recludit
dit ꝑm' oēꝫ humorē exsiccat. utiqꝫ 7 illō si tussiētes edent' mox excreāt. vij.
ad calculosos. Cortex potata eodē mō ut sup' calculosis ē optimū remediū.
nā frāgit lapidē 7 foras ꝑea emittit. viij. ut ius ueteli Galli potat' soluat
uētrē. Si iniusis i uetrē ei' de sale. drag. vj. 7 si cū decoto hoc illō coxis potis

pro sale ibidem mitte sardania ut cribru x. sticu simili modo fem si de sale nimis ad
ictus q suprdictu e mox pelaru erit ei remediu his q pp cibitu bibernt.
ix. ad canis morsum et furunculum. Stercus galli rufi sup locu iposita cu aceto
mox curat et sanat et furunculos dissoluit et emendat. xi. ad sedandum capi
tis dolorem. Si qs gallinaceu ad os suu tenuit his q dolore patiunt et post
triduo penas ei salsas et i linteolo aliquo alligata ad ceruice ul collum appensa por
tauit mox sanabit. insup et stercus ei oia uasa fictilia fracta consolidat.

De gallina. pa cura ei ad punctone oculorum.
Ouu galline mollissimu omibz e habere
punctonibz oculorum et dolore cu albumen
ifusu i oculis mox punctones et dolores
sedat. ii. ad lacrimas restringedas.
Est et alia cura qr cu lana misti et cu thuris mana postmodum cu lana illud
desup typoribz iponas hec medicamen lacrimas cotinet et puocat somnu si ibide exi
guu olei adiaas. iii. ad tussim expellendam. Ouu sorbile obustu mox datu
tussietibz optimu remediu. iiii. ad ide. It ide ouu sorbile adiecto cu eo de sul
fure et uino cocleano uno maxie ifatibz tussietibz multu pdest. v. ad igne
sacru. De ouo crudo linias corp et maxie ubi feruor ifirmitatis e. et illud sup
folui iponas et curabit. vi. ad pruriginem oculorum. Oua galline comista cu oleo
cedrino et oleo coi et lentis polline ad pruriginem mltu pdest. vii. ad diffi
cile parientes. Oua duo cu pusillo rute et cu aneto et cimino mista da u mu
lieri paries bibat bn cotritu po et pariet. viii. ad turminosos. Ouu ifudas
i uas ac illud potaui oui oleo plenu simili mo adiaas. et de cortice pini drag
dimidia et de rosa sicca cu drag mellis obol x. cu uino oia comiscebis
et cu eode uase ponas cinere calidu ut bn ferueat. et cu cepit ferue statim
illud cotheas postmodu illud bibe dabis patienti cu icepit tunimibz laborare.
mox uelociter sanat. si iuetata ipa ifirma ualde tarda. ix. ad pfluxu mu
lieris. Galline ouu totu coburas postea i uino misti si illud i lecto lineus
mltum pdest. x. ad oes tumores. ad igne sacru et ad egritudies q aliqn i
pedibz nascit. Albu duorum ouorum cu cerusa drag ii et mire pusillu isil
terat postmodum inde corp liniat mox sumia re expiens. xi. ad filu q pp so
le nascit. Oua macerata i aceto ita ut potam ee osuptu mox mbrana ap
ta apparet ita ut tatu albu ee effluat iqtu adiat farina et pollinis. ita q
sanguinem tinixe. et de thuris gra. deni h oia ita simil i uino cu melle oplendant
postmodum inde liniat facie si est insinatori corporis teste se. xii. ad insinua

tocius corporis. Albu͂ ouor͂ inusma si eu͂ cu͂ duob3 sextarijs fabe fresē ul' fusse ⁊ fricti͂ p'ea i͂ sole siccati͂ mulieris ē remediu͂ h' oui sbtilitas. Itē albu͂ ouor͂ si cu͂ calce fiu͂t misti͂ ualde uasa uitrea cōsolidat. xiij. ad dolorē mulier͂ i͂ nata. Ouu͂ decocti͂ cu͂ exiguo lacte ⁊ croco postmod3 i͂ lana ponitur ⁊ i͂ loco muliebri inducti͂ ⁊ iposit͂ mire sedat dolorē ei'. xiiij. ad idē. Si albu͂ oui cu͂ passo ⁊ rosa cōmixti͂ ⁊ i͂ lana collecti͂ mox ad idē3 facit. Idē oui͂ ut supdicti͂ ē feīn postea cu͂ lana illiniti͂ ⁊ positi͂ idē facit. xv. ad oēs dolorē ⁊ tumorē3. Oua cōmista cu͂ se mine apij ⁊ polēta ⁊ aq̄a mulsa ⁊ postmod3 sup locu͂ iposita mire faciu͂t. Itē oui͂ aliq̄ntulu͂ tepefcīn ad tussi3 multu͂ ualet si supsis eu͂ ieiuno stoāco. xvj. ad loca mulier͂ ⁊ aucellar͂. Ouu͂ crudu͂ si aliq̄ntulu͂ osorbeat' arsurā stomaci ⁊ siti͂ cōpescit. xvij. ad arsurā stoāci ⁊ siti͂ sedādā3. S3 dabunt' oua q̄nq̄. s. uitel li crudi ⁊ admisti cu͂ trib3 ciatis uini mox ip3 sanguinē3 sistit ⁊ sedat. xviij. ad eos qui sanguinē3 excreāt. Vitellu͂ oui cu͂ aqua decocti͂ p se ⁊ sup locu͂ liuoris ul' tumoris iposit͂ mox ipōs discutit ⁊ tollit. xix. ad oēs liuores ⁊ tumorē. An duas horas q̄3 comedē debeat soluti͂ uitellu͂ oui decocti͂ cu͂ uini emina ⁊ ex oleo ī emina una sup aspsa polēta mox illō ieiuno stoāco edat multu͂ pdest. xx. ad eos qui cibu͂ nō retinēt. Qui potatu͂ cōtinet si cu͂ oleo mirtino tritu3 fiu͂t. postmodu͂ i͂ locu͂ mulier͂ apposit͂ i͂ modu͂ pessi mox medet'. xxj. ad supflu uiu3. Galline adeps hu͂tib3 pustulas si oculis ei' supposita fiu͂t pustulas re pmit mulis. xxij. ad pustulas oclor͂. Si pedes galline a genib3 suis fiu͂nt excisi ⁊ postea decocti. p3. dati cu͂ sale ⁊ oleo comedē mox dolorē colli tollunt. xxiij. ad colli dolorē3. Stercus galline sup locu͂ ponitur ⁊ liniti͂ mox ad pūio nis ⁊ scorpionis ict' multu͂ pdest. xxiiij. ad puniones ⁊ scorpionu͂ ictus.

De coluba. pma cura ei' ad spēti morsus. Coluba uiua et scisa ⁊ morsui apposita op time medet'. ij. ad suffusionē sanguis in oclis ex aliqua re. Sanguis colube re cens si i͂ oclis fiu͂t ifusus cu͂ bubīne ul' ul' pecia linea sanguinē3 idē extrahit ⁊ me det'. debet' p'o sanguis colube sup lanula opim. S3 sanguis colube cu͂ melle decoctu͂ postmod3 sup oclos positus ualde pficit ⁊ medet'. iij. ad sanguinē3 pfluētē3. Sanguis colube qui mibranu͂ ce rebri cōtinet sanguinē3 fluitātē3 mox retinet. iiij. ad oēs duritia' corporis. Ster cus colube h't uirtutes ⁊ uires q3 oēs duritias corporis discutit si sup locu͂ i͂ ungat' l' ponat' ⁊ ī omēs tumores exsiccat. Io admisceas ei oleu͂ ponit. ad pdcā facienda. Anc ī. qdā q si arca corticē uitis decoris aleie ⁊ siccare humo

re suppuracioni nec nasci potuit vestiole i ipis cortabz ut solent.

De ansere. p̄a cura ei' si i aures alit' aqua itroierit

O E adipe anserino cū suco de cepis bn̄ cōmisto. deide i aure ifūderis i quē aqua ip̄a introierit mox ip̄az cōsumit extrahit 7 sanat. ij. ad angue remediuz. fel ansinū cū melle misti 7 cū mola oterns ac ide locū lines 7 curabit eum.

De irudinibz. p̄a cura ei' ad tussella' 7 faucuū dolores.

Genus irudinis est illō. q esca uentri passerū pulli adducit. pulli eaz si fuerit cōbusti 7 de cinere eaz fauces patiētis iunxis mox medet'. ij. ad oīa uulnera lingue 7 labioz. irundines cū melle 7 mulso decocte p̄m' h' ligue uulneribz 7 labioz opposite mirifice sanāt. iij. ad ungulā curādaz. Si pulli irūdinū cōbusti fiūnt bn̄ i olla noua ille cinis i ungula ocli aspsus mox eā retrocedere faciat.

Explicit liber mediane platonis de curis aīaliuz 7 auiuz feliciter

Prima herba. Nomen proprie herbe echinum latini uocant ea ea spina alba. arabes bedeguard ul' bevard. diag(oride)s achatisleuce. stefanus achatale. Nascitur que i locis montuosis et lapidosis. et habet folia silia came leonti albe sed teneriora et albiora ac spissiora et spinosa. habet caule duobus cubitis longum et digiti grossitudine ul' aliquantulum amplius subpalmidum. al' subalbidum ul' stipitem uero cauum. In capite uero eius sunt globi quidam satis spinosi echino marino siue ericio silis. et ex ipsis flos purpureus emittitur in quo est eius semen sille cardui et aliquantulum rotundius et minutius. Sed herba radix tusa et cribrata ad modum speciei si de puluere eius coclearia duo al' unum cum aqua potata ualet ad i scripta. et cum polenta dabitur uice cataplasmatis apposita mox liuores aufert. et decoctio eius dolorem dentium sedat si in ore teneatur. Et infantibus qui spasmum patiuntur semen eius contritum et cum aqua calidum potui datum mox subuenit. Eadem que potio etiam aduersus serpentum morsus multum prodest que et si homines suspensam eam secum habuerint mox serpentes effugat. herba echinum ualet ad emoptoicos cyliacos. stomaticos. ad prouocandum urinam. ad liuores auferendos. ad dolores dentium sedandos. ad spasmum infantium. ad morsum serpentum et ad serpentes effugandos perfectissime operatur

i. fluxum uentris ex sto(maco) patientes

Cij. herba buglossa. Buglossa dicitur ex eo quod habet folia aspera in modum lingue bubale. Sed hanc herbam quidam sibullum uocavit. Habet igitur folia aspera et obscura et tersa. Hec herba in vino missa yllaritatem convivii induat. Sed in cibum decocta pro olere sumitur sive cruda pro condimento est. Hec herba s. bugullosa multum facit ad yllaritatem conviviis.

Ciij. nomen herbe achantum. Nascitur in locis amenis et asseris. Alij dicunt melafilon. Alij dicunt pederon. lata paulo maiora lactuce et habet et caulem lenem cubitorum duorum ... necnon in petrosis. Herba ista habet folia scissa sicut eruca ...

Nascitur in locis amenis et aquosis lata paulo maiora lactuce et habet et caulem lenem cubitorum duorum gitti sed in superiori parte usque ad summum longa inter que nascitur semina in eis sunt albi qui inde eniguntur. Sed capite sunt stiles moles et flagide et glutino aceti contusa valet ad omnem combusturam et luxationes pro cataplasmate super locum imposita sanat. Sed cum aqua calida potata mox ventrem ...

Alij dicunt melafilon. Alij dicunt pederon. necnon in petrosis. Herba ista habet folia scissa sicut eruca. uiriditas nigra. in longitudine et grossum ad modum digiti ... minimum habet folia minuta in capite modum psittaciorum et ex quibus flores ipsius herbe est tirso similis. Radices eius se longe anguste ad facem urente. Herba ... et sicca et cribrata postmodum et monet tisicos quoque et eos qui spasmi patiuntur vel quibus alique vene intrinsecus aliquando crepuerunt. Similiter austa mire sanat.

Ciiij nus hbe helilifacos. siue saluia

Ex dca hba multos ex uno cespite stipites mittit 7 ramos albidos. nā hȝt
folia silia mali cydonei n͞i qȝ sūt angustiora. 7 ꝑ longiora. 7 aspa odore
suaui 7 g͞ui. Nascit' qȝ i locis aspis. Si decoctio ei' potata fu͞it mox urinā 7
mēstrua 7 fetus mouet. 7 ꝑ pastinace marine siqs ab ea pcussꝰ fu͞it ur
cais inde excludit. ac eadē aqua linteolis ifusis 7 supposita sanguinē rece
tuȝ uulnez sistit. 7 isup ueteȝ sernoꝝ morsus īde putrediēs exhaurit 7 cu
rat atqȝ hulcosinos siml' curat glutiāt. 7 ꝑ i uino decocta pruriginē de m͞
bro uirili siue utriusqȝ sexus sedat. Herba saluia urinā 7 mēstrua 7 fetꝰ
mouet. Pastinace marine pcussio ei' curat sanguinē de uulneribȝ sistit. 7
ueteēs sernoꝝ morsꝰ 7 omēs putrediēs purgat. hulcosinos glutiāt. pru
riginē utriusqȝ sexꝰ mirifice sedat.

Cv. nus hbe Ciminum.

Ciminon. qđ latini Ciminuȝ uocāt. nā Cimini
stoāco ualde utile est uirtutē hȝt siccatoriā 7 stiticā si i
oleo elixat' 7 ipā decoctio si p clistere iiecta fu͞it mox
itestinoꝝ tortōnes 7 iflatōnes sedat. sili mō 7 semi ipiꝰ
i oleo coctū 7 sup locū ipositū 7 furfuribȝ admistū 7 ꝑ cū
isclū sil' calefcm ut p cataplasmate uētris ponat' sanat
tumoēs qȝ 7 feruores ceftuȝ cū uua passa tritū siue cū
fabe pollice ul' ceroto mox curat. Humores sanguineos ex nālibȝ mulieꝝ
manantes. Necnō 7 sanguinē de naribȝ pfluētē sistit. pallorē qȝ corporis
ꝑ ifundit ul' cutis subicē fu͞it positū ul' potatuȝ.

Ky. n.ª h̄be Camelleon.

Nam a quib;dā uiā uocat' ex eo q̄ et ī medio q̄ltxanu rotūdū 7 spīno rib; uestit'. semē h̄t albū 7 radicē al ul' puluis ei' cū uino ul' aqua euiga tos eiat. Cuiusdē drag. j. cū uino ca h̄ba cancē ui h̄t quā tiriaca. et decoc tem urine tollit 7 soluit. H̄ba Camel leon. Herba cameleon lubricos latos deduat. ydropicos desiccat. uin uit 7 uisū mirabilit' exacuit.

ius gignat. h̄t nāq; folia aspa sur generat q est pū purei' flo bā 7 aurata suauis hui' radias nū decoctū fiūt mox lūbricos' la ta mox ydropicū desiccat. Poci tio ei' si fiūt potata 7 difficulta tiriace h̄t. urine difficultatē sol

Cvij. n. h'be Serpillos quā serpillū uocant.

v. a. calefactiuā.

Nam dī q radices p'cē h'be longe undiq3 s'pnit quā latini s'pillū uocāt. h't
nāq3 uirtutē t'ematica s3 h' gn'a sūt duo. unū ē i ortis nascit'. aliud i mon
tib3 saxosis q ē efficac' ad oē3 medicinā. h'mōi tūsi 7 sicu pulu' cū aq' calida
potui data mox mēstrua mouet urinas prouocat tōtiōes q3 7 lentigiēs uisceu
atq3 omētou ruptōnes doloresq3 icaneu mox sanat. Jdē 7 p'stat suui' ei' iu
idis h'be exp'ssius 7 pot' adu'sus ictus s'pentū p'dest. 7 nō solū potata s3 7 uul
nerib3 iposita. Jtē ipa h'ba cū aceto 7 oleo rosato sil' decocta mox dolorē capi
tis mitigat si caput ex eadē decoctiōe sepi' foueat' q quidē frenetias 7 litar
gias prodest. Et his qui sanguiē3 uomūt p'luīnē ei' drag. iiij. i. xij. scrupu
los cū uino si biberit. Herba serpillu3 mēstrua mouet urinā prouocat tor
tiones 7 lentigiēs uisceu omentou 7 ruptis p'dest. Jcaneu dolorē3 sanat
s'pentū ictu' sanat ul' curat. capitis dolorē sedat. frenetias 7 litargias
ualet. 7 sanguiē3 uomitibus sistit

Cviij. n. h'be Camedrū siue Camedreos.

Nascit' i locis asp'is siue petrosis. Nā de una
radice m'lti rami unū cespitē colūt breuis 7 mi
nuta ē folijs p'uis 7 iasis cū flore p'uo 7 rubeo s3 ē
natē teremātice s3 eo tp'e colligēda ē qn ē i flore ul'
cruce. Suui' ei' exp'ssus 7 decoct' m'ltū p'dest si bibat'
l' 7 diligent' trite catapotia his qui aliq' actu ictu
omīta aliqn sibi uitiauerīt tussiētib3. s. 7 splenē duru h'ntib3 ul' q urinā aliqn
cū dolore 7 difficultate emittūt ydropicas sapiētib3. p'sūt mēstrua q3 euo
cāt. 7 fetū mortuū i matricib3. Splenē q3 si cū aceto accipiat' mox extenuat
7 s'pentū morsib3 supposita. Jdeo p'dcā h'ba siue cū uino siue cū aq' potata
fuit m'ltū p'dest 7 si fuit cōmista cū melle ueti q3 mox ueta ulcera totalit'
p'gat 7 sanat. s3 trita cū oleo diligēt' 7 oculi' iposita mox ide caligiē3 extigit
7 discutit.

LIX. Nomen herbe pedicte peliganos. Sive eloma vel mitoro
telam. Predicta herba habet ramulos tenues et multos et molles et geniculata est et
super terram valde diffundit ut quasi gramen. Folia habet quasi rute similia sed aliquantulum
et molliora sed in suis foliis singulis semen suum continet. Et habet florem album et roseum.
Signata est constrictoria et stiptica. Succus eius herbe expressus et mixtus cum vino
mero equis ponderibus et potatus mox medetur. Valet namque emptoicas et solu
tionibus ventris celiacis et qui urinam difficiliter faciunt. Valet et ad suspensum mor
sus quia ad hoc efficax auxilium prestat. Paudiacis quoque febribus si ante eius accessio
nem bibatur plurimum sibi prodest. Mulierum vero quarum genitalia humorem stillant
succus eius purus cum lana suppositus mox fluxum cohercet. Auribus quoque do
loribus vel sanie manantibus intus instillatus mox opem velocissimam prestat. Decoc
tio namque ipsius herbe cum melle permista vel cera membrorum virilium si per cutem infun
datur mox sanat. Folia vero eius contrita et stomaco apposita in fervorem eius extin
guit et vomitibus sanguinis valde prodest. Et insuper vulnera recentia salubriter
sanat. Et ignem sacrum mire persanat. Herba peliganos. Valet emptoicis
ad ventris solutionem celiacis pericilias febribus prodest. Ad tumores fluxum in
genitalibus mulieribus reprimit. Doloribus aurium subvenit. Membrorum virilium ulce
ra curat. Stomaci fervorem reprimit. Sanguinem vomitibus restringit. Vulnera recen
tia curat. Et ignem sacrum sanat.

Cx. nᵐ herbe sansucon .i. maiorana

Sꝫ etiã latini sansucon dĩnt qꝛ multos ramulos p t'rã spit qꝛ rotũda nepite silia ẽ 7 odoris uł' t'minatice. Sꝫ decoctio ei' pota 7 ad itestinoꝝ tortõneꝫ pꝺest. fo mista i collectõibꝫ iponũt' mox

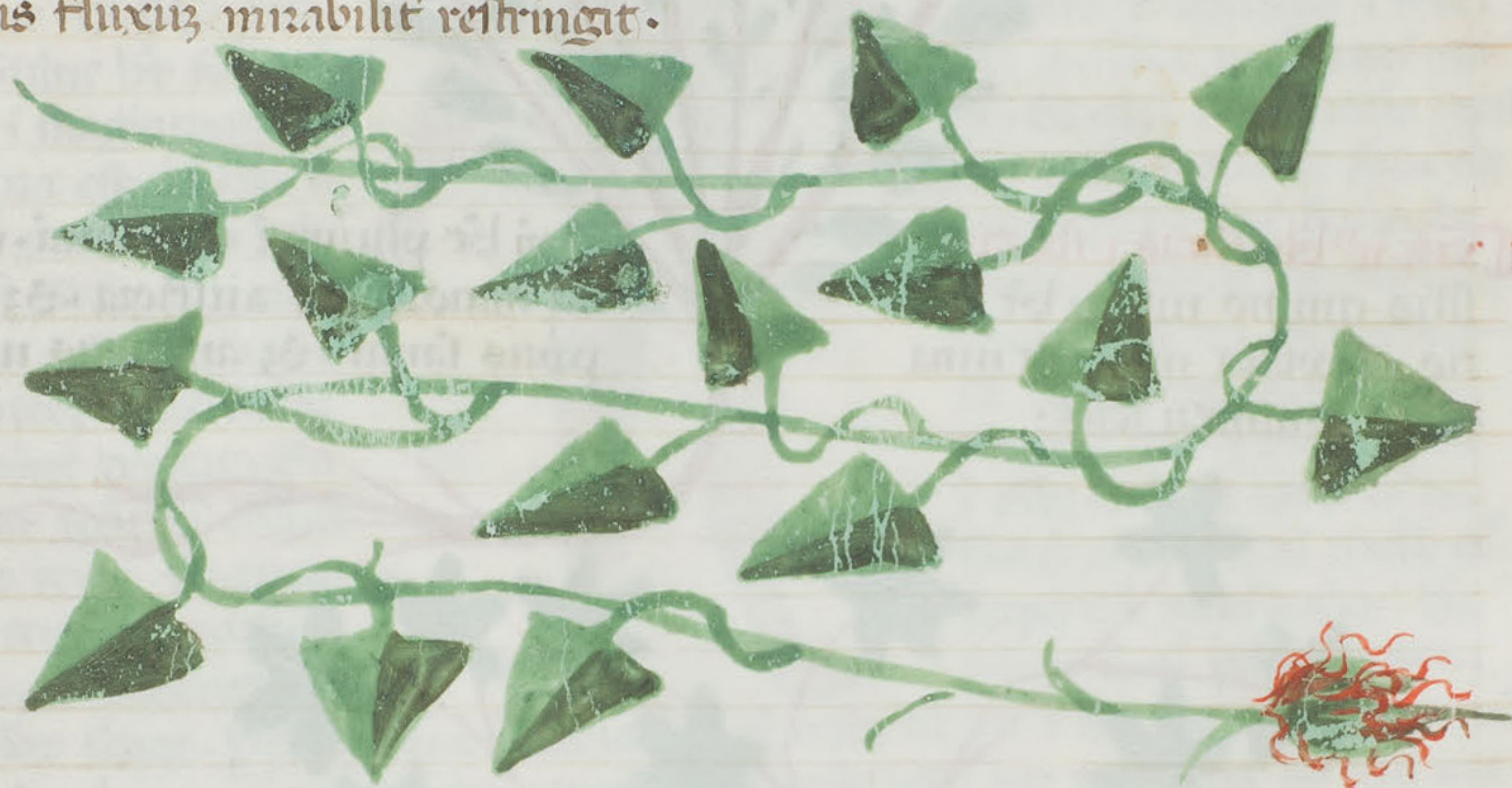
herbe 7 amaracos dĩ herba sicue folia hꝫt molia 7 lanosa at boni uirtutẽ hꝫt t'minatẽ ta p'o ydropisiꝫ re p'mit lia ei' sicca 7 trita' cũ melle eas rũpit. Uerẽdis mulieꝛ

sbiecta mox mẽstrua puocat. Ictũ scorpionuꝫ cũ sale 7 aceto trita ꝯ iplast' apposita ualde sanat. tusa atqꝫ ceroto mista articlis luxatis mltuꝫ pꝺest. fer uores et tumores ocloꝝ cũ poleta mista 7 pro cataplasmate iposita mox mitigat. ydropẽ icipiẽtẽ re p'mit. urine difficltati pꝺest itestinoꝝ tortõnẽ curat collectõnes rũpit mẽstrua mouet. scorpionũ ictus sanat. articli' luxatis ualet 7 ocloꝝ tumores 7 feruore' ualde mitigat.

Cxi. nᵐ herbe Cestres .l. cestrus .i. sempuiua.

Cxi. n^s. h^be Cestres diat^r. Dicta q̄ supiumi q^z casdez sterȩgestres h^t q̄h^t caules cubitales ī grossitudine digiti 7 suculētos h^t 7 folia pinguia ī lō gitudine digitor̄ figula ē lingue. Nascit^r ī locis mōtuosis ul' ī maceriis h^t 7 uirtutē frigidā. 7 est stitica. S^z trita sola siue cū polenta ignē sacrū sa nat putrediēs corporis 7 oclor̄ feruores 7 corporis usturas ac impetū poda gre mox placat. Sucus eius cū oleo rosato cōmistus 7 capiti īfusus do lorez capitis sedat. Et īcipiētes frigescē. S^z pot^r uel uomit^r dolente calido cū uino potat^r mox ↄtra morsuz spalagionis facit. Insup 7 dissinterias 7 lu bricosis multū pdest. Solus ig^r sucus ei^r uerēdis mulierib^z subiect^r mox hu moris fluxuz mirabilit^r restringit.

Cxii. n^s. h^be. Aristolochia rotūda. Dicim^r q^r mulierib^z fetis multuz pdest. nā decoc tio ei^r sup sexuz. l' sella prostrat^r suo bn̄ficio uaporē matricas expgat. S^z h^z h^be gnā sūt duo. unū q^d d^r longū q^d q^dē ē masculuz a^a rotūdū. h^t 7 folia edere silia. 7 ē boni odoris. S^z cū quadā austitate florē h^t albū 7 radi cē rotundā q^r rapā longā. S^z q^ē ē mascl's h^t florē ppureū s^z folia lōgiorā 7 ī radicē magis longā. Folia h^z h^be trita 7 uentri apposita ↄ morsū ser pentis medet^r. Ite bn̄ficiū pstat radix ei^r tūsa si ex puluerē ei^r bibat^r cū uino drag. i. Idē modo^r radicas ut sup cū pipe 7 mirra cū aq^a calida potui datus 7 ipāz matricez pgat ac fetū de uentre discutit. Illa radix pdcte h^be q^ē est rotunda ut alia ī oibus bn̄ficiū pstat 7 adiuuat. Preterea suspiriosos 7 sin gultiētes 7 spleneticos 7 ad eos qui iā omita rupint latus dolens cū aq^a calida dū taxat accepta eadez eī uulnerib^z apposita. Sudes sagittas 7 ossa fracta mox euocat 7 putrediēs oēs circūcidit. Sordida q^z uulnia pur gat. Caua nō replet cū melle 7 ordeo mista. eandē 7 pruritē dentiū 7 gi giuar̄ pgat.

Cxiiij. n^m herbe sticas .i. sticados

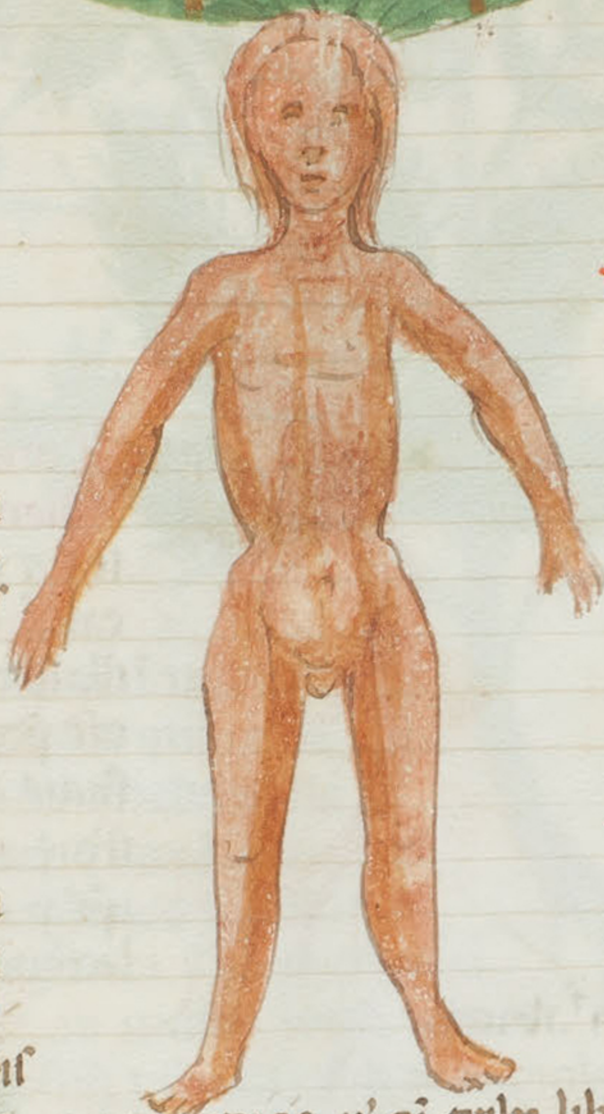
siliis cimino nisi q(uod) h(abe)t fo ... sem(en) h(abe)t plurimu(m) (et) minutu(m). ip(s)a e(st)
tio ei(us) potata mox o(mn)ia uitia ... lia maiora (et) i(n) austriora. S(ed) dexx
rimu(m) admisceri solet. ... p(e)c(t)oris sanat. S(ed) antitedis ut plu

Cxiiij. n^m herbe adiantos .u(e)l politricos siue gallitricos. H(ec) h(er)ba h(abe)t

folia coriandro silia cau ... lem nigru(m) (et) longu(m) duob(us) p(ro)stamus
nec flore(m) nec semi(n) h(abe)t. ... Radix ei(us) i(n)utilis e(st). Decoctio ip(s)i(us) h(er)be
potata suspiriosis (et) icte ... ricis (et) qui difficult(er) urina(m) faciunt
adiuuat menstrua mo ... uet. (et) calculos uessice sicat fluxu(m)
uentris sistit. S(ed) trita cu(m) ... uino. et ide(m) cataplasmate i(m)posito sto
maco ualet. canis morsu(m) ... (et) s(er)pentiu(m) medet(ur). Alopitias q(ue) uestit.
Scriades dissoluit. p(er)ftri ... ras (et) acbor de capite asfigit. S(ed) tri
ta (et) co(m)mista cu(m) lixiuo (et) ... laudano (et) oleo mirtino (et) liliaco (et)
i(n) uino mox capillos eade(m) ... tes (con)firmat si inde caput lauerit.
Ide(m) facit si ip(s)a(m) cu(m) uino (et) lixiuio sil(vestr)e coquat(ur) si ex eade(m) p(er)ea cap(u)t lanet(ur).

C.xv. N. isti herbe dr. Man dragora femina.

plerique siue plurimi
uocant. h' herbe gn̄a
masculus h't folia al
iora i magtudine ma
q3 una est. h' herbe fo
mltū p̄cest n° nō 7 alis
mltū p̄cest eādē coll'e
soluit 7 spargit. Ext
tez diebz leuit' isirica
ceratōne detgit. Ea
suata ipāz ui exendi
aceto trita 7 ignem
oleo trita 9 morsū s
siē aqua clxeradis dis

apollinarē siue malū tre
st duo .s. masc'ls 7 feīa.
ba maiora mal'. ytidē ma
li. Sz aura siue matia utris
lia recēta oculoz feruōibz
uulneribz i suis feruoribz
tionē omēsq3 duritia' mox
eadē stigmata corpoz sep
ta mox sine aliqua exul
demq3 i sale 7 diuti' i ore
i oibz h't. Sz radix ei' aiz
sacrū curat. ß cū melle ul'
serpenti mltū ualet. Sz
soluit ß cū polēta dolorez

articl'oz sedat. P̄terea cortex radicas ei' cū tribz libris 7 sex cōgiis de uino dul
ci a'plxrā mittit' 7 postmodū reponat' ut postmodū pro mediana ad usū ma
turescat ita dūtaxat ut necesse fuit ex eodez uino tres ciatos uncia' iuj. 7
7 semiuncia patiētibz bibēdū det'. dat' 7 illis quoz corp' p mala' cura' secādū ē
ita ut tales potōnes opāti dolorē secature tales nō sentiāt. Sz mala ipī' aut
sucū i oleo bn̄ madefaciat' ul' postea edat' 7 mox soporē torporēq3 ut uocē aufe
rat faciūt. Sucus q3 ex cortice ei' tre 7 radicas suas expssus i uase fictili ad
ignē ul' solē sui leui igtulo coquat' ita ut cū coqt' assidue agitet' donec in
crassitudinē mellis duemat 7 postmōz coactatū ad usū mediane reponat'.
Radices uō ei' sicte i pluribz usibz resuet' q2 ualde profiture st' ad feruōes
ocl'oz. ad quoscūq3 feruores uulneŕ. ad duritias 7 oēs coll'ctōnes stati spgē
das ualet. ad ignē 7 ad morsū spentis ad clauiadas 7 ad articl'oz dolōes. hec
igr' herba accipit' ut qui talit' secat' nullaten' se sentiat.

xvj. n.us h(er)be Thalaphi(us) ... p(e)s nastruci. Alii sc(ilicet) thelapi h(abe)t folia angu(sti) saissa i(n) t(er)ra satis fluctua (...)spitamis (et) flore(m) i(n) capite tum semen ei(us) nasci(tur). Est (et) e(st) amari saporis. Cui(us) ciati potatus p(ro) fella p(er) uomitu(m) expellit. Et iectio mulier(um) potat(us) uomet. Sol(...)ne mulier(um) pregnantium abiat. ul(tra) m(...)ra. ul(tra) talipso(...) l(...) tlapsiu(m). dalion (id est) p(e)s gallinaceus. H(er)ba (...)sta (et) ad modu(m) digiti lo(n)ga (et) caule(m) h(abe)t tenue(m) (et) longu(m) duob(us) (...)subalbido colore(m) p(er) caule(m) sui(m) to(...)tat p(re)d(ic)ta h(er)ba nasc(itur) t(er)minatice suais exp(re)ssus (et) ad modu(m) uni(us) (...)stus (et) h(er)ba thelasi(us) sui(m) m(...)ra ip(s)i(us) p(er) c(...)ste m(u)lti p(ro)d(e)st. m(en)strua lectone(m) uiscer(um) r(ece)pit fetus sa(...)

xvij. Nom(en) h(er)be d(icitu)r sisimbriu(m).

P(re)d(ic)ta h(er)ba e(st) uirtutis t(er)minatice. Et sem(en) ei(us) cu(m) uino potatu(m) difficultati urine (et) ad calculu(m) patie(n)tib(us) prodest (et) singultis. tortiones i(n)test(i)nor(um) sedat. Et folia ei(us) trita (et) f(r)o(n)ti apposita dolore(m) t(em)por(um) (et) capitis mitigat. Et co(n)trita ictu(s) uespar(um) ul(tra) apu(m) tollit. Suc(us) ei(us) i(n) ipsius uomitu(m) r(ece)p(er)it. H(er)ba sisibriu(m) ad urina(m) (et) calculu(m) tor(...)tones (et) dolore(m) capitis uespar(um) (et) apu(m) mu(n)ifice ualet.

Cxiij · nª h̾be Celidonia

Celidonia ido dr̃ q2 aduẽtu hirūdinū nere videt' crispe · Et qdā
dīt q si ocli pullis hirūdinū totalr̃ auferat' tc̃ matres eaꝝ
ei' de hac h̾ba cito medent' · Nā pdc̃a h̾ba h̾t sucū croceū
7 aliq̃tulū remordẽtez 7 odore gnem · nā si eā cū melle
i cacabo ereo 7 sup carbones si posuis et ibidē cocta oēz
caligine ocloꝝ pgat · pretea i inicio estati' cū dat' ul' colligat'
7 sucu' exp̄mat' · 7 sic ad umbrā totalr̃ desiccet et spissatū
fiat īde pastilli oclis pluriz pficuū · Silr̃ de radicibus eius sucus expssus 7 cū ace
to tritus 7 temptatus cū uino albo aliq̃tulū adaq̃to · Ictericis 7 auriginosis
multū ualet 7 ad caligiez ocloꝝ 7 ad surdos ·

Camomille spẽs q̄ est silis amatelle

Cxviij. nᵒ. herbe Camomilon. H herba hʒt odorē mali ſʒ dicā ē atthemissie leucāti
mis pp flores. ei grana st tria solo flore st ad inuicē distītia ſʒ uis qi una ē. Et
uirgā hʒt i longitudie pittami hʒt folia ramosa 7 pua capita nō rotūda. ſʒ i
his hʒt flores ītnsecus aurosos 7 albos. Nascit' qdē i locis aspis 7 iuxta uias
Que qdē uinali tpr̄ debet colligi. nā uirtutē hʒt rēmātica 7 extenuatoriā. Hui'
aq decocte si bibit' ul' sup ipāz sedeat' mouet urinā fetus discutit. Menstrua
puocat. Caulculosos uessicar mouet īflatōnes itestinor 7 tortōes sedat. Ic
tericos potata sanat. Cās uentris 7 iecoris curat 7 caucalosis pdē. ſʒ illa
ē magis efficatior q hʒt flores purpureos q ē oīuʒ maxª q qdē erāthimō
dr̄ egilophas qʒ .ī. ad eos mltū ualet q i anglis occl'i uulnā siue tuba in
modū capiar hʒt q cataplasmate suo curat. Hui' uō tirte suaus expssius
si ī oleo misceat' atqʒ ex eo qui tipū pydyoticū patuit' inde puncti a fe
bribʒ libant'. ptea pdcā herba colligit' ī usū resuāda. Sʒ flos ei' maxīe sepa
tim q quidez tritus 7 ī pastillo redact' postm̄ᵒ siccet'. H herba silr sepatī siccet'.
Radix qʒ ei' siccet' 7 reponat'. ſʒ postea ubi necītas fuīt ex oībʒ pdctis ptes
extimate 7 pmixte cū oxnomell' trite 7 potate oīa bnficia pstāt q supius
sūt notata. Quidā uō suco ei' i oleo egrotātes iungūt. et ē ut exitū dei
īfirmi sciāt celerē siue mortē. Nam si īfirm' unct' fuīt ex pdcō oleo si pzodūz
a medio supra sudauīt uere libabit'. ſʒ si ab īferiori pte sudauīt mox lentaʒ
mortez ptendit. **herba Camomillos** ad oīa supdcā ualet.

Cxx. n.ᵘ h̄be Sideritis. Quã h̄bã qdã ferrariã uocãt. nã folia h̄t marrubij silia ſʒ aliq̄ntuli lõgiora ꝛ p oras magis scissa. Caulẽ h̄t q̄ tetrgonũ longũ palmas duas ſʒ est gustu suau ꝛ stiptica ſʒ caules ip̄i͛ aliq̄n p ītualla q̄ q̄sdã spõdilos h̄t q̄ marrubiũ femĩ ſʒ ī ip̄is semĩ ei͛ nigrũ ē. Nascit͛ qdē ī locis diu͛s. Ip̄a. h̄ba t͛ta ꝛ nouis uulneribʒ posita feruorẽ ip̄oꝝ. l͛. ulceratõeȝ uulneꝝ curat. ꝛ tollit p͛ea ualde glutinat

Cxxi. n.ᵘ h̄be flõmos ul͛ tax͛barbassus.

predicte h̄be duo st̄ gnã. ualẽtia ī medicina una nigra altã alba. s. masc͛ls ꝛ femĩa. Masc͛ls ē albus ꝛ femĩa nigra. Masc͛ls h̄t folia longiora ꝛ angustiora q̄ʒ femĩa ꝛ nĩsiȝ ut͛q̄ʒ ē lanosiȝ ꝛ h̄nt radices longas ſʒ ī modũ digiti grossas ꝛ stiticas. Valet ig͛ ad illos q uentrẽ solutũ h̄ñ nõ h̄nt. q̄ʒ trita cũ uino ꝛ potata mlt̄ũ p̄dest ſʒ cũ aqua decocta illa aqua p͛ potata ualet ad eos qui uenenũ sũpsint q̄ quideȝ poti͛ ꝯ tussiȝ grauẽ ꝛ uentrẽ durũ ꝛ grossũ p̄dest. Hec eadẽ h̄ba si ī ore ꝯtineat͛ dolorẽ dentiũ curat ꝛ discutit. Folia ei͛ elipsa et postea ꝯtrita ꝛ oc̄lis supposita dolores ꝛ tumores idē sedat. Eadeȝ uõ herba cũ uino ꝛ melle decocta uulnera ꝛ eũnucoꝝ siue lanarioꝝ ꝛ ĩ siliȝ ualde curat. ſʒ cũ aceto decocta ĩ recẽtibʒ uulneribʒ multũ p̄dest. Valet ꝛ cont͛ ictũ scorpionũ. Hui͛ uõ h̄be sũt tria gn̄a una qdē q̄ agria appll͛at͛ q̄ quidẽ h̄t uirgultũ longũ. ſʒ folia ei͛ sũt p͛ua florẽ h̄t aureũ q̄ qdē tĩn capillos flauos facit. Altã uõ flosimos suos t͛ra cũ figo ꝛ folijs suis rotũdis q̄ occupat.

ul' adheret. Tertia q̄ lichinis dr̄ folia hēt tria ỽ aliq̄n q̄tuor q̄ quidē ē rufa
⁊ lanosa q̄ ⁊ ad licinia multū facit. Hba flonmos. fluxū uentris sistit. omīa
ossa ul' itestina sana rupta sanat tussiz grau ⁊ uentrē durū curat. Dentiuz
dolorē tollit oclor dolorē mitigat. cuniculor ⁊ marior uulnā sanat. recētibus
uulneribȝ ⁊ morsibȝ scorpionū medet'. Capilos flauos facit et ē stitica.

xxu. n'' hbe linozostis l'. mercurialis.

Herbā linozostis siue hēmolo quā latini hbā mercurialē uocāt. H. nāqȝ filia hēt folia hicinno sȝ ramos hēt cū duobȝ angulis ⁊ ex his alios ramulos emittit quor duo sūt gnā. s. masculꝰ ⁊ femia sȝ femina hēt semina ī modū botrui. Sȝ masculꝰ ī suis ramulis. sȝ in utrqȝ elixa ⁊ decocta ⁊ pro olere accepta ⁊ comesta. uentrē relaxat. Sȝ decoctio ear potata ⁊ fella cū humore deducat. Et tūsa ⁊ sup locuz apposita omēs liuores ⁊ tumores tollit ⁊ spgit. Herba linozostis ventrē relaxat fella cū humore deducat. tumorē ⁊ liuorē spgit ⁊ tollit.

Cxxiij. n[a]. h[er]be anthitenon et
Quidam naq[ue] p[ro]ditam uocat. Ei
ramulos s[ed] folia h[abe]t multu[m] mi
rem h[abe]t p[ar]uu[m] & colore roseo. S[ed]
ei' toti corp[us] in limitu[m] ul' ipsi co[m]
et uenena ul' aliq[ui]d h[ab]i p[ro]iecta mor
thore[m] facit homine[m]. Venena & ma

Canis caput & Cinocephalu[m] d[icitur]
nocefalu[m] q[uod] quide[m] ramosa e[st] & p[er] octo
nuta s[ed] oblu[n]ga & undiq[ue] densa flo
sem ei' uitulinis naribu[s] sile. Si de suco
suspensa fuit mox de eo o[mn]ia maleficia
e[ius] p[ro]hibet. Herba antithenon. Veni
leficia o[mn]ia p[ro]hibet.

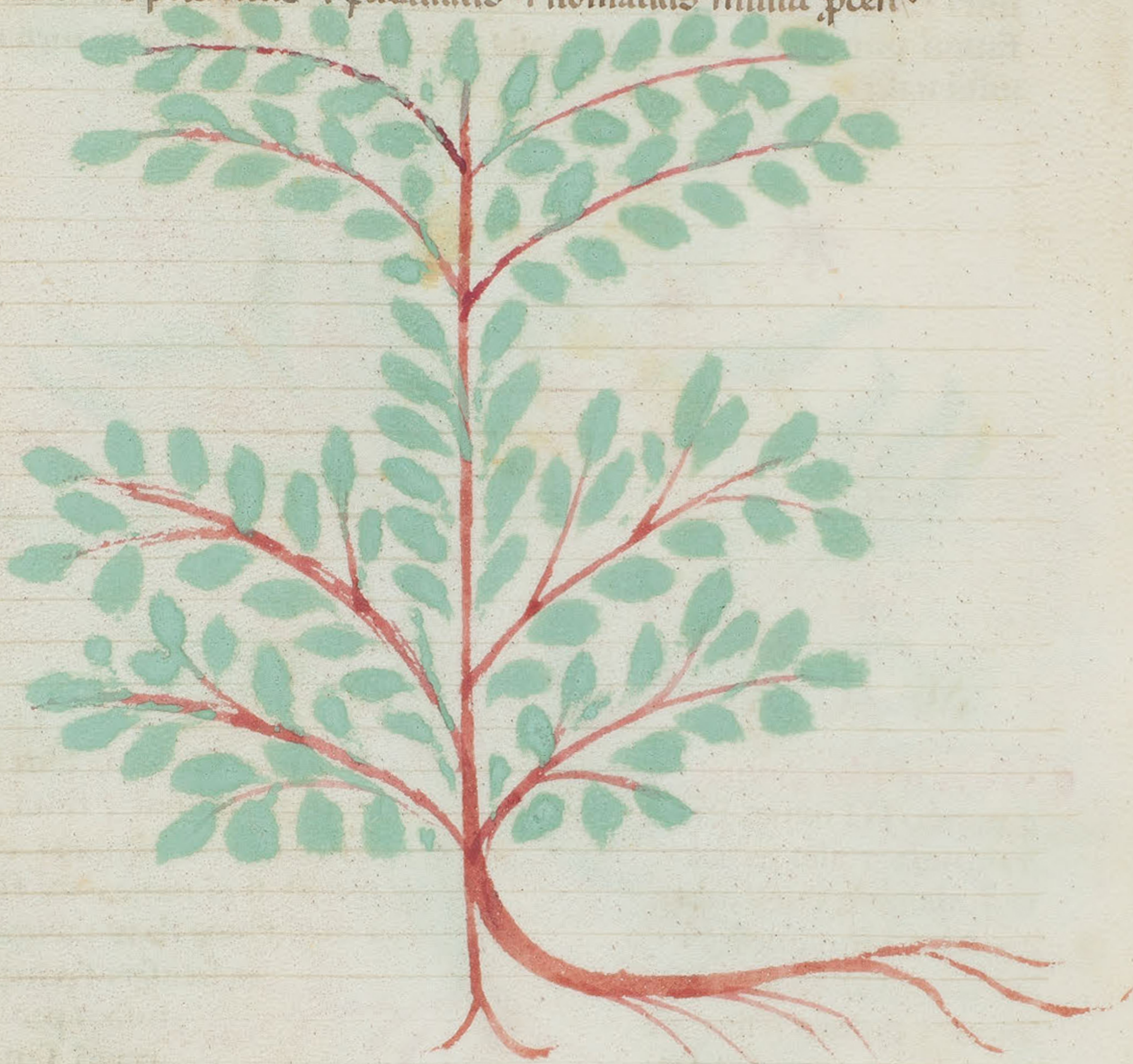
Cxxiiij. n[a]. h[er]be brittonica siue damosaniu[m]
uocat[ur]. h[abe]t naq[ue] folia si[mi]lia lapatie ag[re]stis
s[ed] migriora & lanosa gustu & stitica. Cau
lem h[abe]t no[n] m[u]ltu[m] gra[n]de[m] s[ed] radices ei' tenue[s]
& breues. S[ed] folia ei' trita & i[n]de suaius exp[res]
sus fuit sole. l'. igni si co[n]strigat[ur] p[er] ad usu[m]
medicine reposit[us]. postmo[dum] cu[m] op[us] fuit cu[m] ui
no ul' aq[u]a solut[us] potu det[ur]. Valet e[nim] ad cancr[os]
& putredines dentiu[m]. & ad o[mn]es oris & faucia[m]
tumores & dolores curat. S[ed] p[ro]p[te]r uis ei' est
stitica. Herba britonica curat. Cancri & dentiu[m]
& oris & fauciu[m] putredi[n]es o[mn]es efficacissi[m]e et
p[er]fecte curat & tollit.

Cxxv. n^m. h'be psillios/nos psillium
nodiã. Alij Crisalson. alij alonia
nia ex eo q' sem̄ sile pulia h't. s;
carē uocat'. nā folia h't pua 7 h'r
aridã 7 fragilē emedio s; aī caules
ul' tria ī quib; h't semen nigrū pu
tutē h't frigidā ul' nāz. S; hui' sem̄
aī cotul' duob; i. eminis terit' ita q'
co' īpositū curat. parotidas 7 omēs
rosato 7 aq^a it' oculos q's ī focū 7 ad

alij rosalion. alij quomelā. Alij ci
Alij anomia dicūt. Jdeo dcā ē cino
candē anomia latini h'bā puli
tusa. Caulē ramosū. spāz no' oēz
emittit mox ī sūmo capite h't duo
liab; sile. Nascit' ī locis cultis. un
acceptabulū terit' plenū 7 ī aqua
aī ipā aq^a obuit' 7 pro emplastro
collectōnes capitis 7 dolores aī oleo
eos qb; ūbilicus eminet mox curat.

Cxxvi. n^m h'be Ardena siue uitis nigra. Alij ampelos melana. alij brioniā nigrā.

aliȝ charisende. Aliȝ fesitesim. aliȝ viticella dicit. Aliȝ dicit vitis nigra. aliȝ lab^{a}sca. i. vitis nigra q^{e} quidē h̄t folia silia edere et ē i omibȝ maior q̄ vitis alba sȝ bachas silr h̄t q̄ i maturitate nigrescit 7 h̄t radicē deforis nigrā sȝ itn̄ secus coloris lutei. ei^{9}q; sparagi elipsi et pro olere sūpti urinā mouet. tiorē splenis extenuat. Epilentias 7 paraliticas 7 stomaticas multū ꝓdest.

Cxxvij. nn̄ h̄be p̄scrīe dr̄ tribulosa. aliȝ tribulū marinū. aliȝ trinalū. arabes ascech.

Qualitates p̄scrīe h̄be sūt duo gn̄a unū qd̄ i ortis nascit̄ sȝ aliud qd̄ ē agreste matie. 7 nascit̄ i locis cultis 7 nō cultis cui^{9} maior est efficatia folia h̄t silia portulace sȝ maiores emittit caules sȝ sūt i t̄ra strati i qbȝ h̄t quosdā globulos 7 duris spinis 7 estantibȝ angulatos i quibȝ ē semen iclusūȝ q̄ qdē h̄t virtutē stiticā 7 fugadā. Hec eadē h̄ba trita 7 corpori apposita feruores mulcet febricitātibȝ sȝ elixa 7 trita cū melle omēs putredīes oris 7 faucium curat. Semē ei^{9} viride tritū 7 patiēti potu datū calculosis ꝓdest 7 si quē vipa momordit. Semē ei^{9} viridē t̄rit

drag. q. h̃ e scrupulos tres bibat 7 liberabit. Pretea ipa hba cu suo semie cotrita si uulneribȝ imponat a piculo · cur̃ ? semi cu uino potatu ꝯ potone uenem ualet. Eadeȝ hba cu suo semie cocta ipa aqua p p domu aspsa oes pulices necat. Hĩ ł eadeȝ hba cu e uiridis traces ide equos suos pascūt 7 ex suo seie pane fac unt. Herba tribulosa. Stitica e frigida 7 oes feruores corporis mitigat oris et faucuu putredies curat caualcosis morsis 7 paussis a uipa medet ꝯ uenena mltu ualet.

Cxxviij. nr. hbe Canizae

Duo naqȝ sut gña dicte hbe s. maior 7 minor. Na minor h̃t odore gratissimu 7 folia angustiora 7 minora 7 alia maior h̃t maiora 7 piguiora odore gtissi mu. altitudieȝ duor cubi tor h̃t si cu minore ide flos e. utiusqȝ caualcos lanuginose h̃t 7 mellifluos. hay radices inutile sut. Na radices ei cu folijs spse et icensate spentes fugat. Ci mices 7 pulices iteficit. Co tusa 7 pro cataplasm ate apposita 7 morsus ser pentu sanat. cictis uulneribȝ medet. Sȝ flos eay cu suis folijs tritis 7 cu uino potat mestrua mulier mouet ptus dissoluit. difficltate urine mouet torsiona 7 morbu regi um sanat si cu aceto data epilentias 7 caducas ide subuenit. Itiȝ eadeȝ hba decocta i aqua 7 sup ea mulier psexa matrice ei pgat si sucus eay cu lana in genitalibȝ iiectus mox abortone ipi mulieris pgnatis mltu ualet. De oleo no i quo decocta pdicta hba fuit si inde corp pungat mox ide febres frigide ex pellunt 7 capitis dolore. s. minor eay patieti pro cataplasmate iposita statiȝ sedat. facit ut febres cessent. spetes fugat. cimices 7 pulices necat. spentu mor sus 7 oia uulnera sanat. urina mouet ptus dissoluit. tormina 7 morbu regnu curat.

epilentias

epilenticos sanat matricē mulier̄ p̄gat. Abortionē plene parat. Febres frigi
das expellit capitis dolorē sedat.

Cxxviiii. Na herbe strignos. alii pe rison. alii duon. alii futulis. Alii ma
nicos dicit. Alii cacculū. Alii strunnu a quibusda mauros. sꝫ ab
alii caccabuli dicū. hēt namq; fo lia sua silia erzomo ñ q sūt angust
maiora. sꝫ caulis ei' cū creuerit ad tā delmat. Sem hēt int
folia p oēs ramos modica' i'tuall' ordinatū. foliēi ei' st siles
uessicas i quib; bacce sūt rubee & rotunde & leues mltū uicte. sꝫ uirtutē & ui hēt
frigidā cui' folia pro cataplasmate iposita ignē sacrū sedāt. herpena qꝫ q se
papulis rubeis p corp' aliqn ostendūt fcā ē poleta & pro cataplasmate ipo
sita sanat. liuores si supponat' assigit. dolores capitis ardorē stoaci & paro
tidas cū oleo trita dissoluit ad dolores aurium suc' ei' ibitē cū oleo rosato istillat'
sanat. idēq; cū lana genitalib; mulieris ipositus. humorē rubeū & i matrialibz
defluētē cohibet. Herba strignos. frigida ē ignē sacrū sanat papulas rubeas
q sup corp' se extendūt sanat. liuores omēs discutit ad capitis dolorē pdest
ad stoāci dolorē ualet. parotidas aurium & dolores mitigat. tumores i corpus
mulier̄ tumētes cohibet.

Cxxx. Na herbe butalmon l' buctalmon q bouis ocl'
Alii bibar. alii oculū uacce. alii oclm bouis. alii co
tulā nō fetida. Alii calcā dicūt. hꝫ herba hēt caulē mol
lē sꝫ folia feniclo silia florē hēt croceū oclo nō silis
vñ nomē acapit. Nascit' namq; iuxta menia ciuitatū
sꝫ hꝫ folia trita & cū cerote iposita liuore' & duritiā cor
poris soluit. Suc' ei' exp̄ssi & pota potat' ueteres colorē
nāles reddit sꝫ p'q; de balneo calidissimo exeāt mox
auriat. Herba butalmon ualet ad duritia' & liuores
omēs soluendos.

Cxxxi. n^m. h'be isfientis. predicta ex una radice multos ramulos ericeu bustalmo similes odore decoquatur ac ex eo his q rigo accessionis iungatur 7 sanus fiat pleno cocleari dabis cu aq^a ca rabidi morsum sanat. h' uo fa coquatur postmodu ex eo dimidi patienti bibe dabis dolori splenis

herba h't folia minuta 7 lanuginosa. na emittit p terra undiq3 psusos. flore h't mirte si cu digitis coteratur. h' sil' i oleo rez patiunt qui febricitat mox sb initio tim fiet. h' herba tusa 7 bn cribrata si lida bibe s3 potata ydroforbias 7 canis saclos cu sextario lactis si d um mane 7 dimidiu sero si medet. Itm h' tusa 7 cribrata

s. pulvis ei' si dabis coclearum plenu cu aato uini sanabit. si uo mulier p pgatione mestrui bibat p'ea cu uiro iaceat mox capit. Herba isfientis. febres q cu magno rigore ueniunt curat. ydroforbia sanat splenem medet ad conci piendu multu ualet.

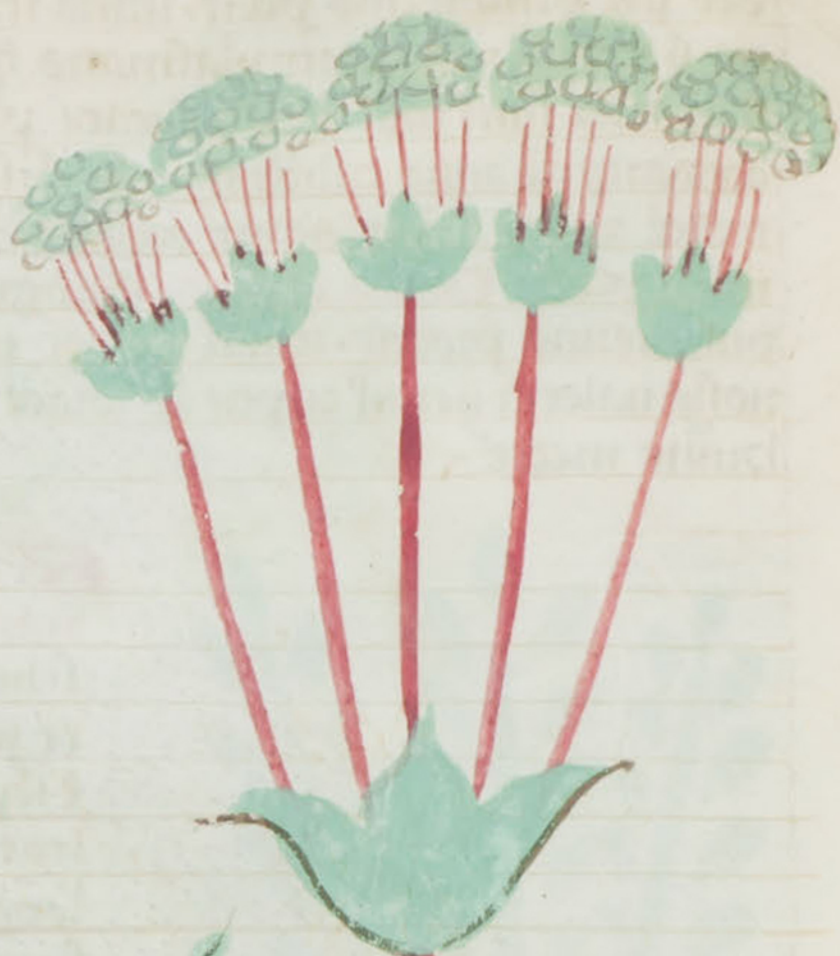
Cxxxii. n^m. h'be ypperis. l. cauda equina. alij uo anabasi dnt. Et a quibusda anabasos uocatur. Nascitur a3 i locis humidis caule h't mol le 7 pforatu rubicundu 7 aspu 7 articlos p inter ualla dispositos quoz articuli icisi si fuerint facile separantur 7 p ipos articlos i circuitu ipou qsda capillos h't i modu ei' qui sunt i ualde tenues 7 molles 7 i magna altitudine. h' ig' herba cre scit postmodu d'curuata depen(d)et q quoz herba e sil'is eque caude io ypperis d' cui' radix e du ra 7 lignosa s3 uirtus ei' est stiptica. Cui' suc radicis fluxui sanguinis de narib3 si ibide ifu datur sui cu flocco ibidem iferatur mox ip3 phi bet siue coherceet. Ide sucus cu uino si potu

det' sibi dissinterias prest. urina stati mouet. Sz i folia ei' oia uulnera rece
tia si ibidez i modu cataplasmatis iponat' sanat 7 curat. Sz isup ipa radix
si cu hba siml' tusa fuit 7 siccata p'ea p'luerizata 7 cribrata ad modu uni'
coclearij cu aqua calida sitietibz suspiriosis bibe det'. 7 i quib; uenule itra
torace rupte fuint ac int' ocellos. Et isup illis quibz uessica rupta fuit
mltu prest. Herba ypperis. Sanguiez de naribz nimiu pfluetez sistit. 7
dissinterias prodest. urina mouet uulnera recetia curat. tussientibz 7 suspi
riosis ualet. 7 uenul' ruptis it' torace 7 itra ocellos ac illis qui uessica rupta
hnt medet'.

Cxxxiii. n'. hbe arzos ul' arzon. l' sepuina
minor ul' uermicularis. Due naqz sut gna
.s. maior 7 minor. 7 minor nasc' i parietibz
et petris 7 i locis motuosis 7 umbrosis 7 i
i sepl'cris multos ramulos ex una radice em
ittit ac iflexos mictes folia .s. parua 7 mag'
longa et acuta 7 pinguia et aquosa siue
sucosa i modu spicar 7 p ordine densa. Deii
cu exijt i sem p'lib; 7 longis fusculis crescit
i q' capite i flosculos puos emittit 7 sic flo
res albos fert. 7 sem minutissimu facit. &
ui siue uirtutez ht stiticu 7 frigida. cui ra
dix inutil' est. Sz ipa hba trita cu polenta 7 ap
posita sup locu igne sacru sanat. he'penas
oclor 7 feruore ac cobusturas 7 dolore podagre
sanat. dolore capitis stati mitigat. Eade qz
h cu uino cotrita adusus spalagionu morsi
ualde utilit' sanat. Dissinterias q p fluxu
uentris patiunt' ac torminosos. 7 q hnt lu
bricos sanat. huores rufeu siue rubeu ex
matricibz mulier defluetez suais ei' cu subiectus fuit mox cohibet. Itez suais
eius dolentibz oclis suppositus mitigat si inde iungat'. Herba arzos. Igne
sacru. he'penas ocl'or. feruores. cobusturas. dolore podagre. capitis dolorez. spa
lagionu morsus. dissintericos. 7 qui uentris fluxu patiut' torminoso' siue tor
mina. lubricos huoreqz rufeu de matricibz mulier nimiu fluetez oia curat
et util' eis est.

xxxiiij. n.ᵘ herbe titimallu dicitur titimallus alii casitem. Alii karetem vocant. Semen mirtie. Ursinum quasi habet et folia habet mirte similia et aliquantum ampliora et solida in capita acuta et spissos ramos habet radicem quasi pietanium in longitudinem mittit fructum affert ut nucem vel ficus similem sed gustu mordacissimo. Nascitur quoque in asperis locis. Sed eandem vim vel virtutem in omnibus habet sicut titimallum masculum herbe iam descripsimus.

xxxv. n.ᵘ herbe infrascripte eliotropium

Nomen herbe elyotropium. Dicitur namque quod flores istius herbe ad solis cursum convertuntur. Itm aliquam acorum vocant sed romani intibum saluaticum dicunt. multum valet ad splenis dolorem. Herbe elyotropie succum eius cum xvii piperis granis per triduum potum patienti datum multum prodest ad capitis dolorem. Item herba elyotropia cum oleo rosato mista inde

postea fiat unctio ita quod frons et caput inde pungatur. Et hec ualet ad cardiacos si conficias sic. habeas de spica nardi drag. x. mell'timum drag. iiii. Et hec omnia sil' conteras cum uino ueteri et cum suco herbe predicte et dent' ex predictis coclearia tria. Item facias trociscos scroplorum duorum et cassie drag. iiii. piperis drag. iiii. et da cum uino bibere ualet ad splenis dolorem et capitis et ad cardiacos. herba elyotropium.

Cxxxvii. n' herbe scolibos. l' scolibus. ul' scolim' et eptolib' et scolimo. radice dulci nigra. flore purpureo et capitello spinoso et iste cel'it canescat et cum aura recedit. hec in folijs nec spinas nec aculeos habet. credimus quod sit illa quam senis calcatrepam uocant. Et est una ex speciebus cardi siluestris. Predicta herba habet caulem plenum folijs spinosis in cuius summitate habet glo bos et spinosos. sed radicem habet robustam et nigram. in ea uero omnes herbe ipsius ad medendum uiolente sunt siue uiolentiam faciunt. Hec quoque herba in uino decocta et postea potata fetorem ascellorum et totius corporis aufert. propterea et urinas putidas statim deducit. nec non et salubrem cibum hominibus rusticis continue prestat. herba scolibos. fetorem ascellarum aufert et in toto corporis urinas putridas deducit et cibum rusticis salubrem prestat.

Cxxxvii. n.ᵘ herbe achillea.

Alii uocant eam millefolium siue tes dicunt. Galli uero dicunt mus ca eam millefolium uocant milita ciz. Hanc namque herbam ipse achi res aurosos albos. coma eius to ea glutinat. et profluuium sanguinis nem profundentibus prodest. Sed hec herba suo uapore restringit. Insuper ea Ideo achillea dicta est quia achi zanda uulnera in usus frequenti

mimosiron uel in ambrosiam. Sed aliorsio curisi adomigentio. Sed daci dicunt eam dyodela. ytali cus siue supercilium ueneris siue cereum saluati les adiuenit. Nascitur in locis cultis et habet flo dit. Sed posita in uulneribus inde dolorem tollit. ac restringit. Hec in matricibus mulierum sangui decocta omnes humores mulierum supersedentium sola dez aqua potata ipsos dissintericos curat. les ipsam adiuenit. Nam ipse achiles eam ad cu ssime utebatur. Sic deinde dicitur siue legitur quod ipse sau tifex suum cum fuisset semel cuiuscumque uulneratus cum dicta herba statim liberauit. Herba achillea. uulneribus recentibus dolorem tollit et curat sanguinem reprimit glutinato nez prestat. Matricis sanguinem profundit humores de locis naturalibus mulierum fluentes sistit. dissintericis multum prodest.

.ᵘ herbe stafisagria

Cxxxviij nom herbe parte stafisagria. Predicta herba habet folia uelut uitis agrestis caules rectos mittit. semen suum in folliculis uiridibus habet in modum aceris. tursus aspersum ul' tronum et fuscum intus ut sale album. Gustum habet amarum. De granis eius xx. cum aqua mulsa contrita et potionem potata corpus humoribus plenum per uomitum purgat si post potum imediate aliquantulum ambulet antequam uomet. sed in ipso uomito assidue ipam aqua mulsa absorberi debet ne uis ipius herbe fauces eius turat sum pferet. Preterea semen ipius tritum et commistum cum portulaca et oleo tiryasin prurigines et scabies sanat si ipius corpori infricetur. Et si dentibus diu conterat mox humores inde deducat. ac cerebrum ipius si semen eius cum aceto coquatur et ipsum acetum in ore teneatur dolorem dentium et uitia gingiuarum ac omnes oris putredines curat et sanat. Herba stafisagria. per uomitum. corpus plenum humoribus purgat prynasin et putredines et scabies sanat. cerebrum plenum humoribus purgat. dentium dolorem et gingiuarum ac alia uitia oris curat et sanat.

Cxxxix nom herbe Camellea .l. turbiscon. Alij fisaris. Alij arezerion. Alij alipiados aut semen cognitum dicitur alij elepum uocant hac herbam. Alij herba cathalica. Predicta herba qui olea terestris dicta est quam quidam tribiscon uocant. Nam de uno cespite multa uirgulta surgunt folia similia oliue et teneriora sane cubata saporem ordei habet sed fauces cu?at. Sed si folia eius teruntur postea cum aqua mulsa admisceantur cum assim ordeo trito in duplo. postea in pilulas colligantur quas quidem quasi cataputia aut ista uentrem mire soluit. flegmata et fella deducit sine ullo tormito. Insuper eadem folia sil' cum melle trita et loco iposita non solum uulnera purgat sed ad maturitatem pducunt. Herba Camella uentrem soluit flegmata et fella deducit. uulnera putrida sanat et curat.

Camellea dicitur a came quod est infimum depressum .l. terrenum et olea i. oliua quasi pua oliua.

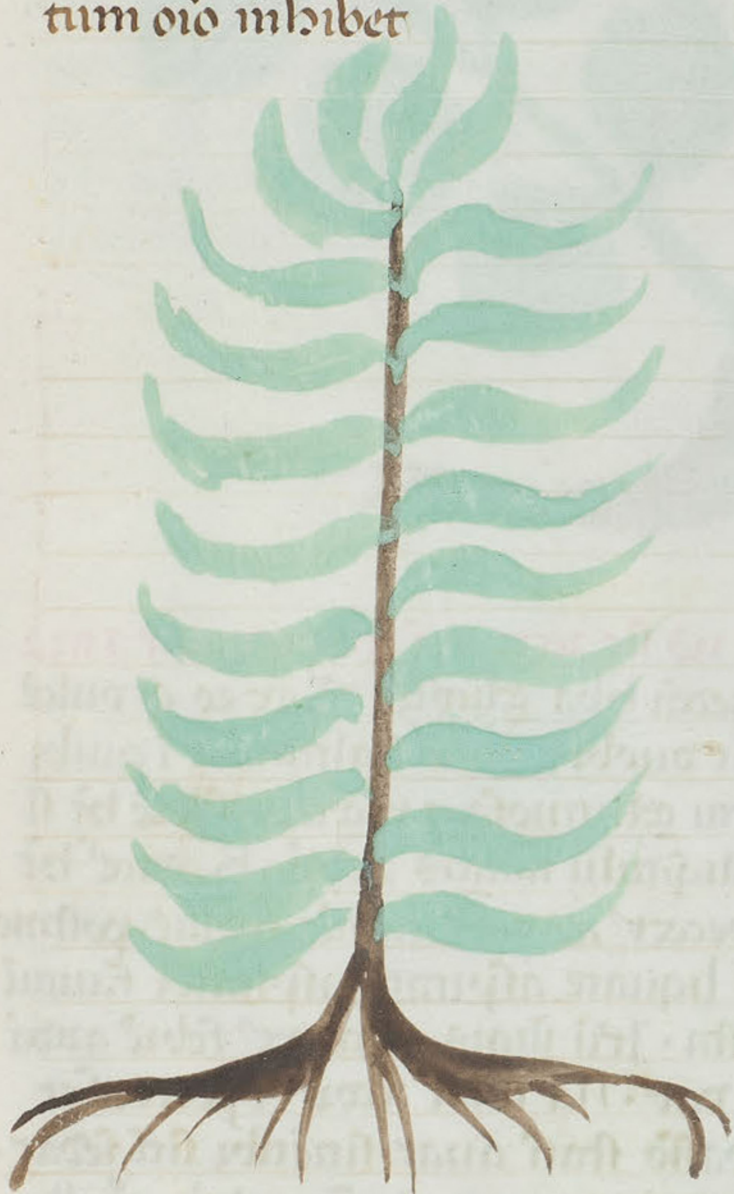

¶ xl. n.^o herba hercios siue altibiados. Quam quidam dicunt quod capiti uipe semen eius sit similis. Vnde eandem albi alabiades folia habet longa aspera et teneriora siue spiculat. Caules multos emittit tenues cum floribus iuxta folia flores habet purpureos. Inter quos semen eius est capiti uipero simile. Radicem habet puram et nigram. que quidem trita et cum bono uino potata contra serpentum morsus multum prodest si ante uel post sumatur. Eadem uero potio et lumborum dolores sedat et lac siccis uberibus subministrat. Sed una uis siue uirtus est herbe radicis et seminis. Herba elchios serpentium morsum lumborum dolorem. lac siccis uberibus subministrat

¶ xli n.^o herbe splenos alii ceterach. Que siue scolopendrios scolopendrio sit similia. siue Colopedrios uel splenos quidem herba splenem totaliter aufert ex eo quod folia ipsius ipsi animali. s. Nam in petris humidis nascatur

q̄ ꝛ nec caulē nec florē nec semē emittit. ꝫ hʳt folia i suꝑficie uiridia ꝫ ifra ru
fa ꝛ lanosa sūt. Nam splenē curat si cū aceto potio ipi' det' si folia ipi' deco
xit. alias i uino decocta trita pro cataplasmate. ꝛ potio uini i quo hba ipa fu
erit decocta ualet ualde ad morbū regiuz. Idē nō icteritiā cū difficl'tate frē
da dissoluit. singl'tū cohibet ꝛ calculos i uessica frācat ꝛ frāgit. hec ig' hba
nec i die nec i nocte lunā uidet. Sꝫ ꝑ collecta cū splene ipi' mule mulierib;
ut nō cōcipiāt si i brachio ei' ligat'. Herba splenios Splenē tollit ꝛ morbū
regiū ꝛ qui urinā cū difficl'tate faciūt. singl'tib; ꝛ calculosis ꝓdest. ꝫ cōcep
tum oīo inhibet

Cxlv. nʳ. hbe titimallos.

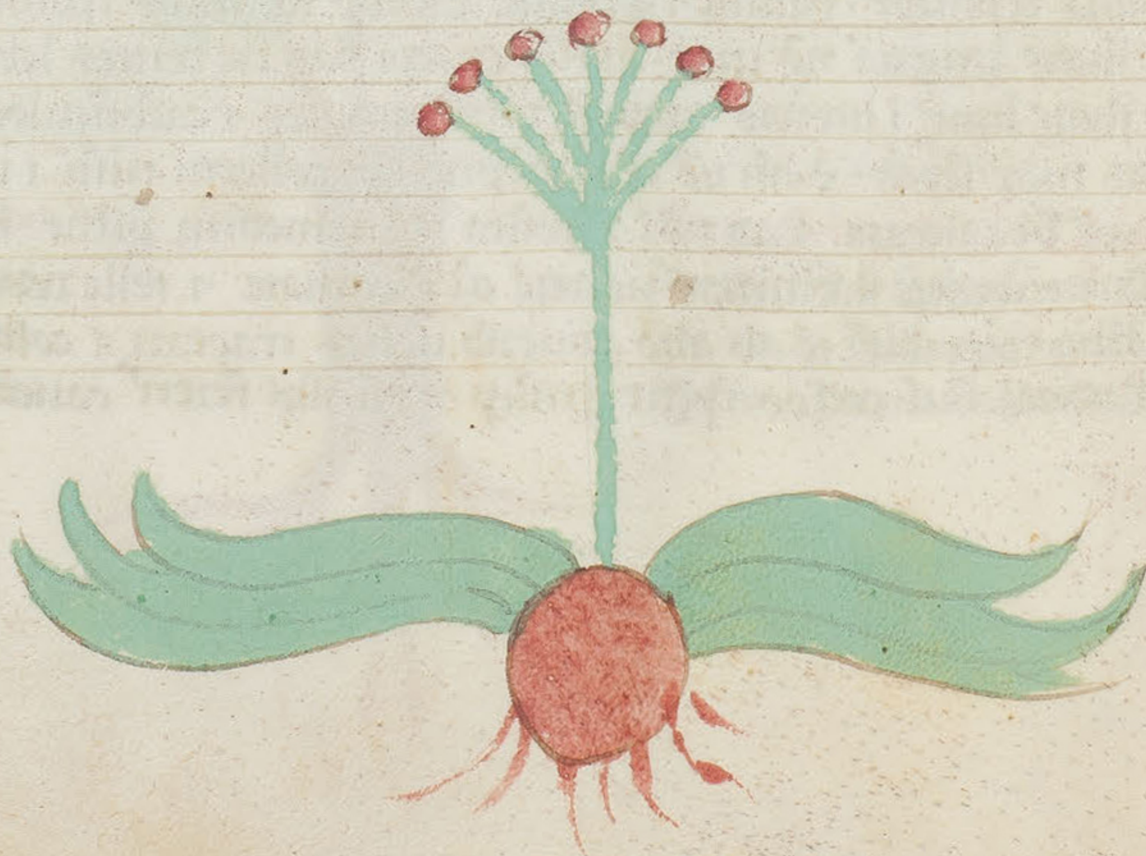
Sūa ꝑdicte hbe sūt vij. q̄ qrē ex hi' una
est mascl's q̄ caritias dr̄ ꝫ a qbȝdā coi
tes siū amigdaliten. aʳ ē q̄ ē femīa quā
mirticen ul' carsites ul' caraten uocāt. ꝫ
oūiz una uirtus ē. Set q̄ dr̄ cartartica hꝫ
sit uarie figure ꝫ sucus ē coloris lacti' ꝫ
leui'. Sꝫ drag. j. cū aceto ꝛ aq̄ potata fuīt
mox uentrē cū elegamātis fella deducat.
ꝫ si cū aqua mulsa mox uoītuꝫ ꝓuocat. nā
tp̄e estatis colligit' ꝛ tundit'. Et idē post
modū sucus ei' exꝑssus i uase fictili repo
nat'. Sꝫ qdā cū ipā hba farinā miscent
et inde pilulas ad modū hēbi frās ꝑ au
riendas dant siue mistrant. Sꝫ qm̄ ꝑ ipā
fauces sumētis nimis exaspat. Idō ipa cū
melle decocta īuolui debet. Carice aūt due
ul' tres eidē ipi' suc. ē tīnis guttis post' sup
uentrē istillate ad mouēdū uentrē sati' suf
ficiūt ꝫ suc' ipi' recens ꝛ poītis illit' ca
pillos exhit i quoꝝ locū si elabit' ꝛ tennes renascēt'. Si aūt illd' sepi' linat' n'
de capillis renascēt'. fistulis ēt ꝛ dentiū cauoꝝ idē sucus īpositus curat. Sꝫ ad
hec ut sucus linguā nō urat. fistula ex cera fiat ne dentes ledāt' a ꝑdcō suco.
It idē sucus linit' i licenas ꝛ tornos uirifice aures ꝛ carbūculos q̄ꝫ ꝛ frigidines
ꝛ scinas mox sedat. Semē uō ei' autūpno tp̄e collectū tūsū ꝛ uentilatū u' nō
ꝛ folia ipi' hbe siccata ꝛ ad usū reposita idē remediuz ꝑstat. Radix ẽ ei' silr' sic
ca tūsa ꝛ cribrata si hauriat' uentrē cū flegmate ꝛ felle deducit. Cū aūt ꝑ
dicta hba tractabit' tē ab alio aduerso uento tractari ꝛ colligi dz n' ꝓpt' fe
torē ul' odorē suū ocl'os ꝑgit. Insup ꝛ dū illd' feceri' caueas ne manibus

tius de ea ifectis facie tua aliquo mo tangat. qz tactus ei oia adurit. ideo 7
melius tibi erit si oleo ul' uino manus ul' facies tua pmuniat an q ipa hba
colligat.

Cxluj. n'. hbe Glicoriza. Alij liquiritia dicit no sic recte. na glicon dulcis 7 riza
i. radix. inde glicoriza i. dulcis radix. predca hba glicoriza dr ex eo q dulce
radice hcat qz siti sedat. Virgultos mittit duobz cubitis i altitudie i quibz
sut folia ualde spissa. lentiscon silhas; tactu glutinosa 7 piguia. Flore ht si
milez iacinti. silez qz platano rotudu s; aliqtulu magis aspu. Radice ht
longas. s. cu colore busseo. Cuius suais decoct' ad crassitudiez mellis. postmoz
fundat' i pilulas q quide du i ore fuint liquate aspitate aspitatez faucui
mulcet q e 7 radix cruda ide facit 7 mesta. Ite suais ei decoct' febre arida
patietibz cu aqua calida sibi ualde utilit dat'. Na uitia iecori' 7 pectori' et
ulcera uessice 7 dolore reni cu careno 7 passo stati curat. sitietibz siti sedat.
Radix ei' masta siue suais ei' haust' uitia oris curat. Sup uulnia qz illi
nitus sanat. Eadez pstat radicis ei' decoctio. s; siue ei' haust' efficaciat h fac.

n'. hbe bulbz

rufus dr'.

Cxliiij. n.º herbe bulbus Rufus dicit. Predicta herba stomaco ualde prestat. Et est altera que est gustu amara. que sallodes uocatur. que utilior est. Sed stomaco utraque
uirtutem habet tematicam. Nam concubitum incitat. Esca herbe semen magna sanguinem
corporis nutrit. Inflationes sanat quoque tamen cum omnia alia prius excepta fuerant expel
lit si dabitur trita. Sed solo cum melle luxationes et podagra uel lesuram ex uulneribus
si supapposita fuerit sanat. Sed ydropicorum uentri supposita et morsibus canum cum mel
le contritum si exiret. Sed cum pipere nuschi procodys admoniti sudorem restringit et do
lorem stomacha sedat. Sed insuper cum nitro asso triti fuerint phitiras id est furfures capitis
et acloras id est scabiem que capillos capitis expoliat mox astringit. Sed cum melle com
misti lentigines de facie purgat. Trita uero cum polenta aut contusa sanat re
nes. Sed cum altiomo asso contrita omnes maculas de facie purgat et acatites nigras
cum aceto tunsi et internorum uiscerum tsaura sine ruptiones omnes sanat. Sed ca
ulcera septenos comedi non oportet ne neruos uexet ipsa tematica.

Cxlv. n.º herbe dracontea femina. Herba predicta habet folia lata in similitudinem quasi
edere. Sed habet maculas albas caulem habet directum cubitis duobus sicut est baculus minui in
modum colubre. Et habet semen in capite in similitudinem botri qui cum maturescat tunc fit co
lore croceo. Radicem habet rotundam sicut rapa nascitur in locis umbrosis et humectis. Sed
semen eius tritum et expressum cum oleo ac auribus postmodum instillatum dolorem ipsarum sedat.
Sucus eius purus sicut lana infertur naribus ipsum usum suum exercuit ac in consubstantia
parte corporis. Grana seminis eius xxx contrita cum posca partum discutit. Sed radix eius
uirtutis tematice est siue elixa uel assa si cum melle comeditur adiuuat suspi

uosos et qui omnia tetendet ul' rupta fuerint. Tussientes 7 catarru patientes 7 flegmata i pectore xreata dissoluit 7 enecat. Sz radix ei' sicca 7 tusa 7 cribrata sic melle accipiat' coclearium unu. ide p̄stat. p̄tea urina monet. venere re susitat si accepta fuerit cu uino. Itē radix ei' trita cu melle 7 cu radice uitis albe sanat uulnera mostrorosa. Prefea fca i colirıa strigmas arat pruritibus mulier iiecta i loco partus discutit. Sz siquis hac radice manibz costrixit stati serpentes sine piclo cape potit. Eadē radix cu aceto trita omēs maclas corporis si inde liniat' astrigit. Folia uo ei' trita i recentib; uulnerib; mox medet'. Et eadē cu uino cocta pniones sanat. Si de suco radicas ei' oclos iunxis caligine oclor discutit.

Cxlviij n'' hbe oxxion siue papauer coe l' agreste. Latini ea papauer agreste dnt. Huı̃ gnā sunt pla. sz omiu una est uis refrigeratoria 7 somnifera ē. si h cu folijs suis coqt' ex ipa aqua. hi qui uigilias patiunt' ide facie sua lauet 7 dormient. ide facit si fuerit potata ipa dectio. Et si capita ei' terat' post modu cataplasmata cu polenta ad igne sacru saluberrimu p̄stat auxiliu 7 i omēs feruoēs discutit. ad usu aut ipi' mediane ipm papauer du uiret te nidi debi 7 teni. Et ex panicłis matefās i umbra debet siccari 7 reponi. sz cu fuerit necessariu rursu cu aqua 7 cu polenta apponet'. p̄tea medicami ex oleo illo mō fiat si papauer cu suis folijs uiridibz ad dimidia pte decoquat' p'ciat'. Itē poca aq colata cu dimidio cocleario mellis si nō fuerit te necessaria postmōz ad usu i aliquo uase reponat'. Et h de ipo cocleario dicq; p̄ ōs i īnos dolores sumit'. Sz dcā hbatu sa 7 fluxa iiecta mox sedat 7 arcet dolore sine luxu reprimit uētrisq; durma 7 dissinteria. Itē sem ei' papauis mg strītu 7 cu uino potatu fluxu uētri 7 huore; matrıcıs cxhibet 7 restingit. Ide facit si fuerit cu aq tritu 7 fronti suppo

sitū q2 mox uigilias ī sōnū iduat. Sz si sucus de ipō capite papauis expssus
fuīt 7 ad crassitudinē mellis excoct9 eā ui sine uirtutē hēt ut sup. Sz ex eo pil
lulas ad hēbi magtudinē ī aq̄ calida soluta fuīt 7 p9 potata nā oīa pstat q̄
supi9 notata sūt. Si uō pl9 necesse fuīt usqz ad piclz mortis soporat. Insup 7 idē
modus si ī oleo calido seīi ipīn dilutū fuīt q2 dolorē capitis sanat. 7 aures dolē
tes si cū croco 7 oleo amigdalaz 7 cū mirra sl9 ɔtritū īfundat9 7 ī cū uitello ou
decocto 7 croco pmixtū q2 dolores 7 feruores oclo2 suo cataplasmate sanat. Sz
cū acetū dilutū igni sacro 7 podagris cū lacte mulieris pdesse dicim9. Insup 7
si cū lacte muliebri 7 croco tritū coliriū sūmat9 p annū refrigeratoriū pstat be
neficium.

Cxlviij nom̄ hbe Coloanthio .i. colloquintida. sui9 agua.
Idē cucurbita agrestis quā aliq affrigelebā uocāt. q2 silr ut cucumer ul9 cucur
bita p trā q9 sua flagella undiqz tendit sz folia hēt silia cucumeris 7 scissa.
sz fructū hēt rotūdūz 7 ī modū fellis amarū. sz eo tpē colligēdus ē quo ex ui
riditate palescat. H mollities de itestinis a feie sepata tra pte .i. drag̃ .j. cum
pulo .j. cū aqua mlsa trita 7 post cunsta uentrē deduat si cū melle 7 nitro mi
xata fuīt idez facit. Ipā aūt si q9 cucurbite sicce cōstrigūt9 7 coquūt9 cū aqua
postea ex dca aqua sciaticas 7 paraliticas ciliacas p cristere iiecta flegmata
fella 7 sanguiez deduat. Eadez hba cōtrita 7 sup umblicū mulieris pgnātis
supposita fetū de uentre discutit si ī ipā sperias suū cucurbita pgata si cū aceto
decocta. si ea os coluīt 7 dolorē dentiū sedat. sz ne eadez os ul9 dens ātiat. mox
ū creta dz circūdari siue argillari. Silr ul9 cū aq̄ mulsa ul9 cū uino dulo si de
coquat9 alia die ī potu det9 mox uentrē cū flegmate 7 fella deduat. pretea
7 ex ipis corticibz fere coliriū factū fuīt 7 postz p anū iiectū mox oēs stars
7 fetorē de uentre deduat.

Cxlviij. n^ri. herbe yperiton siue corion

Pretera herba ypyt' silitudinē amici' dicta est. Sed folia ei' sunt rute silia. Sed
de uno cespite multe uirgulte rufee resurgunt florē silem uiole hēt auro
se. Sed baccas hēt terestres et oblongas i magnitudie orde. Sed i his ē semen
nigrū q' odorē resine hēt. Sed nascit' i locis asperis et cultis. Sed hec
herba trita et potata urinā mouet. Men struā sbiciat' sbuerēda dis
cutit et cū uino potata quātanā totalit' fugant. Sed semē ei' cū uino .xl. diebz conti
nuis potu datū fiunt. ipāz curat. Sed folia ei' cū semie ei' trita et loco apposita mox
cōbusturas curat. quartanarijs et sciaticas multuz prodest.

Cxlix nom herbe lapatui agreste.

Sna h' herbe lapatu suit multi s' lapa
tui agreste ills efficacissi mūz ē. Sed sigs me
liccrela' hēt rubra cū humore eligmoso plana cū singlo

dolore. Folia ipi' lapatij cruda 7 cōtrita 7 p seuerēt' apposita oēs collectōne' cor' sp
git. Semen ei' cū uino ul' aq' tritū dissintericos 7 aliacos 7 ī fastidiū abi patiē
tibz utilit' curat. Eadē potio bis silr' p̄dest qui iā scorpionū ictus exceperūt ul'
uerent'. Radices aūt hui' aut cocte aut cū aceto crude 7 cū eodē tritē. leprosis
tronis 7 scabiosis unguibz īposite mox medet' si pus ī sole cū nitro 7 aceto in
comodū corporis defricet'. pruriginē mitigat si eedez radices ī uino decocte
sucus in exp̄ssus 7 ore retētus dolorē dentiuz sedat. Parotidas q3 7 frada' ee
dez radices elixe cū uino p' loco apposite soluūt s3 cū aceto decocte splenis duri
tia' relaxant. Silr' 7 nare mulieris apposite fluxū hūoris ipi' cohercet. Morbū
q3 regiuz cū bono uino d'cocte et īde sucus exp̄ssus 7 potui datus ipm̄ morbū
p̄gat. Eadēq3 potio calculos uessicaz fricat 7 mēstrua mlierib3 cito p uocat.

Nomē hbe eliotropiū.

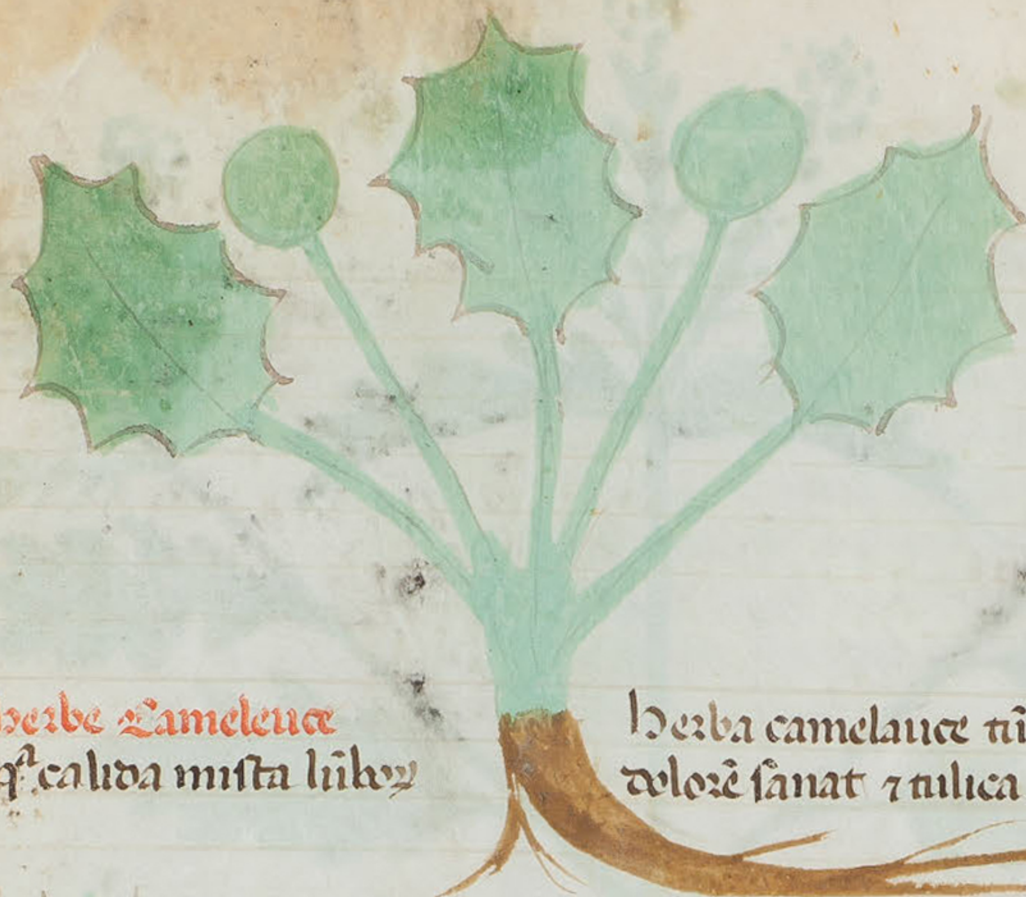
Herba eliotropiū ubicūq3 fūit posita n' fascinus nec striga accedit ibidez. p'a cura ad uerucas. Si folia ei' accepis 7 cū eisdez uerucabz 7 p'q3 bn̄ fricauīs ip'a t'ta cū aceto supposita 7 obligata mox ibidē cadent nec p' renascent'. ij. ad scabiem toci' corporis. Si eliotropiū sup tegulā mūdā cōbuxis p' cinerē ei' collegis 7 cū aceto illō tēpabis p' ist'mū ī balneū 7 cū sudauīt ipm̄ inde pungas. 7 cū hoc medicamīti sup eū bn̄ ofricueris limiti ī supungas 7 si caduco ōdēris me det'. iij. ad uessice dolorez. Si cōteris radicē pari uni' cū uino ciatis uis' patiēs bibat ieiunus 7 libabit'. Et si hāc hbā siquis secū hūit ī nullo sibi demoniū nocere poterit n' striges si ipāz collegeris. ul' cū solis ortū luna xbr'. cū illi co ul' capillo ueneus circūdabis cū auro argento ul' ebore. s3 cū q3 illū tollas deū patrē oīpotentez 7 xp̄m filiū ei' p̄o īuocabis dicēs ut p̄dcā hba p̄sens re mediū m' p̄stet 7 cūq3 dedero sanet'. tc ea cū palo ligneo effodias sine aliq' ferro. s3 post cū sbstul'is eā fruges ei' omēs ibidē reponas p' illā fabā 7 sic p isthū moduz cū t'ra locū suū plane ut potis coequabis.

¶ lj. nom̄ h̄be āngloss⁹ ul' lam

Quā latini plantaginē uocāt· Nascit' q̄dē ī locis humectis folia h̄t lata ī similitu
dinē betæ· multi eā pro olere utunt' ex ei' medio caulē h̄t usq3 ad sūmitatē 7
ī semine siue de semine nascit'· radices h̄t molles 7 albas 7 hyrsutas ī formā di
giti· h3 folia ipi' h̄nt uirtutē sicaticā 7 stiticā· S3 h̄ cōtusa 7 putridosis ulcerib3
īposita 7 sordidis uulnib3 īiecta dicim' ualde prodesse· Constrīgit 7 fluxū sā
guis putredines 7 carbūculos· preterea 7 sinus uulnex glutinat 7 morsū canis
curat· Cōbustuis medet'· fauciū feruores sedat· Tumores q ī anguls oclo3 nas
cunt' quos greci egilopas uocant cū modico sale trita mox discutit· Folia hui'
h̄be dīnuata· h3 ē flores nō collecti elixati cū sale 7 aceto celiacas 7 dissinterias
salubrit' medet'· h3· eadē epilentias 7 suspiriosis satis p̄dest· suc⁹ aūt ei' exp̄ssus
oē3 ulcerosū 7 sordidū morbū assiduis collutōnib3 p̄gat· silr' idē suc⁹ cū cerusa
ul' cū creta cimolia mixt⁹ ignē sacrū sanat· Et ī strigis p custe ifusus auricl'
l'· ī oclis dolētib3 istillat' sanū remediū p̄stat· 7 ī collirio p̄mixt' oclos stati sanat
Gingiuas sanie uiolentas restrigit· Nec nō 7 emopticas· i· illis qui sanguiē3 eia
ciunt ptisicas poti datus p̄dē· n° nō 7 īpositus cū lana ī narib3 7 icterice mulie
ris appositus sōuenit· Silr' 7 reumaticas matricib3 p̄desse dr̄· Sem̄ uō ipi' si cū
uino bibat' totū fluxū uentris cōstrigit· Radix uō ei' decocta si māducat'
dolorē dentiū sanat· siue sucus ei' exp̄ssus ī ore teneat' 7 cū uino dulci ul' ca
reno 7 silr' cū folijs 7 radice ɔtrita sicca 7 potata oēs renes sanat· Terciani uō
febrib3 tres radices ei' 7 quartanarijs iiij° cū uino ciatis duob3 cū aq̄ tātū
dem potati p̄desse cibus facietib3 feliat' dicunt'·

¶ lij· n° h̄be seq̄it' Cameleuce·

Nom̄ herbe Cameleuce ⁊ cū aq̄ calida mista lib̄or̄

Herba camelauce trita ⁊ siccata ⁊ cribrata dolorē sanat ⁊ tulica meleuce folia.

Cui nom̄ herbe sq̄lla Hec herba .s. sq̄llea uirtutē h̄t terminātiuā. s; potius illa q̄ cāpestris locis iuenit̄. s; illa q̄ ē rufa ōīo uitari debet. s; illa q̄ ī mōtanis locis īue nit̄ q̄ ē coloris albi illa debet colligi. Hec h̄ba m̄ltis rebus p̄dest si cū polēta bn̄ argillata coq̄t̄ ī furno sine ī prunis. Intēa tn̄ tacto examines ut an cocta sit. Et si nōdū cocta fuīt rursi eā cū alio tegmine uestias donec usq; ad mollitiē decoquat̄. Et q̄ postea s̄bactū fuīt p̄ omib; tunicis ei⁹ ab ea proiectis tūc media ps īstructa ⁊ incisa ītū ī aqua calida coq̄t̄. ita ut inde sepe sepi⁹ aqua mutet̄. donec ipā aq̄ salsa l' amara sit. post h̄ ptez ī petia lini p̄ īconualla ne se contigat imponat̄ ⁊ ī umbra bn̄ siccet̄. S; de hui⁹ postea pte una t̄ret̄ cū sale asso ⁊ trito ⁊ cū octo ptib; aque admisce. s; ex hac pmixtiōe duas tortula' inde facies p̄ emmā ad molliēdū ⁊ deducēdū uentrē bibat̄. h̄ ī bibita urinā puocat. ydropicis ⁊ stomaticis p̄dest. Et his ⁊ quib; cibus sup nās ī stomaco an' diges tionē q̄r onus stoāci ad īferiora deduat. Itterias eī; det̄ ⁊ tōtones itestinor̄ sedat. Suspiriosis eī; ⁊ flegmaticis excreātib; m̄ltū p̄dest. ⁊ si sine sale una dragma ei⁹ det̄ .i. scrupula tria s; diligent' trita ⁊ melle admisto decoquat̄ cocleariū unū inde accipiat̄ omia eadē faat s; maxie stoāco ad digestionē p̄dest. In cibo ē eis dandū ē qui nullū uuln' extīsec' h̄nt ne sibi noceat. pretēa cocta h̄ uenas .i. ipā excrementa corpor̄ p̄dcō mō sanat si ipē mediā ptē crudā accepit ⁊ trita suo cor pori apponat̄. Semī uō ei⁹ cū melle tritū l' cū fico accepto uētrē soluat. ⁊ etēz omestū remediat si cū oleo coctū fuīt siue cū rasina tritū mox ragadia' platay gluttinat ⁊ morsus uipe sanat. Eadē uō sq̄lla ad lim̄ dom' suspēsa oīa mala inde effugat.

Lıııȷ. Nom̄ h̾be erigeron.

Quā h̾bā afri cherdan uocāt. Cui' folia ī pͥncipio cū nascit' sūt mollia
⁊ blandi saporis. ⁊ aliqn̄ pro ol̾ca qui busdā sumit'. postmodū spinosa fiunt
h̄ntq3 caulē. l' cyaneū siue albū uirīdē ī cui' sūmitatē pillle aspe ⁊ spinose
s̄. q̄ nascit' nas cit'. Radix ei' lōga est
s3 forīsecus nigra boni odoris. s3 ī cāpis ⁊ ī locis aspis gignit'. s3 ē uirtutis tēmā
tice q̄ q̄rē tūsa ⁊ potata cū uino uirico mouet menstrua ⁊ tortōnes ⁊ ī uētri' īfla
tiones dissoluit. Fac̄ ī ualet ad epaticos' ad s̄pentū morsus ⁊ ad m̄lta alia. p̄t̾ea
ualet ad intimo2' uiscera si uiaticū cū semine oleastri det'. s3 h̾ h̾ba tūsa ⁊ pro ca
taplasmate īposita oēs collectōnes huōresq3 dissoluit. s3 radices h̾ extiuo solstitō
⁊ an̄ ortū solis colligant' ⁊ ī oleo coquat' q3 diu suā ei' ibidē dimisit ita ū crepa
re q' incipiat. Deīn h̾ oīa de foris exēta cū oleo ⁊ cera ⁊ spuma argēti diligētis
sime trita ⁊ desup paulatī ipsa baculo fraxineo dilig̃t' ⁊ patiēt' ɔtinuo agi
tent' ne an̄ pmixtiōez ip̄a ī ɔ̄gruitatē deueniāt. p' ista ī bussula fraxine repo
nāt' ⁊ mirificū p̄stabūt auxiliū adūsus scorpionū ictus oīūq3 s̄pentū morsi
⁊ ad morsū canis rabiosi. si p' uuln' cū ferre sciderīs ⁊ de p̄dcis sup locū ēplastrū
īponas. Ad hoc ut eger dolorē ei' nullaten' sentiat hoc emplaustrū si tēpatū fuit
ignē sacrū mitigat ⁊ refrigerat. Et dolori ipi' podagre si ī initio sue accessiōis sup
locū ponat' pfectissime curat ⁊ occurrit ibidē.

Lv. n̄ h̾be hyera ul' berbena ul' ierobotano.

quā alij Vinmacā dicūt. Quā h̄bā latini vbenā uocāt. Sȝ hec nomē a g̃ca accep
quā quideȝ sacdotes ī purificatōne templi eā adhibē ɔ̄sueuerāt. Cui᷒ forͣ talis
est. Multa uirgulta de uno cespite nascunt᷑ q᷑ nulla ultra cubitaria īuenit᷑. pla
qȝ maiora sūt tetgona ſȝ crebris locis ē nodosa. et ex eidē nodis folia nascūt᷑ an
gusta. ſȝ ori īcisa saporis dl'a ē. Radicē h̄t satis longā ⁊ tenuē. Sȝ tota cū folijs
⁊ radice ei᷒ uino trita s̄pentū morsus medet᷑ ⁊ ī uulneri apposita ⁊ potui data
m̄ltū quartanarijs p̄dest. Si de folijs ei᷒ drag̃ .j. et scrupl' .ij. cū thuris tride ⁊ uini
ueteris calidi terat᷑ ⁊ patiēti ieiuno stomāco q̄triduo det᷑. Tumores ⁊ uulneꝝ uerū
aut feruores folia ei᷒ trita ī modū cataplasmatis loco apposita statī mitigat. Sordi
da uulnā p̄gat ⁊ cicatricē sanat. Putredinē qȝ oris ⁊ faucium p̄dca h̄ba tota
cū uino decocta ⁊ po᷒ gargarizata s̄pentū ītioribȝ uiuē ul' stare nō patit᷑. P̄terea
⁊ t'cianas medet᷑ si de uno cespite tres uirgulos repētē ī manu an̄ accessionē tene
at. Et quartanarij quatuor ī p̄dca hora secū h̄ūnt ualde p̄sūt.

Hȝ. nom̄ h̄be strictios. Quā h̄bā quidā lanariā uocāt ex eo q̄ p̄liqȝ lanā ex ea
lauāt ſȝ radix ei᷒ ualde amara est ⁊ diuretica .i. urinā mouēs. Hi h̄be tūse de
p'uē ei᷒ si coclearū plenū cū aqua mulsa potatū fūit p̄dest ephetatis tussiētibȝ sus
piriosis ⁊ icterias ⁊ uentrē deducit. Eadē h̄ba cū radice penatis ⁊ caparis cū aqͣ
mulsa potata calculos de uessica soluit ⁊ duritiā discutit. Sȝ cū pollenta ⁊ aceto
trita ⁊ leprosis īposita statī medet᷑. Sȝ cū polenta ordeacea ⁊ bono uino decocta oēs
coll'ctōnes ⁊ duritias corporis discutit. Et eidē p'uis ī naribȝ apposit᷒ st'nuti
atat. Itē p'uis cū melle īfusis ī naribȝ cap̄ p̄gat cū ore apto ⁊ ī t'rā p̄strato.

pilcium ē bona spēs trifolij
que valz quartane:
ut ego vidi Aquis
i scto ffanc°. xxxiii ab
anno fui huit quartana.
Accipiebat .n. de ista hba
et cotundebat eā cū mo-
dico sale ligabat sup
pulsus brachij cū digiti
g sinistri p hora an-
te paroxismū quartane.
& affecto non fecit hoc
ter q fui liberatus
ab ipsa quartana
ad laudem Dei. Et ex-
pertus fuit hoc mul-
totiens, ita fuit mul-
totiens quartanariis.
¶ Erat .n. ista herba
sicut trifolium com, sz
nō signata, sz tota
viridis hns circa cc.
foliū spinulas paruas parvas.
¶ Ego .n. tūc incepi co-
gnoscere illa herbam.

¶ Ruy nomē hbe delfion

Hec hba dcā est qz semē ipī ul' tilenz. Et folia ipī artemisie ipī hbe collectus. 7 cū pipi' gn̄ nario dcteus. 7 tcia die xiij. h nario dcteus, mira celeritate h flores ipī delfino sūt siles. sz florē hīt bat sūt silia n̄i qz sūt aliqūt miora. sz sucus i parui xxj. p̄a die. sa die xvij. 7 quarta- nū fiat an̄ accessionē qz mox ut cura babit.

¶ Predcā hba nascit' i locis cultis siue petrosis mōtuosis 7 letis q̄ quidē ex uno ces- pite multas urgulas emittit. sz ē folijs pūis 2 rotūdis 7 sassis q' polito siliis cui' uirtus talis est ad medendū. hbe p̄dicte puluis siccus 7 mollissime cribrat' curat de equis 7 alijs aīalibz āmora si apta hūit sine dorsii lesiz. si pl'ueris p̄dcē sup locū posuis mirabis effectū eius.

Lviiij. n^m. herbe violeroane . i. saluatice.

Viole autem tria sunt genera . siue sicut ul' habent trinum colorem . s. purpureum album et mellinum . Si color siue genus mellinum maxime medicine ipsi aptum est . Set hec herba decocta in aqua sedendo super eam dolores ipsius matricis et feruores releuat . menstrua prouocat . Set folia eius tusa et cerota mixta ragadasana curat ita quod nigri capilli efficiuntur . Set sucus eius cum lardo mixtus et inde caput pungatur capilli nigri super eum omni tempore perseuerant . et ad dolorem totius corporis optimum est . si inde conficiatur . unguentum sic fit fiunt de sansuco . R. drag. xvj . de rosis siccis . drag. j . de pithimo . drag. xlj . de basilica drag. xl . Chare . drag. xl . Amomi drag. xiiij . Melliloti drag. xx . olei spani optimi drag. xj . hec omnia tera simul et commisce cum suco supradicte viole hec omnia et coques usque ad spissitudinem mulsis ut fiat siue valeat contra venenum excluda se potum dari . et contra uenenosa quod si ia bibeatur hoc ui fiunt liberabant . Set statim conficias illud cum mirra drag. ij . olii drag. x . aneti drag. ij . Croci drag. iiij . Costi drag. xij . Nardi storachis drag. viij . Mellis uel sapati drag. xx . postea commisce cum uino et aqua marina hec omnia et facias inde trociscos drag. singulas . et qui fuerint ueneno lesus dabis ei bibere cum uino catis ij . et si uolueris cum suco supradicte herbe subiungere poteris.

Nomen herbe capara.

Clix. Nom herbe cappara.

Predicta herba ht folia rotuda 7 florẽ purpureu3 et sem̃ iclusũ. est calida 7 sicca est. Valet naq3 ad splenis dolorẽ. Sz radix ei tusa 7 siccata 7 i vin cribrata 7 factu inde cataplasma postea sup locu3 iposita splenẽ exsiccat. Et qn h facis ifirmo ligabis eu3 ne p dolore medicamti excidat. Et postmod3 post tres horas ducas eu i balneu 7 fac eu sup soliu balnei sedere. 7 postea nesciete eo spingas eu fortit i dorso 7 statim libabit.

Clx. Nom herbe ancusa.

Predca herba nascit i locis cultis et planis. Et colligas ea mse marcii. Sz istu herbe s ancuse duo sut. Una qua afri barbara uocat h est. 7 alia q maxime oi medicamini apta est. H i terra pssa iacet 7 nascit cu folijs mltis similibz spinosis. nec ht caulẽ. Sz ualet mltu ad cobusturas. Na anchuse radix i oleo decocta 7 inde cerotu factu3. medicamtu3 mox inte cerotu illud iducas et sicai cobusturis mirifice sanat si loco supponat. Sz colligas ea mse februario.

Clxi nom herbe zinzibu3

Latini zinzibui agreste uocant p̄dictā h̄bā. Punici uō didabolοth. cui' h̄atie extracte ul' exp̄te de medio lanugene p̄sūt. s; m̄l'tu; obsūt fauab; si pro cibo ipā h̄ba fuūt sūpta p̄gat q̄ntq; ci cum accē. l'. acu siue acidulas si sūt. s; stomaco ualde obsūt. liem aūt qd ē splen ualde apta est. S; flos ei' ita potat' ita me det' ut p uentrē 7 urinā deducat' q; sanguinolēta purgatā est. Si de corti ce radias impositū s. 7 sui limes comodū ē supponē. S; supin' ligand' ē ipē laborās ne sibi ui ipi' medicamīti īpatient' remedia ipā discutiat.

Lxiij. n'. h̄be anagallis. Herba anagallis equis ponderib; pos̄t. narib; īfusis mox tūn dolorē sedat. Si aūt sucus ei' cū oleo iungat' mox talis ab oibus libent' aspi sam faciē hēat. Herba anagalidi' sucus ei' sucus ei' cū melle pmistus īde flegmata deducit 7 den rosato misceat' 7 ex hac facie at'. s; ut mulier clarā 7 extē et lino īdictū cū aceto acerrimo si h' simil' pmisceas. p'. ex hac mulier faciē suā punxit stati clarā 7 extensā faciē hēbit. ad epilenticos et mēte alienatos. ualet. H̄be igit' anagallidis suc' cū melle mistus p' narib; īiectus purgat caput et epilen ticos 7 integrā mētē restituit. ad oīa uitia siue macl'as de facie. Herbe anagal lidis sucus quātū sufficiat 7 agonui q ē spuma maris de eo drag. iiij. Et pu micis drag. viij. Galle. drag. viij. 7 licii īdici drag. ij. Irrisilli drag. xx. oxi mellis drag. viij sicca 7 humectis misceas. 7 cū de eis aliquē curare uolueris p̄us de nitro faciē suā pungas. p' h' facto medicamīt; sup faciē ei' īponas 7 liberabit'.

Clxiij. nª. herbe pariatea.

Herbe proiecte folia cum melle permista dentes cadunt sanat. Sed et semen eius potatum ad idem et genitalibus apposi de matrice deduat. Sed radices eius tum prosunt.

cancros qui in dentibus nascuntur qui pondere ipsius drag. due si cum uino tritum et melle tur mox menstrua mouet. et fetum cum aceto trite et splen suppositae mulieri

Clxiiij. nª. herbe purpurea

la cois ex qua sirupi et elea ue ipsa uiola si cum axungia uulnera recentia et pristina collectiones dissoluit. Sed et et cum uino optimo ardura sto ipsa uiola.

Hec herba dicitur uiolaria et flos est uio tuaria et conficitur. purpurea herba si pari pondere fuit contusa mox omnia ul efficacissime sanat. tumorem quoque et omnes flores ipsius cum melle misti et macerati maci sedat et etiam multum refrigeratoriam

C.lxv. n'. h'be oxelention·

·Predcã h'ba nasat' i loc' petrosis ul' mõtuosis· h' h'ba bñ trita cũ
axungia sine sale posit' uulnĩbus apposita ·oẽ uulnus sanat· h' i
ad ulcera cancerosa· h'ba zame liton 7 sicca 7 p'luuizata oĩa
uuln'a cancerosa p̃gat·

C.lxvj n'. h'be zamelention · Masel's· Nasat' i locis petrosis· ul'
tum ualet ad uulnera hoĩu na p̃dca h'ba tusa cũ axũgia ueti
7 sup locũ iposita oẽ uuln' sa nat· et ad sanitatez pduat·

C.lxvij· n'. h'be Syon·

Nam p̃dcã h̾ba sion · alatis sabe applat᷑. Alii aurumde dĩt. Nascat᷑ cĩ̃ẽ loca aquosis · s; folia ei' olusatro sũt minora gustu aromatica · q̃ manducata ul' eu xa sui cruda calculos lapides de uessica fricat ac p urinã mitrua eicit 7 mo uet. Et etiã ipis dissinteticis s̾buenit.

ℂ lxvij · n'. h̾be licanis ·

Nam lycanis p̃dcã stiphanitica nosa s̾balbida · s; caulẽ cũ ramis calicaulos 7 eq̃b; · Nã flos uiolatus mox aduſsus oĩu; s̾pentiũ morsus q̃ quidã affirmãt q̃ si scorpioib; idẽ 7 langorẽ statĩ̃ incurret. folia h̾t oblõga 7 angusta · lanugi ipi' lanuginosi sũt i sũmo capite p̾minet · Cui' semi ex uino calidũ 7 scorpionũ ictus ualde p̾dest · ad supponat᷑ mox moriũt᷑ 7 stuporẽ

ℂ lxviij · n'. h̾be aprotanu q̃ latini p̾tanũ uocant ·

Alij. araeon uocant huiusmodi genera sunt duo. s. masculus 7 femina. sz femina ē magis ramosa 7 hēt minutissima folia ut qui quodā potius capillamentū uideat. Flores 7 semina ē minutissimā 7 aurosa. sz ē longum crassus 7 gustu gravis 7 amara. Semen eius cū aqua tritū 7 potatū. suspiriosis 7 sciaticis 7 his qui urinā difficulter emittunt multū prodest. Sz cū vetonica semen eius mixtū paliticis prodest i condito datū. menstrua mouet 7 adversus morsus serpentiū 7 uenena cū uino potui datū subuenit. Sz cū oleo tritū 7 corpori illinitū adversus febres frigidas multū facit. Et sparsum uel incensatū serpentes fugat. Et specialiter ualet ad spalagionū 7 scorpionū ictus. Sz cū malis citoniis decocta 7 cū pane cocta in re cataplasmatis feruores oculorum mitigat furunculos spargit. Insuper trita cū pollline tritica simul qz decocta. similiter spāca curat. eandē uirtutē hēt i omibz 7 masculus.

CLXX. N. herbe appariane siue filantropos.

Apparine siue appariane herba siue silantropos quia hoibz inherescat. sui onpolocarpus q quod ē hominibus inheret. semē hēt simile umbilico. quā quidē zoani lappā uocāt. Nam ramulos multos emittit longos 7 tetgones. folia multū aspa hēt 7 caulē. sz sua cingentia intervallis alicui aliquā disposita. Florē hēt albū. sz semē rotundū 7 durū i medio cēcauū i umbilici modū. Herbe predcē tote trite. sucus ide expressus post cū bono uino potatus. ē spalagionū 7 uiparū morsus remediū bonū hēt. Sucus idē sucus i auriculis distillatus dolorēs auriū curat 7 discutit 7c.

Explicit liber mediane ypocratis. platonis. 7 dyascoridis. plurimorum de curis herbarum bestiarum 7 animaliū. 7 quomodo ex predictis medicamenta debeant fieri.

Scriptū et cura quā apollinus phs ⁊ papius medicus misit īperatori de Empla stro podagrico sanū admirabili.

Recipe de spuma argenti lbr. j. ⁊ semis. una. de cerusa. ʒ. ij. de cera punica ʒ. vij. De semine albani onz. iiij. De lacte illius mulieris q̄ puo masculū ge nerauit quartā ptē: uni sextarij. Olei ueteris sextariū unū. Raxine frix. ʒ. ij. de gutta armoniaca. ʒ. iiij. Opij tebritebaici. ʒ. iiij. h̄ oīa supscripta ī cacabo uno mittas p ordinē ut īfrascriptū est. Prīo q̄dē oleū ī pruna moll' mittas ⁊ cū ca lere cepit tūc mittas spumā argenti bn̄ tusā: siue tritā ⁊ cribratā. p' moueas cū spatula lignea īcessant' donec bn̄ misceant'. ⁊ inde facias ut q' malagma. p' cerusā tritā ⁊ cribratā supaspgas ⁊ mouē nō cesses. tūc mittas cerā minutatī ⁊ cū dissoluit deponas de sup prunas. p' mittas rasinā frixā ⁊ bn̄ cribratā to tidē: s; guttā armoniaca subseqt' mittas bn̄ cribratā. postea galbanū cū pistillo cōmaceret' cū cere seminuta. de ponde' supscto sepatī qr cribrari nō oz. p'ea missa cacabū sup prunas molles reuoca. q' ut q'dam oīa simul misceant'. Que quidē oīa de cacabo refusa ī mortario mittas. p'ea opiū tritū añ q̄; ī mortario mit tas cū lacte ī quo īfusū fuit ac uniuśa mixta fuunt cū malaxata bn̄ simul. p'ea dimittas de mortario ul' ubi uolumus illd reponas. Et cū op' fuit ipm ītū teras et inde fco emplastro sup podagrā ul' locū ponas. ⁊ mirabis ei' effcē. **Cura ad renicloꝝ ⁊ calculoꝝ dolorem.**

Potio q̄dam ad renicloꝝ ⁊ calculoꝝ dolorē. ℞. de vetoñica. ʒ. j. cassie. ʒ. j. zizibis. ʒ. j. de rosmarino scrupula. vj. zampe. ʒ. j. De libistico. ʒ. j. de saxifragio ʒ. vj. helenij. ʒ. vj. Costi. ʒ. vj. piret' tantūdē. Struptionii tantūdē. Capri. ʒ. vj. apij sem. ʒ. j. de semine feniculi. ʒ. j. pulegij sil'r. De bacis lauri. ʒ. vj. de semine urtice. ʒ. j. de ruta agsti. ʒ. vj. de semine asparagi ⁊ urtice. ʒ. j. Celtice. ʒ. j. de pi pe. ʒ. ij. h̄ oīa supdicta diligentissime trita. unū coclearium ī cōdimētū recapiat calefcm usq; ad q̄ntitatē xv unciaꝝ ⁊ scruploꝝ. lx.

Cura bona ad epar si se iunxit cū splene.

Recipe laxatiuū. si ipm ī potiōe recepit q patit' q̄; sufficiat. s; cū iā recepit sup locū cōtinue si pōt iaceat ⁊ p' uidebis bonū effcm eius.

Recipe costi. ʒ. vj. pipis. ʒ. vj. feni g̃a. ʒ. vj. hec oīa bn̄ cōtrita sil' ad cribrū ual de subtile cēnas p' ponas ī calice cōditi ⁊ bibat ita ut labes. s; ī sabbato re cipiat. s; p'q̄; recepit ī illo late' iaceat cōtinue. ⁊ hoc p triduū faciat ⁊ liberabit'.

Alia cura ad illos qui urinā facē nequnt / It unguētū aliud bonū. Hoc fa cias ī testo. l'. ī petra ita ut. po'. manus tuas nō ualeas s; sup lūbos ei' [illegible] cū ptias. **podag'cū si puo ut quiescat ī pectore soluat cōdolomata.** ℞. de adipe anseris. porci masculi ⁊ thauri. s; sine sale h' oīa tegula cū rexina frixa ⁊ cū cera uirgine equis ponderib; ⁊ cōmisce sil'. po'. īde facias q' panē. ⁊ cū q̄s doluit ex h' unge manus tuas ⁊ calefcm sup iunge ul' pōa ⁊ mitigabis.

Confectio absinthij diatessaron ordinata ad cōmolliēdū stomachum. ℞. fo lii. ʒ. x. De spica indica scrupla viij. Costi. ʒ. v. cassias. ʒ. j. uini boni. ʒ. xij.

7 mellis ʒ. [illegible] h̄ [illegible]ia simul' commisce. 7 postea sup locū iponas. nā mirifice alueū curat. **Ad febres quartanas. || Ad candē febrē q̄rtanā.** R̷ de spica idica. ʒ. [illegible] Costi ʒ. iij. Cassie ʒ. iij. amomi ʒ. iij. de rosis siccis ʒ. iij. [illegible] ʒ. j. 7 mellis. lib̄. iij. et semis uini optimi. ℔. vij. h̄ oīa simul' cōmisce 7 [illegible] horā accessionis si ei bibē dabis liberabit'. **Ad capillos denigrād'**

R̷ de [illegible] vetonice. de h̄ba plantagīs succi. de suco h̄be lingue bouis 7 spara g[illegible] 7 Coriandri equis ponderib; succi ipāy 7 calefeci cū bono uino cū [illegible] 7 de lepore 7 de capra nostrana. De gallis alexādrini' q̄ ptii se. s. xlvj. Et [illegible] omnia simul' itus mittas ī olla noua cū oleo q̄ntū sufficiat. 7 pōea cū igne p̄cā decoq;. Et dū bn̄ pfrixe fuīnt siue cocte elena 7 ī saluario cōstri gas ita ut inde totū oleū exeat ī tantū q. q̄. sicce fiant. p' ad solē ponas 7 d acacia uncias. iiij. ipterie ʒ. ij. Calcide cōmenon ʒ. v. fil; oēs spēs simul' cōtidas s. ipāz acaciā mittas ī aliā ollā nouā cū aqua marina. Et si de aqua marina h̄re nō potis muriās facias. Alia spēs 7 tusa cōmisceas sil' 7 agites ī tantū do nec fiat spissitudo mellis calcecōcomenon aūt dū cū tudis. illd qd ītē ē ptias sil'. 7 iā cū eis gallas mittas 7 tunde eā q̄ pro cōfectōē nece. p' ide cap' lima' 7 capillos 7 p'q; siccati fuīt exaute caput. et excusso itū punge 7 hec facias do nec capilli denigrescāt. Nec dubites si tao 7 q̄nto punxis illd. Cū aūt capil li nigri facti fuerīt cū aq̄ calida. l' ad balnea ipm pfrecuissime 7 bn̄ laues. Et isup de oleo gallaz modico punge. Et h̄ p singl'as tonsuras facias. 7 cet'a.

Deo gr̄as. amen.

Admirabile Electuariū

Quo dn̄s papa Joannes secūdus utebatur continue, & usq; ad finez vite sue: que fuit annoz 104 & paucoz mensiuz absq; occle arijs & alijs suffragijs cū libero visus fuit, debet recipi mane & sero ieiuno stomaco per horam ante cibuz ad quantitatez unius nucis, visuz conseruat: lumen perdituz restaurat: stomachuz confortat: humores superfluos purgat: renes mundificat: lapidez frangit: & omnez ventosi tatez expellit. probatuz est & Dictuz Do Ettm de talib; reb; sic gficit./

R̷ Seminis feniculi libraz .j. sileris montani & camedreos an ℥. j. celidonie sicce, cimini: apij: petrosilli: eufragie: pulegij: aneti: ysopi: floruz aneti: granoz Juniperi: saxifragie, an ʒ ij. Quibus pulverizatis, cum mele cocto & bene spumato fiat Electuariuz./

Alenfiatura del braccio. R. marrubio e fallo bullire nel uino e p[illegible]
di gambe. R. cera rossa e grassia de porcho e sembola e [illegible] de ca[illegible]
i sieme tanto chor sia bene spesso. poy lusa al dette [illegible]
tura de per. R. apio e pestalo e merolla de pane biancho e [illegible]
i sieme e polui suso. Ancho sono bone le scorze delolmo peste [illegible]
del ginochie. R. ruta. sale e mele e pesta i sieme e leganello sopra [illegible]
[illegible] fiancho. R. una gallina uechia e trale quelo dientro è e poy la [illegible]
[illegible] danesi e falla bene cuociare nelaqua poi prenda cusi de quella coctu[illegible]
[illegible] enfiati o se fussero apostemati. R. farina de fave e stempera con aqua e [illegible]
piastro meteui suso olio bulente e usalo. Al male de migrania. p. pepe bian[illegible]
ʒ. ij. euforbio. ʒ. 2. zafarano. ʒ. quarto. mozcha delio ʒ. j. queste cose mesta i sieme
e meteui suso fino aceto biancho e sugo dasenzo e olio nardino e digesto ungie la
unte uole. ancho e buono a fare uno impiastre con cenate olio e aceto. Alatingna. R.
barbe de cane e di uite e fane poluere sutilissima e polaui su la tinze losso zoto i qual
parte fusse. R. radice darristolgia rotunda e mondala e fane poluere sutilissima
e usala. Al male de la uerga tolle carlo de lengno gromma de uino biancho e pe
stala e usala. Ancho e buon herba di bugiea e uncenso biancho e galuzza de za
samo ʒ. j. quarto e poluarile e spargella. E se la detta uerga fuse enfiata tolle malua. fio
de uiole e folglie di cardanom e falle cuociare e cola detta coctura laua el mbro
e cole dete cosse mesta grasia [illegible] e fali empiastro. E se la uga fosse riscaldata
tolle aloe patico quarto 1. biacha lauata ʒ. ʒ. cera noua ʒ. j. quarto. olio. ro. ʒ. iiij
e fa ungento. E se fuse ancho enfiata. R. folglie de salvia cipolla de gilglio e cuo
cele i sieme e incorpora cola grasa del porcho e usale. E se fusse fradicio usa
poluere dermodatili e ficus heris. e ancho e buona sola poluere daloe patico. Alla
pietra de la uessica rompare. Tolle lo sangue de la uolpe e uino biancho tepido
e beialo piu e piu uolte. Ale ferite che fano molta puza tolle folglie dortica e
pestala cum sale e usale a sav. Achi no po orinare. R. sugo de bretonica e usilo
piu uolte ne sirai ben. Rongni percossa e dolglia. R. bruotano pesto poi tolle me
le e mesta i sieme e fa bulire e meteui uno pocho di buono uino e sembola e ogni
cossa i sieme usa. A ferite a gotte a enfiazoni. R. oncenso ʒ. j. cera noua lb. j.
sego pecorino o songna. lb. ʒ. le dette cosse i sieme mette nel caldarotto e strugie
le poi abi queste herbe. menta schiarea. zucha saluatica camomilla foglie de ar
temisia. nepotella e saluia e matricaria. le dette herbe pesta bene e peste le me
tte nel caldarotto cole sopradite cose e fa bulire uno pocho. i sieme poi in mette pepe
sale e cienamo pulverizati tutti e usa poi el detto ungento. A santificare glirchi
R. tutia ʒ. j. Camfora. ʒ. ʒ. le dette cosse poluariza bene. poy tolle sugo di ruta
e de barbe de fenochio ana. poi abbi uno biancho per le tre parti. e mesta ogni co
sa i sieme i una ampolla e tinala bene. poi la mette i una pignata piena daqua
si che lampolla uistia sotto e fa bullire un pocho poi prende lampolla alaria e al se
reno per una note. poi lusa ed e optima e desperta mediana.

18. Dioscorides: De herbis masculinis et feminis; an index (ff. 1-3)—Hippocrates: Epistola ad Maecenatem, in a Latin trans. from the School of Salerno (ff. 4-6) — Herbarium Apulei (ff. 6-49) — De taxone, beginning: *Rex Egyptiorum Octaviano Aujusto salutem* (f. 50) — Sextus Placitus: *Ex animalibus et avibus* (ff. 51-62) — Dioscorides: Liber medicinae ex herbis feminis numero LXXI, in a Latin trans. from the School of Salerno (ff. 63-86r) — Apollinis: De emplastro podagrico (ff. 86-87.

Vel., 87 ff., 27 x 21 cm. Written in Lombardy, ca. 1400. 6 large miniatures, text profusely illustrated with paintings of plants, animals, and birds. Bound in 18th c. vel. on boards.

Bookplate of Castlecraig Library; signature of H. T. de la Beches, 1829. Cushing list no. 23.

